

Thailand Human Security Strategy 2016 – 2035

ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความมั่นคงมนุษย์
ของประเทศไทย พ.ศ.๒๕๕๙ - ๒๕๓๕

โดย

นักศึกษาลัทธิสูตรนิกายพุทธศาสตร์ รุ่นที่ ๑๑

ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๘

คำนำ

ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความมั่นคงมนุษย์ของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๗๘ เป็นผลงานทางการศึกษาของคณะนักศึกษายุทธศาสตร์ รุ่นที่ ๑๑ ตามหลักสูตรนักยุทธศาสตร์ของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการกองทัพไทย ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้คณะนักศึกษาฯ นำความรู้ที่ได้จากการศึกษาทุกรายวิชาตลอดหลักสูตร การเดินทางศึกษาดูงาน (พื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย ประเทศมาเลเซีย และประเทศสิงคโปร์) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางความคิด หรือการระดมสมอง (Brainstorming) บนฐานแนวคิด หลักการ และทฤษฎีรองรับอย่างเป็นระบบมาบูรณาการร่วมกัน

คณะนักศึกษายุทธศาสตร์ รุ่นที่ ๑๑ ประกอบด้วยทหาร ตำรวจ ข้าราชการพลเรือน รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน ได้ร่วมกันจัดทำยุทธศาสตร์ฯ นอกเหนือจากกรอบวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่กำหนดดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังได้รับความอนุเคราะห์จากคณาจารย์และผู้ทรงคุณวุฒิจากหลากหลายองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องให้การเอาใจใส่ดูแล แนะนำ และเสนอแนะ ผ่านกระบวนการจัดทำมาเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง ส่งผลต่อฐานข้อมูล ที่ถูกต้อง ครบถ้วน นำมาสู่ความสำเร็จในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ

สุดท้ายนี้ คณะนักศึกษายุทธศาสตร์ฯ ขอขอบพระคุณคณาจารย์ และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน มา ณ ที่นี้ โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารรายงานฉบับนี้จักเป็นประโยชน์ต่อทุกท่านที่ให้ความสนใจและ/หรือเป็นจุดเริ่มต้นที่สามารถนำไปสู่การขยายผลต่อยอดสร้างประโยชน์ให้กับประเทศต่อไป

คณะนักศึกษายุทธศาสตร์ “นักยุทธศาสตร์ รุ่นที่ ๑๑”
มีนาคม ๒๕๕๘

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	(ข-๑) – (ข-๒)
สารบัญตาราง	(ข-๓)
สารบัญภาพ	(ข-๔)
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	(ค-๑) – (ค-๗)
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ในการศึกษา	๒
๑.๓ วิธีที่ใช้ในการศึกษา	๒
๑.๔ กระบวนการดำเนินการศึกษา	๒
๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๔
บทที่ ๒ สภาวะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์	๖
๒.๑ มิติของความมั่นคง (The Dimension of Security)	๖
๒.๒ วิธีวิจัยในการจัดทำยุทธศาสตร์ (Strategic Methodology)	๗
๒.๓ สภาวะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ (Environmental Scanning)	๙
๒.๓.๑ ด้านการเมือง	๙
๒.๓.๒ ด้านเศรษฐกิจ	๑๑
๒.๓.๓ ด้านสังคม	๒๔
๒.๓.๔ ด้านการทหาร	๒๖
๒.๓.๕ ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี พลังงาน ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม	๒๙
บทที่ ๓ ภาพอนาคตและการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์	๓๘
๓.๑ ประเด็นสำคัญ (Key Issues) ทางยุทธศาสตร์	๓๘
๓.๒ การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคาม (SWOT Analysis)	๓๙
๓.๓ การประเมินสถานการณ์ภาพของความมั่นคงมนุษย์ของประเทศไทย	๔๔

บทที่ ๔ ยุทธศาสตร์การส่งเสริมความมั่นคงมนุษย์ของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๗๘	๔๘
๔.๑ เป้าหมายทางยุทธศาสตร์ (Strategic End)	๔๙
๔.๒ ประเด็นทางยุทธศาสตร์ (Strategic Way)	๕๐
๔.๓ มาตรการ/โครงการ/กิจกรรม (Strategic Means)	๕๗
บทที่ ๕ บทสรุปและข้อเสนอแนะ	๖๑
๕.๑ บทสรุป	๖๑
๕.๒ ผลการศึกษา	๖๒
๕.๓ ข้อเสนอแนะทางยุทธศาสตร์	๖๖
บรรณานุกรม	๖๙
ภาคผนวก	๗๑

สารบัญตาราง

เรื่อง	หน้า
ตารางที่ ๓.๑ ประเด็นปัญหาสำคัญ (Key Issues)	๓๘
ตารางที่ ๓.๒ ตารางการประเมินสถานภาพ/บริบทแวดล้อมทั่วไป (External Factors)	๔๕
ตารางที่ ๓.๓ ตารางการประเมินศักยภาพ/ขีดความสามารถของประเทศ (Internal Factors)	๔๖
ตารางที่ ๓.๔ ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคาม (SWOT)	๔๗
ตารางที่ ๔.๑ เป้าประสงค์ทางยุทธศาสตร์ (Strategic Goals) และวัตถุประสงค์ทางยุทธศาสตร์ (Strategic Objectives)	๔๙
ตารางที่ ๔.๒ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเป้าประสงค์ทางยุทธศาสตร์ (Goal) วัตถุประสงค์ทางยุทธศาสตร์ (Objective) ตัวชี้วัด (KPIs) และกลยุทธ์ (Strategy)	๕๑
ตารางที่ ๔.๓ ตัวอย่าง มาตรการ/กิจกรรม/โครงการ (MEANS) เป้าประสงค์ทางยุทธศาสตร์ (Goal) การพัฒนามาตรฐานคุณภาพชีวิตประชาชน	๕๘

สารบัญภาพ

เรื่อง	หน้า
ภาพที่ ๑.๑ แสดงขั้นตอนการจัดทำยุทธศาสตร์	๕
ภาพที่ ๒.๑ แนวทางการกำหนดยุทธศาสตร์ระดับชาติ	๘
ภาพที่ ๒.๒ ขั้นตอนการกำหนดประเด็นปัญหาสำคัญ (Key Issues)	๙
ภาพที่ ๔.๑ แสดง TOWS Matrix	๕๐
ภาพที่ ๔.๒ ความเชื่อมโยงระหว่างวิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ทางยุทธศาสตร์ วัตถุประสงค์ทางยุทธศาสตร์และกลยุทธ์	๕๕

บทสรุปผู้บริหาร

เรื่อง

ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความมั่นคงมนุษย์ของประเทศไทย พ.ศ.๒๕๕๙ - ๒๕๗๘

(Thailand Human Security Strategy 2016 – 2035)

“ความมั่นคงของมนุษย์” เป็นส่วนหนึ่งของความพยายามที่จะให้มีการปรับเปลี่ยนความสนใจจากเรื่องความมั่นคงแห่งรัฐไปสู่ความมั่นคงของปัจเจกบุคคลและชุมชนและเริ่มเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายใน ค.ศ. 1994 เมื่อโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Program–UNDP) ได้นำเสนอเป็นครั้งแรกในรายงานการพัฒนามนุษย์ฉบับปี ค.ศ.1994 (The Human Development Report 1994) และยังคงเป็นที่สนใจในระดับสำคัญมาอย่างต่อเนื่องจากหลายประเทศโดยมีแคนาดา นอร์เวย์ และญี่ปุ่น เป็นผู้แสดงบทบาทนำในการขับเคลื่อนแนวคิดความมั่นคงของมนุษย์ที่ยึดคนเป็นศูนย์กลาง ทั้งนี้ โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติได้ระบอบุคประกอบของความมั่นคงของมนุษย์ไว้ ๗ มิติ ได้แก่ ความมั่นคงทางอาหาร ความมั่นคงทางสุขภาพ ความมั่นคงส่วนบุคคล ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ความมั่นคงทางสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงทางชุมชน และความมั่นคงทางการเมือง ทั้งนี้ โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) ได้อธิบายความหมายของความมั่นคงของมนุษย์ไว้ว่า หมายถึง การที่ประชาชนสามารถแสดงออกในทางเลือกของตนเองอย่างปลอดภัยและเป็นอิสระ ประชาชนควรมีศักยภาพและได้รับอำนาจมากพอที่จะดูแลรับผิดชอบตัวเอง มีโอกาสที่จะแสวงหาความต้องการของตนเองและรายได้ที่เพียงพอในการดำรงชีวิต

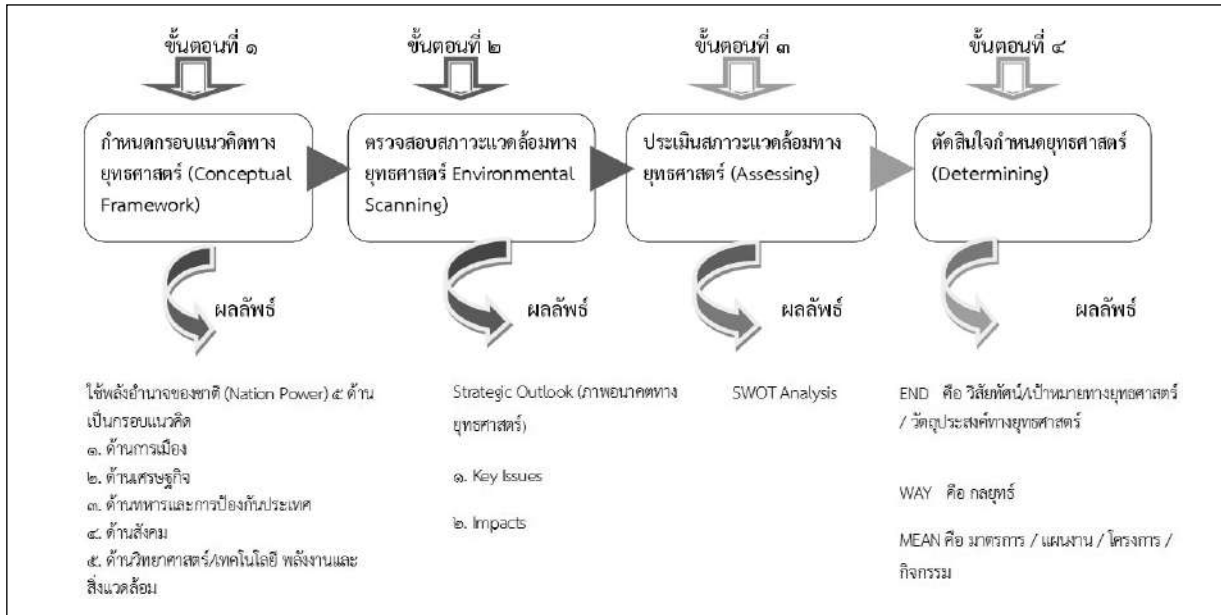
สำหรับประเทศไทยกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้ให้คำจำกัดความ “ความมั่นคงของมนุษย์ (Human Security)” หมายถึง “การที่ประชาชนได้รับหลักประกันด้านสิทธิความปลอดภัย การสนองตอบต่อความจำเป็นขั้นพื้นฐาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี ตลอดจนได้รับโอกาสอย่างเท่าเทียมกันในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง” อย่างไรก็ตาม การที่มนุษย์จะมีความมั่นคงในชีวิตได้จะต้องได้รับหลักประกันด้านสิทธิความปลอดภัย การได้รับการตอบสนองต่อความจำเป็นขั้นพื้นฐาน ตลอดจนสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี และได้รับโอกาสอย่างเท่าเทียมกันในการพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ จะเห็นได้ว่าเรื่องความมั่นคงมนุษย์ในประเทศไทยยังขาดการบูรณาการและประสิทธิภาพที่เป็นมาตรฐานอย่างเต็มรูปแบบถึงแม้ว่าจะได้มีการริเริ่มมาเป็นระยะเวลาหนึ่งแล้วก็ตามแต่ก็ยังขาดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน

ด้วยเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น นักศึกษายุทธศาสตร์รุ่นที่ ๑๑ (นยศ.๑๑) จึงได้จัดทำยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความมั่นคงมนุษย์ของประเทศไทย พ.ศ.๒๕๕๙ - ๒๕๗๘ ขึ้น ซึ่งมีกระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์แบ่งออกเป็น ๔ ขั้นตอน โดยในขั้นตอนแรกได้กำหนดกรอบแนวคิดทางยุทธศาสตร์ (Conceptual Framework) ด้วยการวิเคราะห์ตามบริบทและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพลังอำนาจของชาติทั้ง ๕ ด้าน ประกอบด้วย ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการทหารและการป้องกันประเทศ และด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและพลังงาน ขั้นตอนที่สองได้จัดทำภาพอนาคตทางยุทธศาสตร์หรือ Thailand Strategic Outlook โดยตรวจสอบสถานะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ (Environmental Scanning) ทั้ง ๓ ระดับคือ ระดับโลก (Global) ระดับภูมิภาค (Regional)

และระดับประเทศ (Internal) เพื่อหาประเด็นสำคัญ (Key Issues) และ ประเด็นสำคัญย่อย (Sub-Key Issues) ที่ส่งผลกระทบต่อทั้งในเชิงบวกที่จะเป็นโอกาส (Opportunity) และผลกระทบต่อในเชิงลบที่จะเป็นภัยคุกคาม (Threat) ทำให้ได้ประเด็นสำคัญ (Key Issues) ด้านความมั่นคงของมนุษย์ จำนวน ๒๒ ประเด็น โดยประเด็นสำคัญในแต่ละด้านจะนำไปสู่สิ่งบอเหตุ (Evident/Trigger) ซึ่งจะนำไปสู่สภาพอนาคตที่จะเกิดขึ้นขั้นตอนที่สามทำการประเมินสถานะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ (Assessing) ทั้งสถานะแวดล้อมภายนอก (โอกาส : Opportunity/ภัยคุกคาม : Threat) และสถานะแวดล้อมภายในหรือขีดความสามารถของชาติ (National capability) (จุดแข็ง : Strength/จุดอ่อน : Weakness) โดยการวิเคราะห์ SWOT ของพลังอำนาจของชาติในแต่ละด้านและในภาพรวมเพื่อให้ทราบถึงตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ของประเทศด้านความมั่นคงของมนุษย์แล้วจึงนำมากำหนดเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ (Strategic End) ได้แก่วิสัยทัศน์ (Vision) เป้าประสงค์ทางยุทธศาสตร์ (Strategic Goal) และวัตถุประสงค์ (Strategic Objective) และในขั้นสุดท้ายนำผลที่ได้จากการประเมินสถานะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ (SWOT) มาจัดทำ TOWS Matrix ดำเนินการสังเคราะห์เพื่อกำหนดแนวทางขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ (Strategic Ways) และการออกแบบวิธีการและเครื่องมือขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ (Strategic Means) เพื่อให้บรรลุซึ่งผลสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ความมั่นคงมนุษย์ของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๗๘ ต่อไป (ดังแสดงในแผนภาพที่ ๑)

ขั้นตอนการจัดทำยุทธศาสตร์

แผนภาพที่ ๑ แสดงขั้นตอนการจัดทำยุทธศาสตร์

ผลจากการดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความมั่นคงมนุษย์ของประเทศไทย
พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๗๘

๑. ภาพอนาคตทางยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงมนุษย์ของประเทศไทย (Thailand Human Security Outlook)

ระดับ	Key Issues
ระดับโลก (Global)	<ol style="list-style-type: none"> ๑. เศรษฐกิจโลกมีแนวโน้มเติบโตทำให้ประชาชนอยู่ดีกินดี ๒. การขยายอิทธิพลของประเทศมหาอำนาจทำให้เกิดแนวโน้มของการเผชิญหน้า ๓. ภัยคุกคามรูปแบบใหม่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ๔. ความก้าวหน้าด้านการสื่อสารและเทคโนโลยีทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิต ๕. ความก้าวหน้าทางการแพทย์ทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น ๖. ความมั่นคงพลังงาน/ทรัพยากรลดลง ทำให้มีความพยายามแสวงหาพลังงานใหม่ ๆ ๗. ภาวะโลกร้อนทำให้เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติเพิ่มขึ้นรวม ๘. วิกฤติขยะส่งผลต่อคุณภาพชีวิต
ระดับภูมิภาค (Regional)	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ประชาคมอาเซียนทำให้เกิดความร่วมมือด้านการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมในระดับภูมิภาครวม ๒. ความร่วมมือในกลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS) ทำให้เกิดการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานระบบโลจิสติกส์ และการค้าชายแดนรวม ๓. ภัยคุกคามรูปแบบใหม่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ๔. ปริมาณขยะมีพิษมีแนวโน้มสูงขึ้นส่งผลต่อสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตประชาชนในภูมิภาค ๕. ความไม่มั่นคงด้านพลังงานมีโอกาสทำให้เกิดความขัดแย้งในภูมิภาค
ระดับประเทศ (Internal)	<ol style="list-style-type: none"> ๑. การลงทุนโครงการขนาดใหญ่ของภาครัฐ (Mega Project) ก่อให้เกิดการจ้างงานและทำให้มีการกระจายรายได้อย่างทั่วถึงยิ่งขึ้น ๒. ทักษะการให้บริการที่เป็นเลิศก่อให้เกิดแรงจูงใจในการดำเนินธุรกิจและการบริการซึ่งส่งผลต่อการจ้างงานและการกระจายรายได้ ๓. คุณภาพการศึกษาส่งผลต่อขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ๔. สังคมผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น ๕. ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีแนวโน้มรุนแรง และยืดเยื้อ ต่อเนื่อง ๖. การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างไม่ยั่งยืนทำให้เกิดการขาดแคลน ๗. การบริหารจัดการขยะขาดประสิทธิภาพ ๘. ขาดความมั่นคงทางพลังงานเนื่องจากต้องพึ่งพาพลังงานจากภายนอก ๙. สถานการณ์ทางการเมืองส่งผลต่อวิถีชีวิตของประชาชน

๒. ผลการวิเคราะห์สถานะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงมนุษย์

โอกาส (Opportunity)	ภัยคุกคาม (Threats)
<ol style="list-style-type: none"> ความก้าวหน้าด้านการสื่อสารและเทคโนโลยีทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิต ประชาคมอาเซียนทำให้เกิดความร่วมมือด้านการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมในระดับภูมิภาค ความร่วมมือในกลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS) ทำให้เกิดการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และการค้าชายแดน ความก้าวหน้าทางการแพทย์ทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น เศรษฐกิจโลกมีแนวโน้มเติบโตทำให้ประชาชนอยู่ดีกินดีความก้าวหน้าด้านการสื่อสารและเทคโนโลยีทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิต 	<ol style="list-style-type: none"> ภัยคุกคามรูปแบบใหม่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ภาวะโลกร้อนทำให้เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติเพิ่มขึ้น ความมั่นคงพลังงาน/ทรัพยากรลดลงทำให้มีความพยายามแสวงหาพลังงานใหม่ ๆ ปริมาณขยะมีพิษมีแนวโน้มสูงขึ้นส่งผลต่อสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตประชาชนในภูมิภาค การขยายอิทธิพลของมหาอำนาจ
จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
<ol style="list-style-type: none"> เป็นแหล่งผลิตอาหารที่สำคัญของโลก เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์และวัฒนธรรม การลงทุนโครงการขนาดใหญ่ของภาครัฐ (Mega Project) ก่อให้เกิดการจ้างงานและทำให้มีการกระจายรายได้อย่างทั่วถึงยิ่งขึ้น ก่อให้เกิดการจ้างงานและทำให้มีการกระจายรายได้อย่างทั่วถึงยิ่งขึ้น ภูมิรัฐศาสตร์ที่เหมาะสมเป็นศูนย์กลางของการเชื่อมต่อระหว่างภูมิภาค ส่งผลต่อการสร้างงานในประเทศ มีขีดความสามารถด้านบริการทางการแพทย์สูง 	<ol style="list-style-type: none"> ปัญหาการคอร์รัปชันในทุกระดับและทุกภาคส่วน คุณภาพการศึกษาส่งผลต่อขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ระบบการเมืองไทยอ่อนแอ การบริหารประเทศขาดประสิทธิภาพ ทำให้ส่งผลต่อความเป็นอยู่ของประชาชน ขาดความมั่นคงทางพลังงานเนื่องจากต้องพึ่งพาพลังงานจากภายนอก การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างไม่ยั่งยืน ทำให้เกิดการขาดแคลน

๓. ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความมั่นคงมนุษย์ของประเทศไทย พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๗๘

ผลจากการตรวจสอบสถานะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ (Environmental Scanning) ทำให้ได้ภาพอนาคตทางยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงมนุษย์ของประเทศไทย (Thailand Human Security Outlook) ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานะแวดล้อมภายนอกและภายในนำไปสู่การวิเคราะห์สถานะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ (SWOT Analysis) สามารถกำหนดเป็นยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความมั่นคงมนุษย์ของประเทศไทย พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๗๘ ที่ประกอบไปด้วยเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ (หรือ End) แนวทางการขับเคลื่อนทางยุทธศาสตร์ (หรือ Ways) และวิธีการหรือเครื่องมือทางยุทธศาสตร์ (หรือ Means) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ความเชื่อมโยงระหว่างวิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ทางยุทธศาสตร์ วัตถุประสงค์ทางยุทธศาสตร์และกลยุทธ์

วัตถุประสงค์ทางยุทธศาสตร์ (Objectives) / กลยุทธ์ (Strategies)				
วัตถุประสงค์/กลยุทธ์ เป้าหมายที่ ๑	วัตถุประสงค์/กลยุทธ์ เป้าหมายที่ ๒	วัตถุประสงค์/กลยุทธ์ เป้าหมายที่ ๓	วัตถุประสงค์/กลยุทธ์ เป้าหมายที่ ๔	วัตถุประสงค์/กลยุทธ์ เป้าหมายที่ ๕
<p>๒. รัฐบาลมีเสถียรภาพ</p> <p>กลยุทธ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาระบบการเมืองและระบบการสรรหานักการเมืองที่ดีมาบริหารประเทศ - พัฒนาคุณภาพของประชาชนให้มีความรู้ มีจิตสำนึกและค่านิยม ที่ถูกต้องเกี่ยวกับระบบการเมืองและการปกครอง 	<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาขีดความสามารถของโรงพยาบาลให้มีมาตรฐานเพื่อเป็น ศูนย์กลางบริการทางการแพทย์ในภูมิภาค (Medical Hub) <p>๓. สร้างมูลค่าเพิ่มจากการท่องเที่ยวที่หลากหลาย</p> <p>กลยุทธ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ และเชิงวัฒนธรรมเพื่อการเป็น ศูนย์กลางการท่องเที่ยว - ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ <p>๔. สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าทางการเกษตร</p> <p>กลยุทธ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - เพิ่มผลผลิตทางการเกษตรโดยนำเทคโนโลยี มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด - สร้างมูลค่าเพิ่มโดยนำเทคโนโลยีมาใช้ในการแปรรูปให้กับผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร <p>๕. ยกกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาไทย</p> <p>กลยุทธ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาหลักสูตรแกนกลางให้มีมาตรฐานสามารถแข่งขันในระดับสากล - พัฒนาคุณภาพของประชาชนโดยการสร้างและกระจายโอกาสทางการศึกษาให้ครอบคลุมและทั่วถึง 	<p>กลยุทธ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาและกำหนดมาตรฐานการให้บริการของระบบขนส่งสาธารณะขั้นพื้นฐาน - พัฒนาเส้นทางคมนาคมระหว่างเขตเมืองและชนบทให้ทั่วถึงและครอบคลุม <p>๓. การกระจายรายได้สู่ประชาชนอย่างทั่วถึง</p> <p>กลยุทธ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุนให้ประชาชนเข้าถึงทรัพยากรและแหล่งทุนในการประกอบอาชีพโดยทั่วถึงและเท่าเทียม - ส่งเสริมการสร้างงานให้กับประชาชนจากการโครงการลงทุนของภาครัฐ - ส่งเสริมความร่วมมือกับกลุ่มประเทศ GMS ในโครงการ Mega Projects 	<p>กลยุทธ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - บริหารจัดการสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพเพื่อส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่ดีให้กับประชาชน - ส่งเสริมจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการรักษาสีเขียว - ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมมาใช้โดยมีมาตรการและกฎหมายรองรับอย่างเป็นรูปธรรม <p>๓. ประชาชนมีส่วนร่วมในการรักษาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม</p> <p>กลยุทธ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการดูแลรักษาธรรมชาติและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - ปลูกจิตสำนึกของประชาชนให้หวงแหนและรักษาทรัพยากรธรรมชาติของประเทศไทยให้อยู่อย่างยั่งยืน 	<p>๒. ประเทศไทยมีพลังงานใช้อย่างเพียงพอกับความต้องการของประชาชน</p> <p>กลยุทธ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุนให้มีการร่วมลงทุน จัดทำ และสำรวจแหล่งพลังงานทั้งภายในและภายนอกประเทศเพื่อให้ประเทศไทยมีพลังงานสำรองอย่างเพียงพอ - กำหนดมาตรการเพื่อการประหยัดและอนุรักษ์พลังงานทุกรูปแบบเพื่อลดการพึ่งพาพลังงานภายนอกประเทศ - สนับสนุนให้มีการใช้พลังงานทดแทนและนำนวัตกรรมเทคโนโลยีด้านพลังงานมาใช้ให้มากยิ่งขึ้น

ในกระบวนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ให้เป็นรูปธรรมนั้น นยศ.๑๑ ได้กำหนดตัวชี้วัด Key Performance Index (KPI) สำหรับแต่ละวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน และกลยุทธ์ (หรือกรอบแนวคิดในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาโครงการและแผนงานต่าง ๆ อันจะยังผลให้สามารถบรรลุถึงวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพภายในระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งจะทำให้วิสัยทัศน์เป็นจริงขึ้นมาได้

นักศึกษายุทธศาสตร์รุ่นที่ ๑๑

มีนาคม ๒๕๕๘

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แนวความคิดเกี่ยวกับ “ความมั่นคงของมนุษย์” เริ่มเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย ใน ค.ศ. ๑๙๙๔ เมื่อโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Program–UNDP) ได้นำเสนอเป็นครั้งแรก ในรายงานการพัฒนาคนฉบับปี ค.ศ. ๑๙๙๔ (The Human Development Report 1994) และยังคงเป็นที่สนใจในระดับสำคัญอย่างต่อเนื่อง จากหลายประเทศโดยมีประเทศแคนาดา นอร์เวย์ และญี่ปุ่น เป็นผู้แสดงบทบาทนำในการขับเคลื่อนแนวคิด รวมทั้งได้รับการยอมรับจากสหประชาชาติให้เป็นวาระสำคัญในการดำเนินงาน ดังเช่น ในรายงานของเลขาธิการสหประชาชาติเรื่อง “In Larger Freedom: Towards Development, Security and Human Rights for All” ที่นำเสนอต่อชาติสมาชิกในการประชุม Millennium Summit ปี ๒๐๐๕ โดยเรียกร้องให้มีการปฏิบัติร่วมกันเพื่อช่วยเหลือให้ประชาชนสามารถดำเนินชีวิตโดยปลอดจากความกลัว (Freedom from Fear) ปลอดจากความต้องการ (Freedom from Want) และมีเสรีภาพในศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ (Freedom in Human Dignity)

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการกองทัพไทย ได้กำหนดให้มีหลักสูตรนักยุทธศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรของประเทศ ทั้งฝ่ายทหาร ตำรวจ ข้าราชการพลเรือน พนักงานรัฐวิสาหกิจ ตลอดจนบุคลากรจากภาคเอกชน ให้สามารถเป็นนักยุทธศาสตร์ (Strategist) ที่สามารถประเมินสภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ คาดการณ์ผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ รวมทั้งสามารถให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายได้ และเพื่อให้การฝึกอบรมหลักสูตรนักยุทธศาสตร์สำเร็จสมดังวัตถุประสงค์ที่วางไว้ จึงได้กำหนด ให้นักศึกษาหลักสูตรนักยุทธศาสตร์ รุ่นที่ ๑๑ ฝึกทักษะในการคิดเชิงยุทธศาสตร์ และมอบหมายงานให้ดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์การส่งเสริมความมั่นคงมนุษย์ของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๗๘

สำหรับกระบวนการจัดทำ จะเริ่มด้วยการศึกษาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในมิติ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านความมั่นคง ด้านการเมือง และพลังงาน/สิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยี ทั้งในระดับโลก ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ ซึ่งคณะนักศึกษาได้รวบรวมและวิเคราะห์ไว้ในเอกสารที่จัดทำไว้ก่อนหน้านี้ คือ “แนวโน้มภาพในอนาคตประเทศไทย ปี พ.ศ. ๒๕๖๑: Thailand’s Strategic Outlook 2018” รวมทั้งได้ทำการวิเคราะห์ และจัดทำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์แห่งชาติ กำลังอำนาจ/ขีดความสามารถของชาติ จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์ และระดมความคิดเห็น เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายของชาติในประเด็นต่างๆ ที่สำคัญ เพื่อนำไปสู่การกำหนดเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ระดับชาติ โดยแบ่งเป็นยุทธศาสตร์หลักและยุทธศาสตร์ย่อย สำหรับ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๗๘ ซึ่งเป็นแนวทางอันจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายและวิสัยทัศน์ (Vision) ที่กำหนดไว้ว่า “คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความปลอดภัย บนพื้นฐานของความมั่นคง และสังคม ที่เข้มแข็ง สามารถแข่งขันในระดับสากล”

๑.๒ วัตถุประสงค์ในการศึกษา

๑. เพื่อวิเคราะห์สถานะแวดล้อมให้ครอบคลุมทั้ง ๕ ด้าน ได้แก่ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านความมั่นคง ด้านการเมือง และพลังงาน/สิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยี ทั้งใน ระดับโลก (Global) ระดับภูมิภาค (Region) และระดับประเทศ (Domestic) โดยระบุปัจจัย ทางยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความมั่นคงมนุษย์ ที่เชื่อมโยงกับโอกาส ภัยคุกคาม จุดแข็ง และจุดอ่อน

๒. เพื่อจัดทำ “ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความมั่นคงมนุษย์ของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๗๘” โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่ขั้นตอนการตรวจสอบสถานะแวดล้อม (Environmental Scanning) การกำหนดจุดหมายทางยุทธศาสตร์ (END) กำหนดแนวทาง การขับเคลื่อนทางยุทธศาสตร์ (WAY) และกำหนดวิธีการหรือเครื่องมือทางยุทธศาสตร์ (MEAN)

๓. เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในเรื่องการเสริมสร้างความมั่นคงมนุษย์ (Human Security) อันจะนำไปสู่การกำหนดบทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป รวมทั้งใช้เป็นพื้นฐาน สำหรับการนำไปพัฒนาต่อยอด และประยุกต์ใช้ประโยชน์ในระดับประเทศต่อไป

๑.๓ วิธีที่ใช้ในการศึกษา

ดำเนินการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Study) โดยการศึกษาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ จากเอกสารงานวิจัย นโยบาย กฎหมาย รวมทั้งหลักทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ มีการศึกษาภาคสนามเพื่อระดมสมอง (Brainstorming) โดยมุ่งเน้นการวิเคราะห์สถานะแวดล้อมภายนอก (External Environment) และพลังอำนาจด้านต่าง ๆ ของชาติ (National Power) ได้แก่ ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการทหารและการป้องกันประเทศ และด้านวิทยาศาสตร์/เทคโนโลยี/พลังงาน เป็นกรอบในการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ในการจัดทำยุทธศาสตร์ มาประกอบการทำ “ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความมั่นคงมนุษย์ของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๗๘” เพื่อการศึกษาของนักศึกษาหลักสูตรนักยุทธศาสตร์รุ่นที่ ๑๑ พร้อมทั้งข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง หวังผลเพื่อนำยุทธศาสตร์ลงสู่การปฏิบัติที่เห็นผลเป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

๑.๔ กระบวนการดำเนินการศึกษา

นักศึกษาหลักสูตรนักยุทธศาสตร์รุ่นที่ ๑๑ จัดวางกรอบแนวคิดในการวางแผนยุทธศาสตร์ “ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความมั่นคงมนุษย์ของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๗๘” แบ่งเป็น ๔ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ กำหนดกรอบแนวคิด และคำจำกัดความทางยุทธศาสตร์ (Conceptual Framework and Definition)

การรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ต่างๆ ในมิติด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การทหารและการป้องกันประเทศ และวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี พลังงานและสิ่งแวดล้อม ทั้งในระดับโลก ระดับ

ภูมิภาค และระดับประเทศ เพื่อให้ได้ข้อมูลแนวโน้มภาพอนาคตประเทศไทยปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งเป็นช่วงเวลาเข้าสู่ประชาคมอาเซียนแล้ว และทำให้ทราบถึงโอกาส และอุปสรรคต่าง ๆ ในอนาคตที่ประเทศไทยจะต้องเผชิญ สำหรับรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ต่าง ๆ คณะนักศึกษาได้รวบรวมและวิเคราะห์ไว้ในเอกสารที่จัดทำก่อนหน้านี้คือ “แนวโน้มภาพในอนาคตประเทศไทย ปี พ.ศ. ๒๕๖๑” จากนั้นจึงกำหนดระดับของยุทธศาสตร์ และคำจำกัดความที่ใช้ในยุทธศาสตร์ให้ชัดเจน โดยกำหนดให้จุดมุ่งหมาย ทางยุทธศาสตร์ (END) ได้แก่ วิสัยทัศน์ (Vision) เป้าประสงค์ทางยุทธศาสตร์ (Goal) แนวทาง การขับเคลื่อนทางยุทธศาสตร์ (WAY) ได้แก่ วัตถุประสงค์ (Objective) และกลยุทธ์ (Strategy) ส่วนวิธีการในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ (MEAN) คือ แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม เพื่อกำหนดทรัพยากรที่ใช้ได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ ๒ ตรวจสอบสถานะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ (Environmental Scanning)

การประเมินสถานะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ จากการรวบรวม สืบค้นข้อมูล และการศึกษาในหลักสูตรศึกษาสถานะแวดล้อมภาคใต้ของประเทศไทย ศึกษาสถานะแวดล้อม และภูมิประเทศมาเลเซีย กับสิงคโปร์ เพื่อการตรวจสอบสถานะแวดล้อมในการค้นหาประเด็นสำคัญต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อภาพอนาคตของประเทศไทย ทั้งระดับโลก (Global) ระดับภูมิภาค (Regional) และระดับประเทศ (Domestic) ผ่านบริบท/แนวคิด/หลักการ/ทฤษฎี และข้อมูลทางด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการทหารและการป้องกันประเทศ ด้านวิทยาศาสตร์/เทคโนโลยี/พลังงานและสิ่งแวดล้อม ทำให้ได้ภาพอนาคต (Outlook) และผลกระทบ (Impacts) ทั้งที่เป็นโอกาส (Opportunities) และความท้าทาย (Threats)

ขั้นตอนที่ ๓ ประเมินสถานะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ (Assessing)

นำผลการตรวจสอบสถานะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ที่มีผลต่อการจัดทำยุทธศาสตร์มาประเมินประเด็นสำคัญที่เป็นปัจจัยภายนอก (External Factors Analysis) ในเรื่องโอกาส และความท้าทาย และปัจจัยภายใน หรือขีดความสามารถ (Capacity) เพื่อประเมิน จุดแข็ง จุดอ่อน โดยประเมิน และจัดลำดับความสำคัญในแต่ละด้าน โดยใช้ SWOT Analysis พิจารณาร่วมกับกรอบนโยบายต่าง ๆ เพื่อทำให้ได้ภาพความมั่นคงของมนุษย์

ขั้นตอนที่ ๔ ตัดสินใจกำหนดยุทธศาสตร์ (Determining)

การนำผลการตรวจสอบสถานะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ (Environment Scanning) การวิเคราะห์ SWOT Analysis มาจัดลำดับความสำคัญและให้น้ำหนัก หากความสัมพันธ์ในตาราง TOWS Matrix เพื่อกำหนด Positioning และพัฒนาเป็นกรอบแนวทางการขับเคลื่อนทางยุทธศาสตร์ (Strategic Way) ได้แก่ ประเด็นทางยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ รวมทั้งออกแบบวิธีการในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ (Strategic Mean) เพื่อกำหนดทรัพยากรที่ใช้ได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ คือ วิสัยทัศน์ (Vision) ต่อไป ดังแสดงในภาพที่ ๑.๑

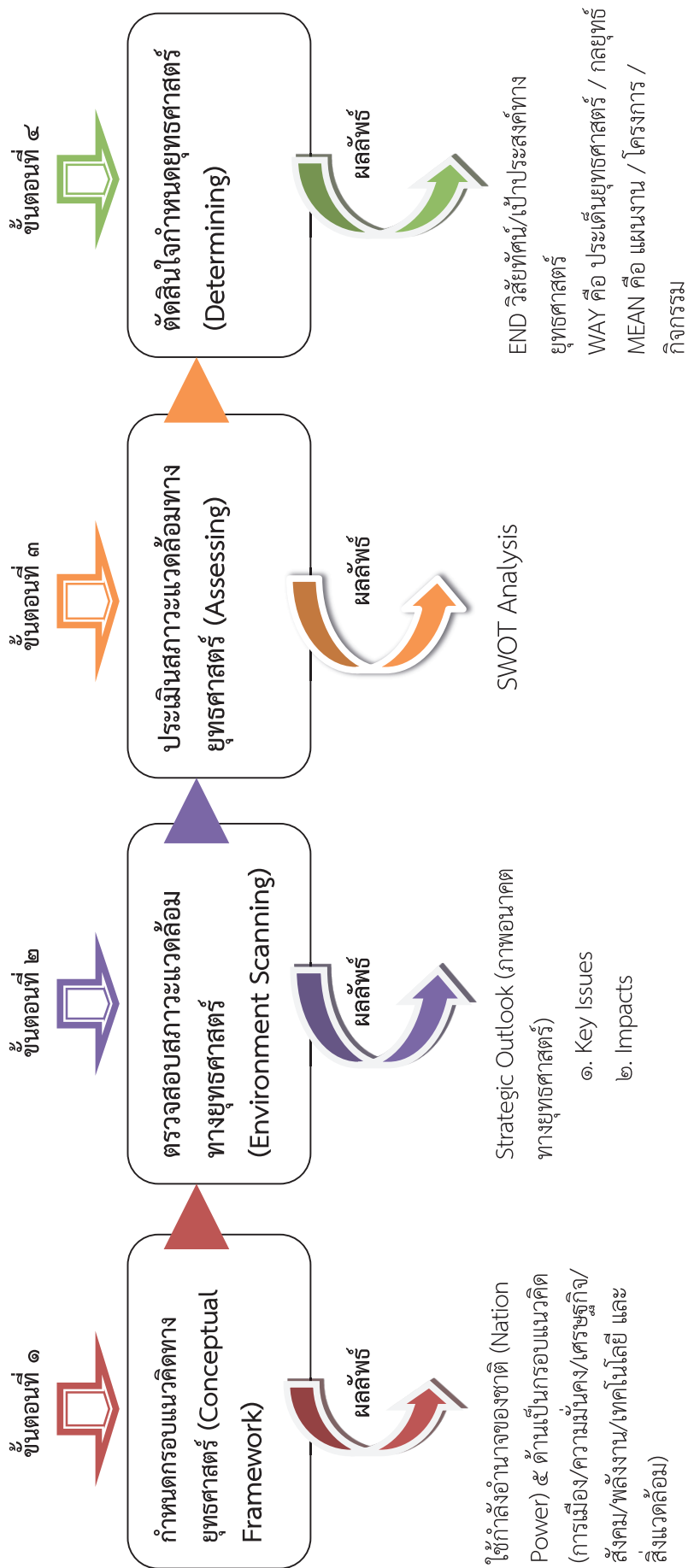

๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. นักศึกษาหลักสูตรนักยุทธศาสตร์ ได้รับความรู้และประสบการณ์ และวิธีดำเนินการในการจัดทำยุทธศาสตร์ระดับประเทศ ซึ่งประกอบด้วยองค์ความรู้ด้านวิชาการ และการบูรณาการจากการปฏิบัติจริง รวมทั้งแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ ทำให้เกิดความเข้าใจ และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในการปฏิบัติงานการจัดทำยุทธศาสตร์ระดับองค์กรได้

๒. ได้แผนยุทธศาสตร์ในระดับชาติ เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของมนุษย์ นำไปใช้ต่อยอดในกระบวนการทำงานด้านอื่น ๆ ได้ต่อไป

๓. ได้ “ยุทธศาสตร์เสริมสร้างความมั่นคงมนุษย์ของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๗๘” เพื่อใช้สำหรับเป็นแนวทางให้กับนักศึกษาหลักสูตรนักยุทธศาสตร์ และท่านที่สนใจศึกษา และเรียนรู้กระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์ต่อไป

ภาพที่ ๑.๑ ขั้นตอนการจัดทำยุทธศาสตร์

บทที่ ๒

สภาวะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์

ในการจัดทำยุทธศาสตร์เสริมสร้างความมั่นคงมนุษย์ของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๗๘ ของ นักศึกษายุทธศาสตร์รุ่นที่ ๑๑ ได้กำหนดคำนิยามของ “ความมั่นคงของมนุษย์ (Human Security)” หมายถึง การที่ประชาชนได้รับหลักประกันด้านสิทธิ ความปลอดภัย การสนองต่อความจำเป็นขั้นพื้นฐาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี ตลอดจนได้รับโอกาสอย่างเท่าเทียมกันในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง สำหรับขั้นตอนในการตรวจสอบสภาวะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ (Environmental Scanning) ประกอบด้วย ขั้นตอนที่สำคัญ ดังนี้

๒.๑ มิติของความมั่นคง (The Dimension of Security)

ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ร่วมกับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้ทำการศึกษามาตรฐาน และพัฒนาตัวชี้วัดความมั่นคงของมนุษย์ โดยการทบทวน ประมวลองค์ความรู้ กรอบแนวคิดด้านความมั่นคงของมนุษย์ ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ และการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อกำหนดนิยาม กรอบแนวคิดมาตรฐาน และตัวชี้วัดความมั่นคงของมนุษย์ที่มีความเหมาะสม สอดคล้องกับ สถานการณ์ทางสังคมในปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต มีองค์ประกอบ ๑๒ มิติ ได้แก่

๑. มิติที่อยู่อาศัย คือ การมีที่อยู่อาศัย และสิทธิในการถือครองที่ถูกต้องตามกฎหมาย และสิทธิในการ ครอบครอง มีการจัดระบบสาธารณูปโภคให้แก่สมาชิกใช้ร่วมกันได้อย่างพอเพียง มีความคงทนถาวร เป็นสัดส่วน ถูกสุขลักษณะ และปลอดภัย

๒. มิติสุขภาพ คือ การมีสุขภาพอนามัยที่ดี มีหลักประกันด้านสุขภาพที่เหมาะสม เข้าถึงบริการ ทางสุขภาพได้ พฤติกรรมการดำเนินชีวิตมีความเสี่ยงต่อการเจ็บป่วยต่อร่างกาย จิตใจน้อย

๓. มิติอาหาร คือ การได้รับประทานอาหารปลอดภัย มีความรู้ และพฤติกรรมในการเลือกรับประทาน อาหารที่ถูกต้อง ไม่ก่อให้เกิดโรคที่รุนแรง

๔. มิติการศึกษา คือ การได้รับการศึกษาทั้งในระบบหรือนอกระบบอย่างน้อยไม่ต่ำกว่าภาคบังคับ ตลอดจนการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นไป สามารถใช้ความรู้ ความสามารถในการประกอบอาชีพ การสื่อสาร และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

๕. มิติการมีงานทำและมีรายได้ คือ การได้งานทำที่ก่อให้เกิดรายได้เพียงพอต่อรายรับ รายจ่าย ไม่ก่อหนี้สินที่ไม่มีคุณค่าต่อตนเองและครอบครัว มีการออมที่เพียงพอต่อการดำเนินชีวิต มีความพึงพอใจต่อรายได้ และงานที่ทำ

๖. มิติครอบครัว คือ การที่สมาชิกในครอบครัวรู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง มีความสัมพันธ์ที่ดี มีความรับผิดชอบ สามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งที่รุนแรง

๗. มิติชุมชน และการสนับสนุนทางสังคม คือ การมีโครงสร้างของชุมชนที่ชัดเจน เข้มแข็ง สมาชิกในชุมชนมีทุนทางสังคมที่ใช้ประโยชน์ และสนับสนุนทางสังคม มีการช่วยเหลือ เกื้อกูลซึ่งกันและกัน รวมถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ชุมชน มีความสงบสุข และปลอดภัย

๘. มิติศาสนาและวัฒนธรรม คือ การที่มีกิจกรรมทางศาสนาและวัฒนธรรม การอนุรักษ์ และส่งเสริมให้เห็นคุณค่า รวมถึงการสืบทอดภูมิปัญญาให้คงอยู่อย่างยั่งยืน

๙. มิติความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน คือ การมีวิถีชีวิตและการดำรงชีวิตที่ปกติสุข มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ไม่ได้รับความเดือดร้อน หรือผลกระทบจากภัยทางสังคม และภัยธรรมชาติ

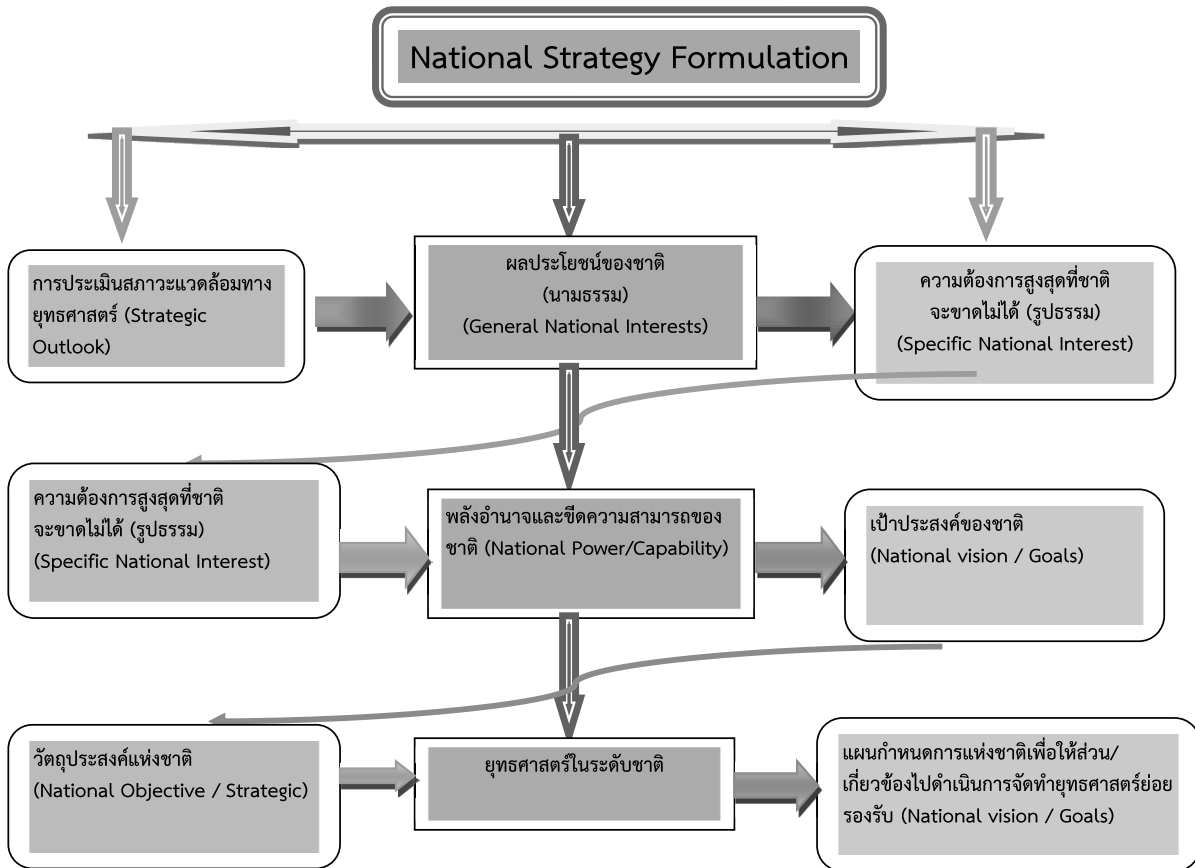
๑๐. มิติสิทธิ และความเป็นธรรม คือ การได้รับความเสมอภาค เท่าเทียม และความเป็นธรรมตามสิทธิทางกฎหมาย ไม่สร้างความเดือดร้อนต่อตนเอง สามารถใช้สิทธิของตนเอง อย่างถูกต้องตามสภาพ บทบาท และโอกาส

๑๑. มิติการเมือง คือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ ได้รับการปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตยภายใต้หลักธรรมาภิบาล

๑๒. มิติสิ่งแวดล้อม ทรัพยากร พลังงาน คือ การดำรงชีวิตที่ปลอดภัยจากภัยธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรที่คุ้มค่า การมีกิจกรรมอนุรักษ์ค้นหาทรัพยากร สิ่งแวดล้อม และพลังงานทดแทน

๒.๒ วิธีวิจัยในการจัดทำยุทธศาสตร์ (Strategic Methodology)

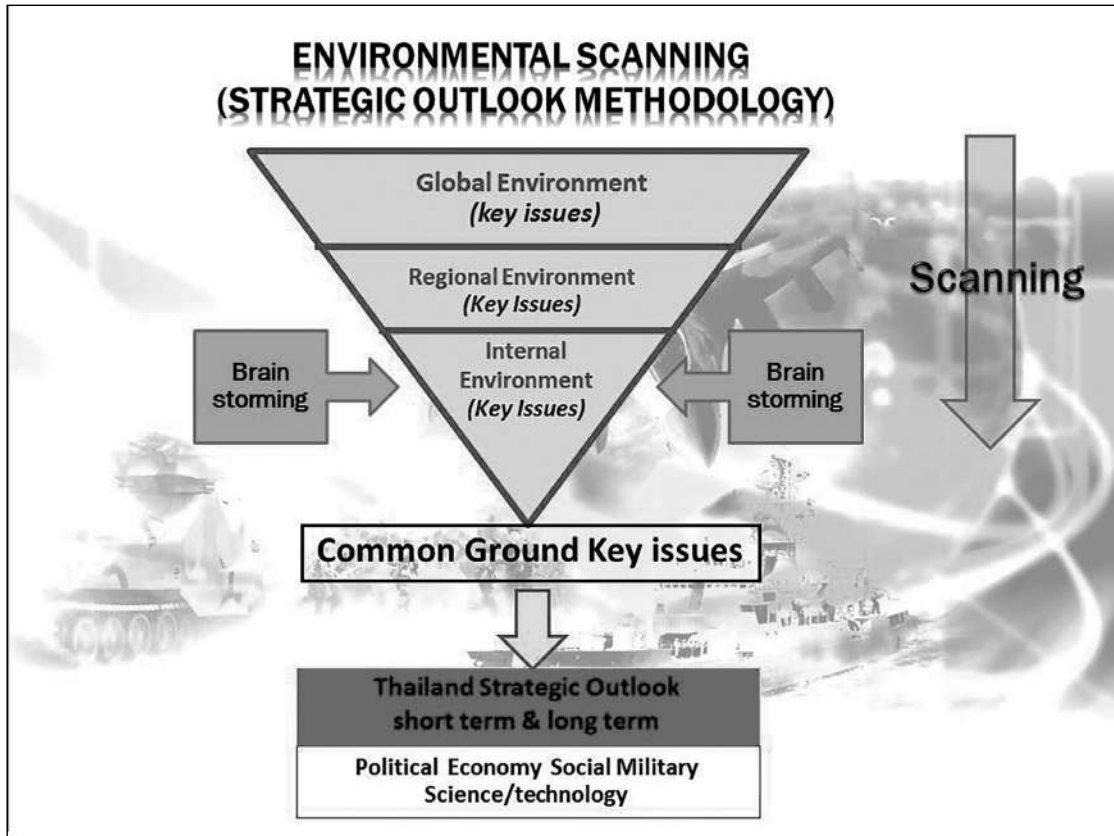
นักศึกษายุทธศาสตร์รุ่นที่ ๑๑ ได้ร่วมกันกำหนดแนวทางการวางแผนทางยุทธศาสตร์ โดยนำกรอบคิดในเรื่องของพลังอำนาจ และขีดความสามารถของชาติ (National Power/Capability) ในทุก ๆ ด้าน ได้แก่ ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านความมั่นคง รวมทั้งด้านสิ่งแวดล้อม/เทคโนโลยี/พลังงาน มาบูรณาการเพื่อประเมินสถานะแวดล้อมให้มีความเชื่อมโยงกันในทุก ๆ มิติของประเทศไทย เพราะแต่ละส่วนเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กันและสามารถส่งผลกระทบถึงกันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จึงมีกระบวนการในการจัดทำยุทธศาสตร์ (Strategic Formulation) ตามแนวทางการกำหนดยุทธศาสตร์ระดับชาติ ซึ่งประกอบด้วย การประเมินสถานะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ เพื่อพิจารณาว่าชาติมีความต้องการหรือความจำเป็นสูงสุดในเรื่องใดที่เป็นผลประโยชน์ของชาติที่จะขาดเสียไม่ได้ และนำพลังอำนาจของชาติในทุก ๆ ด้าน มาประกอบการวิเคราะห์เพื่อหายุทธศาสตร์และเป้าประสงค์ของชาติ นำไปสู่การกำหนดวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องและวัดผลได้อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป ตามภาพที่ ๒.๑

ภาพที่ ๒.๑ แนวทางการกำหนดยุทธศาสตร์ระดับชาติ

ในกระบวนการฯ นี้ นยศ.รุ่นที่ ๑๑ ได้กำหนดกรอบแนวคิดการใช้พลังอำนาจของชาติ ทั้ง ๕ ด้าน ประกอบด้วย ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการทหารและการป้องกันประเทศ และด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและพลังงาน อีกทั้งได้ดำเนินการตรวจสอบสถานะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ในสามระดับ คือ ระดับโลก ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ โดยจะทำให้ได้มาซึ่งประเด็นสำคัญพื้นฐานสำคัญร่วมกัน (Common Ground Key Issues) ซึ่งจะสามารถนำประเด็นเหล่านี้ไปใช้ในการดำเนินการวิเคราะห์เพื่อหาแนวโน้มภาพอนาคต (Strategic Outlook) ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว กระบวนการดังกล่าวนี้สามารถแสดงได้ดังภาพที่ ๒.๒

ภาพที่ ๒.๒ ขั้นตอนการกำหนดประเด็นปัญหาสำคัญ (Key Issues)

๒.๓ สถานะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ (Environmental Scanning)

๒.๓.๑. ด้านการเมือง

๒.๓.๑.๑ สถานการณ์การเมืองของไทย

ในปี ๒๕๕๗ ที่ผ่านมามี สถานการณ์ทางการเมืองของไทย แม้ว่าในห้วงต้นปี จะยังคงเกิดความวุ่นวายของการประท้วงทางการเมืองอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปลายปี ๒๕๕๖ ระหว่างคณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือ กปปส. กับกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ หรือ นปช. จนกระทั่งเมื่อ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ที่ผ่านมามี สถานการณ์ทางการเมือง เริ่มคลี่คลายลงภายหลังคณะรักษาความสงบแห่งชาติ หรือ คสช. โดยมี พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา ผู้บัญชาการทหารบก (ในขณะนั้น) เป็นหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เข้าควบคุมอำนาจจากรัฐบาลภายใต้การบริหารงานของพรรคเพื่อไทยเป็นแกนนำ โดยมีรายละเอียดการเคลื่อนไหวทางการเมือง ดังนี้

๒.๓.๑.๑.๑ ภาพรวมของการบริหารงานของรัฐบาลในปี ๒๕๕๗ ภายใต้การบริหารที่มี พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี/คณะรักษาความสงบแห่งชาติ มีความราบรื่น ถึงแม้ว่าประชาชน จะมีความคาดหวังสูงถึงการแก้ไขปัญหาเผชิญหน้าต่าง ๆ ทั้งปัญหาปากท้อง ค่าครองชีพสูง ความเดือดร้อนในการ ประกอบอาชีพ แต่ยังไม่มีการสร้างแรงกดดันอย่างรุนแรง ต่อรัฐบาล อย่างไรก็ตาม มีความพยายามปลุกกระแส มวลชนของกลุ่มที่เห็นต่างจากรัฐบาล และ คสช. ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเครือข่ายของแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้าน เผด็จการ หรือ นปช. ยังคงมีการเคลื่อนไหวในที่สาธารณะจำนวนไม่มาก เนื่องจากการถูกห้ามโดยกฏอัยการศึก ซึ่งประกาศใช้ โดย คสช. ขณะที่การจัดตั้งกลุ่มลับและการติดต่อผ่านสื่อสังคมออนไลน์หรือโซเชียลมีเดีย มีพัฒนาการที่น่ากังวล เนื่องจากการตรวจสอบสามารถทำได้ยาก โดยเฉพาะการติดต่อเชื่อมโยงกับกลุ่มที่เห็นต่าง จากรัฐบาล/ต่อต้าน คสช. ที่หลบหนีออกจากประเทศไปตั้งฐานการปฏิบัติงานในต่างประเทศ ที่ยังพบว่ามี การติดต่อทั้งการโพสต์ข้อความปลุกระดมต่อต้านรัฐบาล/คสช. ฯลฯ ให้แก่นักมวลชน นปช. บางส่วนในประเทศไทย อย่างต่อเนื่อง

๒.๓.๑.๑.๒ การเคลื่อนไหวของกลุ่มเห็นต่าง มีนัยยะถึงการทดสอบพลังมวลชนและ รักษาบทบาทมิให้หยุดนิ่ง โดยแสวงประโยชน์จากสถานการณ์แต่ละช่วง ทิศทางเคลื่อนไหวที่สำคัญ ได้แก่ การเคลื่อนไหวลักษณะ “โลกล้อมประเทศ” เน้นเรื่องการละเมิดสิทธิมนุษยชนและความไม่เป็นประชาธิปไตย การเรียกร้องให้ยกเลิกกฏอัยการศึก เน้นเรื่องผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพประชาชน การแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ โดยอาศัยพลังนักศึกษาเพื่อต่อต้านรัฐบาลและ คสช. รวมทั้งการชี้แนะและขยายแนวร่วมในกลุ่มที่ไม่พอใจนโยบาย คสช. และรัฐบาล ซึ่งมีทั้งกลุ่มผลประโยชน์และกลุ่มที่เดือนร้อนจริง

๒.๓.๑.๑.๓ ความเชื่อมโยงของบุคคลที่มีพฤติกรรมหมิ่นสถาบันฯ ซึ่งอยู่ในต่างประเทศกับ เครือข่ายกลุ่มเห็นต่าง ที่ปรากฏเป็นข่าวต่อเนื่องในช่วง ๖ เดือนหลังของปี ๒๕๕๗ ส่งผลให้เห็นกลุ่มเห็นต่าง ไม่สามารถขยายแนวร่วมในกลุ่มประชาชนทั่วไปได้ ขณะเดียวกันยังมีผลให้พรรคเพื่อไทยและ นปช. จำเป็นต้อง รักษาระยะห่างกับกลุ่มที่เห็นต่าง ที่ออกมาเคลื่อนไหว ซึ่งมีทั้งอดีต ส.ส.พรรคเพื่อไทย และบุคคลที่เคยเคลื่อนไหว กับ นปช. เพื่อมิให้กระทบต่อภาพลักษณ์ หรือตกเป็นเป้าโจมตีมากขึ้น

๒.๓.๑.๒ แนวโน้มสถานการณ์การเมือง

๒.๓.๑.๒.๑ กลุ่มที่เห็นต่างจะพยายามหาจุดอ่อนของรัฐบาล และ คสช. ในเรื่อง การบริหารงาน การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ รวมทั้งเรื่องการร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่มาขยายผลโจมตีหรือหาทาง ทำลายภาพลักษณ์อย่างต่อเนื่อง แต่ยังไม่มีความโน้มนำไปสู่การชุมนุมขนาดใหญ่ เนื่องจากพรรคเพื่อไทยและผู้สนับสนุนเบื้องหลังน่าจะเล็งเห็นถึงผลเสียมากกว่าผลดี โดยเฉพาะอาจทำให้การเลือกตั้ง ส.ส. ล่าช้าออกไป

๒.๓.๑.๒.๒ ทางออกของรัฐบาลเพื่อจำกัดการเคลื่อนไหวของกลุ่มเห็นต่าง น่าจะเน้นใช้ หลักรัฐศาสตร์และวิธีประนีประนอมมากขึ้น โดยปรับการบังคับใช้ประกาศกฏอัยการศึกให้ผ่อนลง และพยายาม เสริมสร้างบรรยากาศการปรองดองสมานฉันท์เพิ่มขึ้นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ ซึ่งเป็นฐานเสียง ของพรรคเพื่อไทยและฐานมวลชน นปช.

๒.๓.๒ ด้านเศรษฐกิจ

การศึกษาและพิจารณาสถานะแวดล้อมทางเศรษฐกิจแบ่งออกเป็น ๓ ระดับ คือ ระดับโลก (Global) ระดับภูมิภาค (Region) และระดับประเทศ (Domestic) ดังนี้

๒.๓.๒.๑ ระดับโลก (Global)

ปี ๒๕๕๗ เศรษฐกิจโลกเติบโตในอัตราต่ำและอ่อนแรงเกินคาด โดยในช่วง ครึ่งปีแรก ภาวะตึงตันทางการเมืองซ้ำเติมเศรษฐกิจไทยที่ไร้พลังขับเคลื่อน มีการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจของประเทศแกนหลัก ยังคงเปราะบาง และไม่ถ่วงทั่ว และกลุ่มประเทศตลาด GMS อยู่ในช่วงชะลอความร้อนแรงทางเศรษฐกิจ โดยกลุ่ม BRICS ชะลอตัวแรงเกินคาด นอกจากนั้น การผ่อนคลายนโยบายการเงิน และความมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ช่วยพยุงการเติบโตในยามที่ปัจจัยเชิงลบรุนแรง ช่วงครึ่งปีหลัง เริ่มเข้าสู่เส้นทางการฟื้นตัว แต่เกิดเหตุการณ์ผิดพลาด ช่วงท้ายปี ๒๕๕๗ ทั้งการฟื้นตัวล่าช้าของเศรษฐกิจโลก ราคาสินค้าโภคภัณฑ์ทรุด และการใช้จ่ายภาครัฐต่ำกว่าเป้า อาจส่งผลกระทบต่อเนื่องทำให้การเติบโตทางเศรษฐกิจในปี ๒๕๕๘ ไม่เป็นไปตามที่หลายฝ่ายคาดการณ์

โดยสรุปเศรษฐกิจโลกในปี ๒๕๕๗ ฟื้นตัวช้า และเผชิญต่อความเสี่ยงสูงขึ้น ส่งผลให้สถาบันชั้นนำของโลกหลายแห่งทั้งกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) และธนาคารโลก ต่างปรับลดมุมมองการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกลงอย่างพร้อมเพรียงกัน จุดสนใจของปีนี้อยู่ที่ระดับการฟื้นตัวของกลุ่มประเทศแกนหลักที่มีความแตกต่างกันมากขึ้น และนโยบายการเงินที่ไม่สอดคล้องกันเป็นครั้งแรกในรอบหลายปี (บทวิจัยกรุงศรี เรื่อง เศรษฐกิจโลก ปี ๒๕๕๗ และแนวโน้มปี ๒๕๕๘, ASTV ผู้จัดการออนไลน์, เข้าถึง ๓ มกราคม ๒๕๕๘)

เศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกาน่าจะสามารถเติบโตได้กว่า ๓.๑๐% ในปีหน้า โดยตัวเลขเศรษฐกิจทั้งภาคการผลิตและภาคบริการ น่าจะปรับตัวดีขึ้นตามแนวโน้มเศรษฐกิจ ในภาพรวม รวมถึงการจ้างงานเองก็เชื่อว่าจะเติบโตได้ดี ขณะที่อัตราการว่างงานน่าจะยังคงอยู่ในระดับต่ำ อย่างไรก็ตาม ปัจจัยเสี่ยงคือการแข็งค่าของเงินดอลลาร์สหรัฐ หลังสหรัฐอเมริกาหยุดมาตรการ QE ซึ่งอาจจะส่งผลเสียต่อการได้เปรียบในการแข่งขันของสหรัฐอเมริกา และอาจจะทำให้เศรษฐกิจ ไม่สามารถเติบโตได้ตามที่คาดไว้ รวมถึงการที่ระดับราคาน้ำมันยังคงอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งจะทำให้อัตราเงินเฟ้อที่คาดหมายไว้ที่ ๒% และการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยต้องชะลอออกไปกว่าที่คาด แม้เศรษฐกิจจะเติบโตได้ดีก็ตาม

เศรษฐกิจยุโรปเติบโตช้ากว่าที่คาดการณ์ไว้ โดยคาดว่า GDP ปีนี้ น่าจะเติบโต ได้ประมาณ ๐.๘๐% และยืนเหนือ ๑% เล็กน้อย ในปีหน้า ขณะที่อัตราเงินเฟ้อจะยังคงอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งก็ยังอยู่ห่างจากเป้าหมายที่ ๒% อย่างไรก็ตาม ยังคงมีความเชื่อมั่นต่อเศรษฐกิจยุโรปในระยะยาว โดยเฉพาะนโยบายของธนาคารกลางยุโรป ที่มีแนวโน้มผ่อนคลายนโยบายทางการเงินเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญคือการฟื้นตัวของเศรษฐกิจประเทศหลัก ๆ อาทิ เยอรมนี ฝรั่งเศส และอิตาลี ที่ยังคงอยู่ในระดับต่ำ รวมถึงปัญหาเสถียรภาพทางการเงิน เนื่องจากหลาย ๆ ประเทศ อาทิ สเปน โปรตุเกส กรีซ จะมีการเลือกตั้งในปีหน้า และอาจจะทำให้นโยบายทางด้านเศรษฐกิจ รวมถึงแผนด้านงบประมาณการคลังของแต่ละประเทศเปลี่ยนแปลงไป

แม้เศรษฐกิจจีนจะมีแนวโน้มการเติบโตที่ชะลอลงจากปีก่อน ๆ แต่ก็ยังอยู่ในเป้าหมายของทางการจีนและจัดว่าอยู่ระดับที่สูงเมื่อเทียบกับภูมิภาคอื่น ๆ ที่ประมาณ ๗-๗.๕% อย่างไรก็ตาม ตัวเลขเศรษฐกิจที่สำคัญมีทั้งบวกและลบ จึงเชื่อว่าธนาคารกลางจีนจะมีการดำเนินมาตรการต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เศรษฐกิจสามารถขยายตัวได้ หลังจากที่ได้มีการประกาศ ลดอัตราดอกเบี้ยครั้งแรกตั้งแต่ปี ๒๕๕๕ ในช่วงไตรมาส ๔ ที่ผ่านมา ทั้งนี้ ปัจจัยเสี่ยงยังคงอยู่ในภาคอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งทางการจีนได้มีการติดตามอย่างใกล้ชิด แต่เชื่อว่าทางการจีนจะสามารถควบคุมความเสี่ยงนี้ได้

ปัญหาทางเศรษฐกิจของรัสเซีย เริ่มมีปัญหากจากการที่รัสเซียเข้าไปสนับสนุน โครเมีย ทำให้ชาติตะวันตกเริ่มคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจกับรัสเซีย ซึ่งรัสเซียก็ได้ตอบโต้ด้วยการงดการนำเข้าสินค้าจากกลุ่มชาติตะวันตก และเมื่อเกิดกรณีราคาน้ำมันโลกลดลงทำให้เกิดปัญหา ทางเศรษฐกิจกับรัสเซียอย่างมาก เนื่องจากส่งผลให้รายได้ของรัสเซียซึ่งส่วนใหญ่มาจากการส่งออกพลังงาน รายได้ของรัสเซียจึงลดลงเป็นอย่างมาก

สรุปการศึกษาสถานะแวดล้อมด้านเศรษฐกิจระดับโลก คือ

๑.) การเปลี่ยนแปลงของประเทศมหาอำนาจเกิดระบบหลายขั้วอำนาจ การครองเป็นเจ้าทางเศรษฐกิจ ไทยได้ประโยชน์จากการให้ความร่วมมือ มีบทบาทในฐานะตัวกลาง

๒.) สหรัฐอเมริกาสูญเสียการเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจโลก จีนมีบทบาทดังกล่าวเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ อิทธิพลทางเศรษฐกิจของจีนมีมากในทุกระดับทั้งกับประเทศไทย ภูมิภาค และระดับโลก

๓.) หนี้สาธารณะของกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป การลงทุนจากต่างประเทศลดลง แต่ซื้อสินค้า EU ได้ถูกลง

๔.) โลกาภิวัตน์ทำให้โลกเป็นสังคมเดียว มีการรวมตัวขององค์การระหว่างประเทศ เกิดกระบวนการต่อรองทางการค้า อุปสรรคและการกีดกันทางการค้า ใช้ช่องทางเศรษฐกิจในการแทรกแซงประเทศอื่น ในขณะที่เดียวกันเกิดการร่วมทุนและตลาด การค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้าและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

๒.๓.๒.๒ ระดับภูมิภาค (Region)

๒.๓.๒.๒.๑ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจของอาเซียนเริ่มมีเป้าหมายชัดเจนที่จะนำไปสู่การรวมตัวทางเศรษฐกิจของประเทศในภูมิภาคอาเซียน นับตั้งแต่การประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๔ ณ ประเทศสิงคโปร์ เมื่อปี ๒๕๓๕ โดยได้มีการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) ขึ้น และนับแต่นั้นมากิจกรรมของอาเซียนได้ขยายครอบคลุมไปสู่ทุกสาขาหลักทางเศรษฐกิจ รวมทั้งในด้านการค้าสินค้าและบริการการลงทุน มาตรฐานอุตสาหกรรมและการเกษตร ทรัพย์สินทางปัญญา การขนส่ง พลังงาน และการเงินการคลัง เป็นต้น ความร่วมมือทางเศรษฐกิจของอาเซียนที่สำคัญ มีดังนี้

๒.๓.๒.๒.๒ เขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area หรือ AFTA) ข้อตกลง

เขตการค้าเสรีอาเซียน หรือ AFTA เป็นข้อตกลงทางการค้าสำหรับสินค้าที่ผลิตภายในประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งหมด ทำขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๕ มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอาเซียน ในฐานะที่เป็นการผลิตที่สำคัญในการป้อนสินค้าสู่ตลาดโลก โดยอาศัยการเปิดเสรีด้านการค้า การลดภาษี และยกเลิกอุปสรรคข้อกีดขวางทางการค้าที่มีใช้ภายใน เช่น การจำกัดโควตานำเข้า รวมทั้งการปรับเปลี่ยนโครงสร้างภาษีศุลกากรเพื่อเอื้ออำนวยต่อการค้าเสรี โดยข้อตกลงนี้จะครอบคลุมสินค้าทุกชนิด ยกเว้นสินค้าที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง ศีลธรรม ชีวิต และศิลปะ อย่างไรก็ตาม ประเทศสมาชิกต้องให้สิทธิประโยชน์ทางศุลกากรแก่กันแบบต่างตอบแทน หมายความว่า การที่ได้สิทธิประโยชน์จากการลดภาษีของประเทศอื่นสำหรับสินค้าชนิดใด ประเทศสมาชิกนั้นต้องประกาศลดภาษีสำหรับสินค้าชนิดเดียวกัน

๒.๓.๒.๒.๓ เขตการลงทุนอาเซียน (ASEAN Investment Area หรือ AIA) ที่ประชุมสุดยอด

อาเซียนครั้งที่ ๕ เมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๓๘ ที่กรุงเทพฯ ได้เห็นชอบให้จัดตั้งเขต การลงทุนอาเซียนเพื่อเสริมสร้างอาเซียนให้เป็นเขตการลงทุนเสรีที่มีศักยภาพ โปร่งใส เพื่อดึงดูด นักลงทุนทั้งจากภายในและภายนอกภูมิภาค ความตกลงนี้ครอบคลุมการลงทุนในอุตสาหกรรม ๕ สาขา คือ สาขาอุตสาหกรรมการผลิต เกษตร ประมง ป่าไม้ และเหมืองแร่ และภาคบริการ ที่เกี่ยวเนื่องกับ ๕ สาขาการผลิตดังกล่าว ยกเว้นการลงทุนด้านหลักทรัพย์ ซึ่งครอบคลุมโดยความตกลงอาเซียนอื่น ๆ เขตการลงทุนอาเซียน กำหนดให้ประเทศสมาชิกดำเนินการเปิดอุตสาหกรรมและให้การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติแก่นักลงทุนอาเซียนและนักลงทุนนอกอาเซียน โดยกำหนดเป้าหมายจะเปิดเสรีด้านการลงทุนแก่นักลงทุนอาเซียนภายในปี ๒๕๕๓ และนักลงทุนนอกอาเซียนภายในปี ๒๕๖๓ การดำเนินการเพื่อจัดตั้งเขตการลงทุนอาเซียนประกอบด้วยโครงการความร่วมมือ ๓ โครงการ คือ

- โครงการความร่วมมือและการอำนวยความสะดวก (Co-operation and Facilitation Programme)
- โครงการส่งเสริมและสร้างความเข้าใจ (Promotion and Awareness Programme)
- การเปิดเสรี (Liberalisation Programme)

๒.๓.๒.๒.๔ ความริเริ่มเพื่อการรวมตัวของอาเซียน (Initiative for ASEAN Integration

หรือ IAI) อาเซียนได้ดำเนินการเพื่อเร่งรัดการรวมตัวของประเทศสมาชิกอาเซียน โดยจัดทำ “ความคิดริเริ่มเพื่อการรวมตัวของอาเซียน” (Initiative for ASEAN Integration) เพื่อลดช่องว่างด้านการพัฒนาระหว่างประเทศสมาชิกเก่า (เวียดนาม ลาว กัมพูชา พม่า และไทย) กับสมาชิกใหม่ของอาเซียน (อินโดนีเซีย บรูไน สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย) โดยให้ประเทศสมาชิกเก่าร่วมกันจัดทำโครงการให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศใหม่ครอบคลุม ๔ ด้าน ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การรวมตัวทางเศรษฐกิจ เพื่อที่จะช่วยการพัฒนากรอบระเบียบและนโยบาย รวมทั้งช่วยเสริมสร้างขีดความสามารถของประเทศ CLMV ในการลดปัญหาความยากจน ยกกระดับความเป็นอยู่ของประชากร พัฒนาระบบข้าราชการ และเตรียมความพร้อมต่อการแข่งขันบนเวทีโลก

๒.๓.๒.๒.๕ ความร่วมมือด้านอุตสาหกรรม (ASEAN Industrial Cooperation Scheme

หรือ AICO) โครงการความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมของอาเซียน หรือ AICO มุ่งส่งเสริม การลงทุนในอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีเป็นฐานการผลิต โดยยึดหลักของการใช้ทรัพยากรร่วมกัน การแบ่งส่วนการผลิตตามความสามารถและความถนัด ตลอดจนส่งเสริมการลงทุนและการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากทั้งประเทศสมาชิกและประเทศนอกกลุ่มโดยใช้มาตรการทางภาษี และสิทธิพิเศษอื่น ๆ ที่มีใช้ภาษีเป็นสิ่งจูงใจ โดยมีเงื่อนไขดังนี้

๑.) จะต้อง มีประเทศสมาชิกเข้าร่วมอย่างน้อย ๒ ประเทศ

๒.) มีบริษัทเข้าร่วมอย่างน้อย ๑ บริษัทในแต่ละประเทศ

๓.) สินค้าที่ผลิตได้ขั้นสุดท้าย (AICO Final Product) จะได้รับการยอมรับเสมือนสินค้าที่ผลิตได้ในประเทศ และจะไม่ถูกจำกัดด้วยระบบโควต้าหรือมาตรการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษี

๔.) บริษัทที่จะขอรับสิทธิประโยชน์จาก AICO จะต้องมีส่วนการถือหุ้นของคนชาติอาเซียนอย่างน้อยร้อยละ ๓๐

๕.) ได้รับการลดภาษีนำเข้าในอัตราร้อยละ ๐-๕

๒.๓.๒.๒.๖ กรอบความตกลงด้านการค้าบริการ (ASEAN Framework Agreement

on Services หรือ AFAS) ในที่ประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๕ เดือนธันวาคม ๒๕๓๘ ที่กรุงเทพฯ รัฐมนตรีเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกอาเซียนได้ลงนามในกรอบความตกลงว่าด้วยการค้าบริการของอาเซียน หรือ AFAS ซึ่งกำหนดให้เจรจาเปิดเสรีการค้าบริการ โดยจัดทำข้อผูกพันในด้านการเปิดตลาด (Market Access) การให้การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment) และด้านอื่น ๆ (Additional Commitments) การเจรจาเสรีการค้าบริการในช่วงปี ๒๕๓๙ - ๒๕๔๔ มุ่งเน้นการเปิดเสรีใน ๗ สาขาบริการ คือ สาขาการเงิน การขนส่งทางทะเล การขนส่งทางอากาศ การสื่อสารโทรคมนาคม การท่องเที่ยว การก่อสร้าง และสาขาบริการธุรกิจ ต่อมาในช่วงปี ๒๕๔๕ - ๒๕๔๙ ได้มีการขยายขอบเขตการเจรจาเปิดเสรีรวมทุกสาขา นอกจากนี้ สมาชิกอาเซียนยังต้องเร่งรัดเปิดตลาดในสาขาบริการที่เป็นสาขาสำคัญ ๕ สาขา ได้แก่ สาขาโทรคมนาคมและเทคโนโลยีสารสนเทศ สาขาสุขภาพ สาขาการท่องเที่ยว สาขาการบิน และสาขาบริการโลจิสติกส์ ทั้งนี้ เพื่อให้อาเซียนมีความพร้อมในการก้าวไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี ๒๕๕๘ ต่อไป

๒.๓.๒.๒.๗ ความร่วมมือด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและอิเล็กทรอนิกส์ (e-ASEAN

Framework Agreement) ในการประชุมสุดยอดอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการ ครั้งที่ ๔ ระหว่างวันที่ ๒๔ - ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ ที่ประเทศสิงคโปร์ ผู้นำของอาเซียนทั้ง ๑๐ ประเทศ ร่วมกันลงนาม ในกรอบความตกลงด้านอิเล็กทรอนิกส์ของอาเซียน (e-ASEAN Framework Agreement) ซึ่งเป็นข้อตกลงที่กำหนดแนวทางเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสาร (Information Technology and Communication-ICT) เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสาร ในภูมิภาคให้สอดคล้องกันและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีมาตรการที่ครอบคลุมด้านต่าง ๆ ๕ ด้าน คือ

๑.) การพัฒนาเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ของอาเซียน (ASEAN Information Infrastructure) ให้สามารถติดต่อถึงกันได้อย่างทั่วถึงกันและด้วยความเร็วสูงและพัฒนาความร่วมมือไปสู่การจัดตั้งห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ (Digital Libraries) และแหล่งรวมข้อมูลท่องเที่ยวอิเล็กทรอนิกส์ (Tourism Portals) รวมถึงการจัดตั้งศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนข้อมูล (Internet Exchanges) และการให้บริการเชื่อมต่อสัญญาณเครือข่ายข้อมูลอินเทอร์เน็ต (Internet Gateways)

๒.) การอำนวยความสะดวกด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce) โดยการออกกฎหมายและระเบียบด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่สอดคล้องกับมาตรฐานระหว่างประเทศ และมีระบบรักษาความปลอดภัยที่เป็นมาตรฐานสากล เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้บริโภคและพัฒนาวัฒนธรรมในการทำธุรกิจโดยใช้อิเล็กทรอนิกส์ เช่น การยอมรับลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ซึ่งกันและกัน การชำระเงินโดยระบบอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาและข้อมูลส่วนบุคคล เป็นต้น

๓.) ส่งเสริม และเปิดเสรีด้านการค้าสินค้า บริการ และการลงทุน ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) โดยประเทศสมาชิกอาเซียนจะยกเลิกภาษีและอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภาษีสำหรับสินค้า ICT เช่น เครื่องประมวลผลอัตโนมัติ เครื่องโทรสาร เครื่องบันทึกเสียงสำหรับโทรศัพท์ ไดโอดและทรานซิสเตอร์ แผงวงจรไฟฟ้า ฯลฯ ภายในปี ๒๕๔๘ สำหรับประเทศสมาชิกอาเซียนดั้งเดิม ๖ ประเทศ และภายในปี ๒๕๕๓ สำหรับประเทศสมาชิกใหม่ คือ กัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม

๔.) สร้างสังคมอิเล็กทรอนิกส์ (e-Society) เสริมสร้างความสามารถและพัฒนาอิเล็กทรอนิกส์เพื่อประโยชน์ต่อสังคม ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ความสามารถด้าน IT ของบุคลากรในอาเซียน ลดความเหลื่อมล้ำด้าน IT ภายในประเทศและระหว่างประเทศสมาชิก อำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายแรงงานด้าน IT อย่างเสรี และส่งเสริมการใช้ IT

๕.) สร้างรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Government) ส่งเสริมให้มีการใช้ ICT ในการบริการของภาครัฐให้มากขึ้น เช่น การจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ การอำนวยความสะดวกในเรื่องข้อมูลข่าวสาร การให้บริการของภาครัฐผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น การเสียภาษี การจดทะเบียนการค้า พิธีการศุลกากร เป็นต้น

๒.๓.๒.๒.๘ ความร่วมมือด้านการเงินการคลัง (Financial Cooperation) มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ คือ

๑.) อาเซียนได้จัดตั้งระบบระวังภัยอาเซียน (ASEAN Surveillance Process) ขึ้นเมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๔๑ เพื่อสอดส่องดูแลสถานะเศรษฐกิจและการเคลื่อนย้ายเงินทุนในภูมิภาค โดยให้มีการหารือและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจในประเทศสมาชิกในภูมิภาค และในโลกโดยธนาคารพัฒนาเอเชีย (ADB) ได้สนับสนุนและให้ความช่วยเหลือ ทางวิชาการและเงินทุนโดยการจัดการฝึกอบรมด้านเทคนิคแก่เจ้าหน้าที่ประเทศสมาชิก และในการจัดตั้ง ASEAN Surveillance Technical Support Unit ในสำนักงานเลขาธิการอาเซียน เพื่อสนับสนุนระบบดังกล่าว

๒.) การเสริมสร้างกลไกสนับสนุนและเกื้อหนุนระหว่างกันในภูมิภาคเอเชียตะวันออก (Enhancing self-help and support mechanism in East Asia) โดยได้กำหนดแนวทางการร่วมมือกับ จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ ที่สำคัญ ได้แก่ จัดทำความตกลงทวิภาคีด้านการแลกเปลี่ยนการซื้อ-ขายสินเงินตราหรือหลักทรัพย์ ต่างประเทศ หรือเกี่ยวกับการจัดตั้งระบบเตือนภัยในภูมิภาค และการแลกเปลี่ยนการหารือเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจ ในภูมิภาค

๓.) ความริเริ่มเชียงใหม่ (Chiang Mai Initiative) ซึ่งได้จัดตั้งขึ้น เมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๔๓ เป็นการปรับปรุงความตกลงแลกเปลี่ยนเงินตราอาเซียน (ASEAN Swap Arrangement – ASA) ในด้าน โครงสร้าง รูปแบบและวงเงิน และให้เสริมด้วยเครือข่าย ความตกลงทวิภาคีระหว่างประเทศอาเซียนกับจีน ญี่ปุ่น และสาธารณรัฐเกาหลี (Bilateral Swap Arrangement-BSA) โดยได้ขยายให้ ASA รวมประเทศอาเซียนทั้ง ๑๐ ประเทศแล้ว

๒.๓.๒.๒.๙ ความร่วมมือด้านการเกษตรและป่าไม้ของอาเซียน และอาเซียนบวกสาม
ครอบคลุมความร่วมมือในด้านประมง ป่าไม้ ปศุสัตว์ พืช และอาหาร เพื่อส่งเสริมความมั่นคงทางด้านอาหารและ ความสามารถในการแข่งขันของอาเซียนในด้านอาหาร การเกษตร และผลผลิตป่าไม้ โครงการความร่วมมือระหว่าง อาเซียนและประเทศอาเซียนบวกสาม (จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้) ภายใต้สาขาต่าง ๆ ดังนี้

- การขจัดความยากจนและสร้างความมั่นคงด้านอาหารในภูมิภาคเอเชีย
- การวิจัยและพัฒนาด้านอาหาร การเกษตร ประมง และป่าไม้
- การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านอาหาร การเกษตร ประมง และ ป่าไม้
- การประสานงานและร่วมมือในระดับโลกและระดับภูมิภาคในประเด็น ด้านอาหาร การเกษตร ประมง และป่าไม้
- การสร้างเครือข่ายข้อมูลด้านการเกษตร
- การอำนวยความสะดวกด้านการค้า

๒.๓.๒.๒.๑๐ ความร่วมมือด้านการขนส่ง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ คือ

- โครงการพัฒนาทางหลวงอาเซียน (ASEAN Highway Network Project) ลักษณะของโครงข่ายทางหลวงอาเซียน คือ มีทางหลวงครอบคลุม ๒๓ สาย ทัวทั้งภูมิภาคอาเซียน และจัดทำ มาตรฐานทางหลวงอาเซียน (ป้ายจราจร สัญญาณ และระบบหมายเลข) ให้เป็นแบบเดียวกันโดยกำหนดมาตรฐาน ทางหลวงอาเซียน เป็น ๔ ระดับ ได้แก่

ชั้นพิเศษ มีการควบคุมทางเข้าออก

ชั้นที่ ๑ ทางหลวง ๔ ช่องจราจร

ชั้นที่ ๒ ทางหลวงลาดยาง ๒ ช่องจราจร ผิวทางกว้าง ๗ เมตร

ชั้นที่ ๓ ทางหลวงลาดยาง ๒ ช่องจราจร ผิวทางกว้าง ๖ เมตร

- กรอบความตกลงอาเซียนว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าผ่านแดน (ASEAN Framework Agreement on the Facilitation of Goods in Transit) มีวัตถุประสงค์ที่จะให้ประเทศสมาชิกอาเซียนอนุญาตให้รถยนต์ขนส่งที่จดทะเบียนในประเทศสมาชิกหนึ่งสามารถขนส่งสินค้าผ่านแดนไปยังอีกประเทศหนึ่งได้

- ความตกลงหลายฝ่ายและพิธีสารว่าด้วยการเปิดเสรีบริการขนส่งเฉพาะสินค้าของอาเซียน (Multilateral Agreement on the Full Liberalization of All Cargo Air Services) มีวัตถุประสงค์ที่จะส่งเสริมการขนส่งสินค้าในอาเซียนด้วยกัน โดยเปิดเสรีเที่ยวบินขนส่งเฉพาะสินค้าระหว่างประเทศต่าง ๆ ในกลุ่มประเทศอาเซียน โดยไม่มีข้อจำกัดทั้งในเรื่องของจำนวนความจุความถี่ของบริการเส้นทางบินและสิทธิรับขนการจราจร ซึ่งจะทำให้การขนถ่ายสินค้าระหว่างประเทศในอาเซียนเป็นไปได้อย่างสะดวก อันจะส่งผลให้สภาพเศรษฐกิจโดยรวมในภูมิภาคสามารถเจริญเติบโตขึ้นได้อย่างรวดเร็ว

- ความตกลงหลายฝ่ายและพิธีสารว่าด้วยการเปิดเสรีบริการขนส่งผู้โดยสารทางอากาศของอาเซียน (Multilateral Agreement on the Liberalization of Passenger Air Services) การจัดทำความตกลงหลายฝ่ายว่าด้วยการเปิดเสรีการบินในส่วนของการเที่ยวบินขนส่งโดยสาร เป็นการส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและการส่งออกสินค้าของไทยและสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการให้มีการเปิดเสรีการบิน และส่งเสริมให้ประเทศไทย เป็นศูนย์กลางการบินในภูมิภาคนี้ด้วย

๒.๓.๒.๒.๑๑ ความร่วมมือด้านพลังงานในอาเซียน (ASEAN Energy Cooperation)

มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงและความยั่งยืนในการจัดหาพลังงาน การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพในภูมิภาคอาเซียน และการจัดการด้านความต้องการพลังงานอย่างเหมาะสมโดยคำนึงถึงปัจจัยด้านสภาพสิ่งแวดล้อม และการช่วยเหลือกันในการแบ่งปันปิโตรเลียมในภาวะฉุกเฉิน โครงสร้างความร่วมมือด้านพลังงาน ประกอบด้วย การประชุมระดับรัฐมนตรีอาเซียนคณะทำงาน และคณะกรรมการ ใน ๕ สาขา ได้แก่

- คณะทำงานด้านถ่านหิน
- คณะทำงานด้านประสิทธิภาพพลังงานและการอนุรักษ์พลังงาน
- คณะทำงานด้านพลังงานใหม่และพลังงาน
- คณะกรรมการด้านปิโตรเลียม ซึ่งประกอบด้วยบริษัทน้ำมันแห่งชาติของประเทศสมาชิกอาเซียน
- คณะกรรมการด้านการไฟฟ้า ซึ่งประกอบด้วยผู้ว่าการการไฟฟ้าของแต่ละประเทศ การดำเนินการระยะแรกของโครงการเครือข่ายด้านพลังงานอาเซียนครอบคลุม ๒ โครงการหลัก คือ โครงการเชื่อมโยงระบบสายส่งไฟฟ้าอาเซียน และโครงการท่อส่งก๊าซธรรมชาติอาเซียน

๒.๓.๒.๒.๑๒ ความตกลงด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Agreement)

ความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวในกรอบอาเซียนและอาเซียนบวกสาม ที่ประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๘ ที่กรุงพนมเปญ ประเทศกัมพูชา เมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ ได้ลงนามในความตกลงด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Agreement) เพื่อส่งเสริมให้อาเซียนเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยว โดยเน้นความร่วมมือใน ๗ ด้าน คือ การอำนวยความสะดวก การเดินทางในอาเซียนและระหว่างประเทศ การอำนวยความสะดวกด้านขนส่ง การขยายตลาด การท่องเที่ยว การท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ ความปลอดภัยและความมั่นคงของการท่องเที่ยว การตลาดและการส่งเสริมร่วมกัน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ อาเซียนจัดการประชุมด้านการท่องเที่ยว (ASEAN Tourism Forum หรือ ATF) เป็นประจำทุกปีในเดือนมกราคม โดยหมุนเวียนจัดในประเทศสมาชิก นับเป็นการประชุมด้านการท่องเที่ยวที่ยิ่งใหญ่และประสบความสำเร็จมากที่สุดในโลก โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยวของอาเซียน โรงแรม รีสอร์ท สายการบิน ผู้ประกอบการ ด้านการท่องเที่ยว รวมถึงนักเขียนด้านการท่องเที่ยวมีโอกาสทำความรู้จักและเจรจาธุรกิจด้านการท่องเที่ยว และอาเซียนยังได้ริเริ่มความร่วมมือในการจัดทำความตกลงการตรวจลงตราเพียงครั้งเดียว (Single Visa) แต่ใช้เดินทางได้หลายประเทศโดยนำร่องโดยไทยและกัมพูชา นอกจากนี้ ความตกลงด้านการท่องเที่ยวยังได้ขยายไปยังประเทศอาเซียนบวกสาม เกาหลี จีน ญี่ปุ่น โดยมีความร่วมมือระหว่างองค์การการท่องเที่ยวของไทยกับของเกาหลีเพื่อพัฒนาศักยภาพของมัคคุเทศก์ไทย และให้ประเทศอาเซียนบวกสาม เสนอแนวทางความร่วมมือกับประเทศสมาชิกอาเซียนที่ชัดเจนเพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกัน

ภายในปี ๒๕๕๘ “ประชาคมเศรษฐกิจของอาเซียน” จะส่งเสริมให้อาเซียน เป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว มีการเคลื่อนย้ายเงินทุน สินค้า บริการ การลงทุน แรงงานฝีมือระหว่างประเทศสมาชิกโดยเสรี ส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันของอาเซียน ลดช่องว่างของระดับการพัฒนาของประเทศสมาชิกอาเซียน และส่งเสริมให้อาเซียนสามารถรวมตัวเข้ากับประชาคมโลกได้อย่างไม่อยู่ในสถานะที่เสียเปรียบ กระบวนการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งเป็นหนึ่งในเสาหลักในการที่จะทำให้อาเซียนบรรลุสู่การเป็น “ประชาคมอาเซียน” ภายในปี ๒๕๕๘ มีรากฐานมาจากการนำความร่วมมือและความตกลงทางเศรษฐกิจที่อาเซียนได้ดำเนินการมา ระยะหนึ่งแล้วมาต่อยอดให้มีผลเป็นรูปธรรมและมีความเป็นแบบแผนมากยิ่งขึ้น อาทิ ความตกลงว่าด้วยการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน ความตกลงด้านการส่งเสริมการลงทุนอาเซียน ความตกลงด้านการท่องเที่ยวของอาเซียน และความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจของอาเซียนจะเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยขยายปริมาณการค้าและการลงทุนภายในภูมิภาค ลดการพึ่งพาทลาดในประเทศที่สาม สร้างอำนาจการต่อรองและศักยภาพในการแข่งขันของอาเซียนในเวทีเศรษฐกิจโลก เพิ่มสวัสดิการและยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนของประเทศสมาชิกอาเซียนบนหลักการของการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจ ซึ่งได้แก่ การประหยัดต่อขนาด การแบ่งงานกันทำ และการพัฒนาความชำนาญในการผลิตของประเทศสมาชิกอาเซียน

ในการประชุมสุดยอดอาเซียนที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ที่ผ่านมา ที่ประชุมผู้นำประเทศสมาชิกอาเซียนได้รับรองพิมพ์เขียวว่าด้วยการดำเนินงาน ไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจของอาเซียน ซึ่งกำหนดกรอบและกิจกรรมที่จะทำให้อาเซียนบรรลุเป้าหมายการเป็นประชาคมทางเศรษฐกิจภายในปี ๒๕๕๘ โดยในปัจจุบัน

ประเทศสมาชิกอาเซียนกำลังอยู่ในระหว่างการปฏิบัติตามพิมพ์เขียวดังกล่าว ทั้งนี้ ในการประชุมครั้งนี้ ประเด็นสำคัญที่จะมีการหารือเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนคือความร่วมมือด้านอาหารและพลังงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดตั้งคลังสำรองข้าวในกรณีฉุกเฉิน ซึ่งไทยผลักดันให้มีการจัดตั้งขึ้นในประเทศไทย จะทำให้ไทยซึ่งเป็นประเทศผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่ของโลกและพี่น้องเกษตรกรของไทยได้รับประโยชน์โดยตรง ทั้งจากการจำหน่ายข้าวเพื่อจัดเก็บในคลังสำรองข้าว และการติดตามตรวจสอบปริมาณและความต้องการข้าวภายใต้เครือข่ายข้อมูลของคลังสำรองข้าวซึ่งจะมีส่วนสำคัญในการวางแผนการผลิตและจำหน่ายข้าวของไทย

อีกประเด็นสำคัญที่จะมีการหารือคือความร่วมมือด้านการเงินระหว่างอาเซียนกับจีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ ในการจัดตั้งกองทุนสำรองพหุภาคีภายใต้มาตรการริเริ่มเชียงใหม่ ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างเสถียรภาพทางการเงินการคลังในภูมิภาค โดยเฉพาะในกรณีเผชิญกับวิกฤต ทางเศรษฐกิจการเงิน ตลอดจนส่งเสริมการค้าการลงทุน เพื่อชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของประชาชนทุกคนในภูมิภาค

นอกจากนี้ การจัดตั้ง “คณะกรรมการการระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน” ซึ่งจะมีการประกาศจัดตั้งอย่างเป็นทางการในการประชุมครั้งนี้ จะส่งผลกระทบทางอ้อมต่อความร่วมมือกับประเทศและองค์การระหว่างประเทศนอกอาเซียนในทุก ๆ ด้าน รวมทั้ง ด้านเศรษฐกิจ เนื่องจากการมีกลไกทางด้านสิทธิมนุษยชนอย่างเป็นทางการจะเป็นรูปธรรมจะทำให้อาเซียนเป็นที่ยอมรับของนานาประเทศมากขึ้น ซึ่งจะมีส่วนลดเงื่อนไขที่ประเทศคู่ค้าสำคัญในประเทศตะวันตก จะนำไปใช้กำหนดมาตรการที่มีผลกีดกันทางการค้า อาทิ การส่งออกกุ้งแช่แข็งของไทยไปยังสหภาพยุโรปที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาแรงงานเด็ก เป็นต้น

ประโยชน์ที่คาดว่าประเทศไทยจะได้รับ มีดังนี้คือ

- อาเซียนเป็นกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่มีความใกล้ชิดไทยมากที่สุด ประเทศสมาชิกอาเซียนหลายประเทศเป็นเพื่อนบ้าน มีพรมแดนติดกัน มีวัฒนธรรมที่คล้ายคลึง มีสินค้าและบริการที่สามารถเสริมซึ่งกันและกันได้ หรือมีสินค้าบริการที่คล้ายคลึงกันซึ่งหากสามารถร่วมมือกัน ก็จะสามารถสร้างความแข็งแกร่งในด้านอำนาจการต่อรอง อันจะนำมาซึ่งการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจการค้าที่มีความสำคัญยิ่ง

- การรวมกลุ่มเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนทำให้เกิดตลาดในภูมิภาค ขนาดใหญ่ โดยสามารถนำจุดแข็งของแต่ละประเทศมาเสริมกับจุดแข็งประเทศไทย เพื่อสร้างประโยชน์สูงสุดในการผลิต ส่งออกและบริการ ซึ่งจะเกิดได้ก็ต่อเมื่อมีการเคลื่อนย้ายปัจจัยการผลิตได้อย่างเสรีมากขึ้น นอกจากนี้ การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะช่วยให้ประเทศสมาชิกมีความเป็นปึกแผ่นและช่วยสร้างอำนาจการต่อรองในเวทีต่าง ๆ มากขึ้น

- ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะช่วยส่งเสริมให้เกิดการขยายตัวในด้านการค้าและการลงทุนของไทย เนื่องจากการผลักดันมาตรการต่าง ๆ เพื่อเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จะก่อให้เกิดการยกเลิกหรือลดอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาด ไม่ว่าจะเป็นอุปสรรคด้านภาษีหรือมาตรการทางการค้าอื่น ๆ ที่มีใช้ภาษี เนื่องจากประเทศสมาชิกจะแสวงหาความร่วมมือเพื่อลด/ขจัดอุปสรรคต่าง ๆ เหล่านี้ รวมถึงอำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุนระหว่างกัน

- ประชาคมเศรษฐกิจจะทำให้ผู้ประกอบการไทยได้เริ่มปรับตัวและเตรียมความพร้อมกับสภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้ประกอบการจำเป็นต้องเร่งปรับตัวและใช้โอกาสที่เกิดจากการลดอุปสรรคทางการค้าและการลงทุนต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะสาขาที่ไทยมีความพร้อมและมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง

- เสริมสร้างขีดความสามารถของผู้ประกอบการภายในประเทศ จากการใช้ทรัพยากรในการผลิตร่วมกันและการเป็นพันธมิตรในการดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศ จากการจัดอุปสรรคในด้านการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศสมาชิก

- ยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชน จากการดำเนินตามแผนงานในด้าน การลดอุปสรรคทั้งด้านการค้าและการลงทุน และการพัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างเสมอภาค

๒.๓.๒.๒.๑๓ กลุ่มประเทศอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Greater Mekhong Sub-region-

GMS) โครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Greater Mekhong Sub-region-GMS) เป็นความร่วมมือของ ๖ ประเทศ หรือหกเหลี่ยมเศรษฐกิจ คือ ประเทศกัมพูชา ประเทศไทย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐเวียดนาม สหภาพพม่า และสาธารณรัฐประชาชนจีน (มณฑลยูนนาน) มีพื้นที่ประมาณ ๒ ล้าน ๓ แสนตารางกิโลเมตร หรือประมาณพื้นที่ของยุโรปตะวันตก มีประชากรรวมกันประมาณ ๒๕๐ ล้านคน เริ่มขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยมีธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank - ADB) เป็นผู้ให้การสนับสนุนหลัก กลุ่มประเทศ GMS เป็นพื้นที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ อีกทั้งยังเป็นจุดศูนย์กลางในการเชื่อมโยงติดต่อระหว่างภูมิภาคเอเชียใต้ เอเชียตะวันออก และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โครงการนี้มีชื่อเต็มว่า GMS Economic Corridors หรือก็คือ ระเบียงเศรษฐกิจอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการขยายตัวด้านอุตสาหกรรม การเกษตร การค้า การลงทุนและบริการ เพื่อให้เกิดการจ้างงาน ยกระดับการครองชีพ การถ่ายทอดเทคโนโลยีและการศึกษาระหว่างกัน การใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่ส่งเสริมกันอย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยเพิ่ม ขีดความสามารถและโอกาสการแข่งขันในเวทีการค้าโลก ผ่านกลยุทธ์หลัก ๓ ด้าน คือ สนับสนุนให้มีการเชื่อมโยงระหว่างกัน (Connectivity) เพื่อให้เกิดการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน (Competitiveness) โดยการรวมกลุ่มกันในอนุภูมิภาค (Community) ประกอบไปด้วย ๙ สาขา ได้แก่ คมนาคมขนส่ง โทรคมนาคม พลังงาน การค้า การลงทุน เกษตร สิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยว และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และต่อมาปรับสาขาความร่วมมือใหม่ให้กระชับ เหลือ ๖ สาขา คือ ที่จะยกระดับเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ สังคมในภูมิภาคนี้ ในสาขาการค้าและการลงทุน สาขา การท่องเที่ยว สาขาพลังงาน สาขาประมง สาขาคมนาคมขนส่ง สาขาเทคโนโลยี

ศักยภาพของไทยภายใต้กรอบความร่วมมือ GMS (Logistic Digest, 2550) มีดังนี้คือ

จุดแข็ง ของไทยภายใต้กรอบความร่วมมือ GMS

๑.) ที่ตั้งของไทยเอื้อต่อการเป็นศูนย์กลางการขนส่งของภูมิภาคอินโดจีน และ จีนตอนใต้

๒.) จีนตอนใต้ต้องการแสวงหาเส้นทางการขนส่งสู่กลุ่มประเทศยุโรป และตะวันออกเฉียงกลาง

๓.) ในกลุ่ม GMS ประเทศไทยมีความพร้อมที่จะพัฒนาอย่างต่อเนื่องมากกว่าประเทศอื่น ๆ ทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐาน เศรษฐกิจ การเมือง ทรัพยากรมนุษย์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ

๔.) ไทยตั้งอยู่บนเส้นทางการขนส่ง EWEC และ NSEC

จุดอ่อน ของไทยภายใต้กรอบความร่วมมือ GMS

๑.) การขนส่งจากจีนตอนใต้มายังไทยต้องผ่าน สปป.ลาว หรือ สหภาพพม่า

๒.) ไทยขาดหน่วยงานหลักในการนำและประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่จะนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

โอกาส ของไทยภายใต้กรอบความร่วมมือ GMS

๑.) ความร่วมมือ GMS เป็นโอกาสสำคัญที่จะผลักดันให้อินโดจีนพัฒนาเศรษฐกิจแบบรวมกลุ่มโดยมีจีน และ ไทยเป็นผู้ผลักดัน

ข้อจำกัด ของไทยภายใต้กรอบความร่วมมือ GMS

๑.) ความแตกต่างของรากฐานการปกครอง และพื้นที่ทางเศรษฐกิจ

๒.) ความหวาดระแวงระหว่างกัน

ปัญหาอุปสรรค โครงการ GMS

๑.) การสร้างเขื่อนจำนวน ๘ เขื่อนบนแม่น้ำโขงตอนบน ในจังหวัดยูนนาน ของประเทศจีน

๒.) การพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารให้เป็นเมืองท่องเที่ยวชายแดน สรุปได้ดังนี้

- จังหวัดมุกดาหารมีความเหมาะสมสำหรับการพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการค้า การคมนาคม และการท่องเที่ยวชายแดนเปรียบเสมือนประตูอินโดจีน โดยมีข้อได้เปรียบด้านภูมิประเทศที่เอื้อต่อการเป็นเมืองการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยวชายแดนที่สะดวกต่อการเดินทางไปลาวและเวียดนาม

- แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวชายแดนที่สอดคล้องกับการพัฒนาจังหวัด คือ การเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวข้ามแดนกับลาวและเวียดนาม การพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว ส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยวเชิงรุกทั้งในและต่างประเทศ ควรนำเสนอรูปการท่องเที่ยวแบบผสมผสานพร้อมกับส่งเสริมกิจกรรมทางสังคม เทศกาลและมหรหรรรมต่าง ๆ ให้เป็นสินค้าทางการท่องเที่ยว

- ผลกระทบจากการเปิดใช้สะพานมิตรภาพไทย-ลาวข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ ๒ ได้แก่ ผลกระทบด้านเศรษฐกิจที่จะเติบโตอย่างรวดเร็ว ผลกระทบด้านการท่องเที่ยว ผลกระทบต่อแผนการพัฒนาและนโยบาย การพัฒนาจะก่อให้เกิดการดำเนินงานด้านแผนการพัฒนา ผลกระทบด้านสังคมและวัฒนธรรม ส่งผลในระยะยาวต่อทัศนคติ จิตสำนึกและวัฒนธรรมของคนในท้องถิ่น ผลกระทบด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมจากการก่อสร้าง การดำรงชีวิตประจำวันที่เกิดของเสีย มลพิษ ขยะ น้ำเสีย การขนส่งที่ก่อให้เกิดมลภาวะทางอากาศ เสี่ยงรบกวน

สรุปการศึกษาสถานะแวดล้อมด้านเศรษฐกิจระดับภูมิภาค คือ

- การเปิดเสรีทางการค้าสร้างโอกาสในการขยายตลาดการค้า แต่การลงทุน เขตการค้าเสรีกับสหรัฐอเมริกาและยุโรปจะต้องเริ่มต้นใหม่เนื่องจากการยึดอำนาจ

- กลุ่มประเทศยุโรปจะตัดสิทธิ GSP ของประเทศไทยในปีหน้าทำให้การส่งออกจะต้องเสียภาษีเพิ่มมากขึ้น แข่งขันกับประเทศอื่นได้ยากยิ่งขึ้น

- ความร่วมมือทางเศรษฐกิจของประเทศในกลุ่มอาเซียนเกิดการถ่วงดุลอำนาจทางด้านเศรษฐกิจกับกลุ่มเศรษฐกิจระหว่างประเทศอื่น ๆ ต้นทุนการผลิตต่ำลง เกิดการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในภูมิภาคร่วมกัน เกิดการพึ่งพาอาศัยกัน

๒.๓.๒.๓ ระดับประเทศ (Domestic)

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจแบบเปิด (Open Economy) คือเป็นประเทศที่ติดต่อทำการซื้อขายสินค้าและบริการกับประเทศเพื่อนบ้าน การค้าระหว่างประเทศจึงมีบทบาทสำคัญในฐานะกลไกในการพัฒนาและนำความเจริญรุ่งเรืองมาสู่ประเทศ รวมทั้งมีส่วนสำคัญในการผลักดันให้เศรษฐกิจของประเทศขยายตัวอย่างรวดเร็ว นับตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งเป็นปีที่รัฐบาลประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑ มาเป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศ การค้าระหว่างประเทศของไทยที่ผ่านมาส่วนใหญ่ประเทศไทยจะขาดดุลการค้า และได้ดุลการค้า การชำระเงิน เนื่องจากสินค้าส่งออกของไทยส่วนใหญ่จะเป็นสินค้าเกษตรกรรม ได้แก่ ข้าว ยางพารา ไม้สัก ดีบุก ข้าวโพด ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง กุ้งสด ทูเรียน มังคุด และที่ส่งออกมากขึ้นโดยเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ ซีเมนต์ อัญมณี ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ผ้าไหมไทย แต่ในขณะเดียวกันประเทศไทยได้นำเข้าสินค้าจำนวนมาก เป็นเหตุให้เราขาดดุลการค้า สามารถจำแนกสินค้านำเข้า ได้ดังนี้

- สินค้าอุปโภคบริโภคประเภทอาหาร ผลิตภัณฑ์นม เครื่องดื่ม เครื่องใช้ในบ้าน มีแนวโน้มลดลงเพราะมีการผลิตทดแทนการนำเข้า และพัฒนาไปสู่การผลิตเพื่อการส่งออก
- สินค้ากึ่งสำเร็จรูปและวัตถุดิบ เพื่อใช้ในอุตสาหกรรมภายในประเทศ มีแนวโน้มสูงขึ้น
- สินค้าประเภททุน ได้แก่ เครื่องจักร เครื่องมือเครื่องใช้ เครื่องทุนแรง รถแทรกเตอร์ ปุ๋ยเคมี มีแนวโน้มสูงขึ้น
- สินค้าอื่น ๆ ได้แก่ รถยนต์ เชื้อเพลิง อะไหล่รถยนต์ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

ในรอบระยะ ๑๐ ปีที่ผ่านมาอัตราการนำเข้าสินค้าของไทยสูงมากขึ้น เนื่องจากการเร่งพัฒนาประเทศมีความจำเป็นต้องนำเข้าสินค้าทุนมากขึ้น การบริโภคของคนในประเทศเพิ่มขึ้นอันเนื่องมาจากพฤติกรรมการบริโภคเลียนแบบ ซึ่งมักจะเป็นสินค้าฟุ่มเฟือยและมีราคาสูง นอกจากนี้ ประเทศไทยส่งเสริมการค้าเสรี ควบคุมการนำเข้าเพียงไม่กี่รายการ จึงมีการนำเข้าสินค้าอย่างมาก จากสาเหตุเหล่านี้ เป็นเหตุให้ประเทศไทยขาดดุลการค้ามาตลอดเศรษฐกิจและการค้าของไทยในระยะที่ผ่านมาจะขยายตัวในอัตราที่สูงมาก แต่จากสถานการณ์เศรษฐกิจและการค้าของโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป กล่าวคือ ได้มีการนำมาตรการใหม่ ๆ มาเป็นข้ออ้างในการกีดกันการค้ามากขึ้น เช่น การใช้มาตรการต่อต้านการทุ่มตลาด และตอบโต้การอุดหนุนการห้ามนำเข้าโดยอัตโนมัติ โดยใช้เหตุผลทางสุขอนามัย มาตรฐานสินค้าหรือสิ่งแวดล้อม การแข่งขันในตลาดการค้าโลกที่มีความเข้มข้นยิ่งขึ้น ในส่วนของประเทศไทยนอกจากแสวงหาผลประโยชน์จากสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและการค้าของโลกโดยเข้าร่วมในกลุ่มเศรษฐกิจการค้าที่มีผลประโยชน์สอดคล้องกันและผลักดันให้มีการพัฒนาอาเซียนเป็นเขตการค้าเสรีแล้ว

จะต้องพัฒนาสินค้าส่งออกของไทยให้มีศักยภาพในการแข่งขันมากขึ้น ทั้งในด้านคุณภาพ มาตรฐานสินค้า และประสิทธิภาพในการผลิตเพื่อรักษาส่วนแบ่งตลาดสินค้าไทยในตลาดโลก รวมทั้งจะต้องแสวงหาช่องทางที่จะขยายการลงทุนของไทยไปในภูมิภาคต่าง ๆ ให้มากขึ้น ทั้งในลักษณะของการลงทุนโดยตรงและการร่วมทุน เพื่อเป็นช่องทางให้สินค้าออกของไทยกระจายไปสู่ตลาดต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้น

ภาวะการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคมและการเมืองนั้น ย่อมก่อกำเนิดขึ้นได้ตลอดเวลา ตามลักษณะแห่งปัจจัยในแต่ละด้าน สำหรับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ นับได้ว่า มีความสำคัญใหญ่หลวง จะมีผลกระทบเช่นไรต่อการดำรงชีพของประชาชนโดยส่วนรวมในแต่ละช่วงเวลา ตลอดจนจะต้องพิจารณาความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศด้วยว่ามีแนวโน้มดำเนินไปอย่างไร ประสานสอดคล้องกับปัจจัยต่าง ๆ ในขณะนั้นหรือไม่เพียงใด สมควรที่จะได้ปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่องด้านใดบ้าง ทั้งนี้ เพื่อที่จะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสังคมส่วนรวมโดยแท้จริง ปัญหาเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในขณะนี้ มีสาเหตุมาจากการดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจที่มุ่งจะรักษาอัตราความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในอัตราสูง จึงทำให้มีการพึ่งพาปัจจัยภายนอกประเทศเกินสมควร จากการติดตามสถานการณ์ทางเศรษฐกิจปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้จะคงอยู่ต่อไปและจะทวีความรุนแรงมากขึ้น หากไม่มีการปรับปรุงโครงสร้างการผลิต การนำเข้า และการส่งออก ตลอดจนการแก้ไขนโยบายเศรษฐกิจหลาย ๆ ด้านอย่างมีระเบียบแบบแผน ปัญหาเหล่านี้ก็จะยิ่งสะสมเพิ่มพูนขึ้นจนยากที่จะแก้ไข

เศรษฐกิจไทยในปี ๒๕๕๗ เติบโตได้ช้ากว่าที่คาดการณ์ไว้ ทั้งจากผลกระทบของการส่งออกที่ชะลอตัว และการเบิกจ่ายงบประมาณภาครัฐที่ล่าช้า อย่างไรก็ตาม คาดว่าการส่งออกปรับตัวได้ดีขึ้นในปีหน้า จากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกในภูมิภาคหลัก ๆ รวมถึงการอ่อนค่าของค่าเงินบาท ซึ่งจะส่งผลบวกต่อเศรษฐกิจไทยในปี ๒๕๕๘ ให้สามารถเติบโตได้ดีกว่าปี ๒๕๕๗ ประกอบกับปัจจัยบวกจากเม็ดเงินในโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมในปี ๒๕๕๘-๒๕๖๕ ที่มีวงเงินรวมกว่า ๓ ล้านล้านบาท รวมถึงแผนเร่งด่วนในปี ๒๕๕๘ กว่า ๗ หมื่นล้านบาท ซึ่งจะช่วยให้เศรษฐกิจไทยสามารถขยายตัวได้ดี

ในส่วนของตลาดหุ้นไทย แม้จะมีการปรับฐานลงมาบ้างตามตลาดหุ้นทั่วโลกในช่วงเดือนธันวาคม จากแรงกดดันด้านราคาน้ำมันที่อ่อนตัวลง แต่มองว่า ความผันผวนที่เกิดขึ้น เป็นเพียงชั่วคราวเท่านั้น โดยยังมีมุมมองเชิงบวกต่อการลงทุนในประเทศ ทั้งแผนการลงทุนภาครัฐในโครงสร้างพื้นฐาน และความมีเสถียรภาพทางการเมือง ซึ่งมาตรการภาครัฐจะช่วยเอื้อบริษัท จดทะเบียนในหลายอุตสาหกรรม อาทิ ภาคการก่อสร้าง ภาคการท่องเที่ยว รวมถึงภาคธนาคารที่จะได้รับอานิสงส์จากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจภายในประเทศ ที่คาดว่าจะเติบโตได้ดีในปีหน้า อย่างไรก็ตาม หุ้นในกลุ่มพลังงานยังได้รับแรงกดดันต่อเนื่องจากราคาน้ำมันในตลาดโลกที่คาดว่าจะคงอยู่ในระดับต่ำต่อไปอีกระยะหนึ่ง

สรุปการศึกษาสถานะแวดล้อมด้านเศรษฐกิจระดับประเทศ คือ

- ความไม่มีเสถียรภาพทางการเมืองทำให้ความเชื่อมั่นทางเศรษฐกิจตกต่ำลง แม้ว่าจะมีการยึดอำนาจแต่ถูกสหรัฐอเมริกาและยุโรปต่อต้าน ส่งผลให้การเติบโตทางเศรษฐกิจไม่เป็นไปตามที่คาดหมาย และการส่งออกลดลง

- ค่าแรงที่เพิ่มขึ้นทำให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น และยังขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะ
- ไทยเป็นประเทศที่มีรายได้ระดับปานกลาง อุตสาหกรรมการผลิต มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกษตรและบริการซึ่งเป็นสาขาที่ทำรายได้หลักให้กับไทย ดังนั้น ต้องบริหารจัดการระบบการทำการเกษตรให้มีผลิตภาพมากขึ้น และเพิ่มคุณภาพการให้บริการในสาขาบริการโดยเฉพาะการท่องเที่ยว
- ความเหลื่อมล้ำและการกระจายรายได้ที่ไม่เหมาะสม กำลังซื้อของคนไทยส่วนใหญ่ต่ำ ยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนโดยเพิ่มกำลังซื้อภายในประเทศ
- ประชาชนและเกษตรกรยังเข้าถึงไม่ถึงแหล่งเงินทุน

๒.๓.๓ ด้านสังคม

๒.๓.๓.๑ การพัฒนาสังคม

การพัฒนาสังคมเป็นการกระทำเพื่อมุ่งปรับปรุงส่งเสริมให้คนที่อยู่ร่วมกัน มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นทั้งในด้านวัตถุและจิตใจ อันจะทำให้การดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันนั้นมีความเจริญรุ่งเรืองและสงบสุข แต่การที่บุคคลจะดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุขจะต้องอาศัยปัจจัย หลายอย่างประกอบกัน อย่างน้อยที่สุดจะต้องมีปัจจัยขั้นพื้นฐานที่ดีพอสมควร สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย โดยอาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเข้าช่วย เพื่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ในความสำคัญของการพัฒนาสังคม มักทำให้ปัญหาของสังคมลดน้อยลงและหมดไปในที่สุด มีการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหานั้นหรือปัญหาในลักษณะเดียวกันนั้นเกิดขึ้นแก่สังคมอีก ทำให้เกิดความเจริญก้าวหน้าขึ้นมาแทน ทำให้ประชาชนในสังคมสมานสามัคคีและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขตามฐานะของแต่ละบุคคล และเกิดความเป็นปึกแผ่นมั่นคงของสังคม ซึ่งแนวคิดในการพัฒนาสังคมนั้น มีขอบเขตกว้างขวาง เพราะปัญหาของสังคมมีมากและสลับซับซ้อน การแก้ปัญหาสังคมจึงต้องทำอย่างรอบคอบ และต้องอาศัยความร่วมมือกัน ของบุคคลจากหลาย ๆ ฝ่าย และโดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนในสังคมนั้นๆ จะต้องรับรู้ พร้อมทั้งจะให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเข้ามามีส่วนร่วมด้วยเสมอ การพัฒนาสังคมจึงต้องเป็นทั้งกระบวนการ วิธีการ กระบวนการเปลี่ยนแปลงและแผนการดำเนินงาน กล่าวคือ

- เป็นกระบวนการ (Process) เพราะการแก้ปัญหาสังคมต้องกระทำต่อเนื่องกัน อย่างมีระบบ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากลักษณะหนึ่งไปสู่อีกลักษณะหนึ่ง ซึ่งจะต้องเป็นลักษณะที่ดีกว่าเดิม
- เป็นวิธีการ (Method) คือ ต้องกำหนดวิธีการในการดำเนินงาน โดยเฉพาะเน้นความร่วมมือของประชาชนในสังคมนั้นกับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลที่จะทำงานร่วมกัน และวิธีการนี้ต้องเป็นที่ยอมรับว่าสามารถนำการเปลี่ยนแปลงมาสู่สังคมได้อย่างถาวรและมีประโยชน์ ต่อสังคม
- เป็นกรรมวิธีเปลี่ยนแปลง (Movement) การพัฒนาสังคมจะต้องทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงให้ได้และจะต้องเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น โดยเฉพาะเน้นการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของตน เพื่อให้เกิดสำนึกในการมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อผลประโยชน์ของส่วนรวมและรักความเจริญก้าวหน้า อันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางวัตถุ

- เป็นแผนการดำเนินงาน (Planning) การพัฒนาสังคมจะต้องทำอย่าง มีแผน มีขั้นตอน สามารถตรวจสอบและประเมินผลได้ แผนงานนี้จะต้องมีทุกระดับ นับตั้งแต่ระดับชาติ คือ แผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ลงมาจนถึงระดับผู้ปฏิบัติแผนงานมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ในการพัฒนาสังคม

๒.๓.๓.๒ การพัฒนาด้านสังคมไทย

การพัฒนาสังคมของไทยนั้นได้กระทำไปพร้อม ๆ กันทั้งสังคมในเมืองและสังคมชนบท แต่เนื่องจากสังคมชนบทเป็นที่อยู่อาศัยของชนส่วนใหญ่ของประเทศ การพัฒนาจึงทุ่มเทไป ที่ชนบทมากกว่า ในเมืองและการพัฒนาสังคมจะต้องพัฒนาหลาย ๆ ด้านไปพร้อม ๆ กัน โดยเฉพาะที่เป็นปัจจัยต่อการพัฒนา ด้านอื่น ๆ ได้แก่ การศึกษาและการสาธารณสุข

การพัฒนาด้านการศึกษา การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดประการหนึ่งในการวัดความเจริญของสังคม สำหรับประเทศไทยการพัฒนาด้านการศึกษาขี้นว่าไม่เจริญก้าวหน้าอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในสังคมชนบทของไทยจะพบประชาชนที่ไม่รู้หนังสืออยู่ค่อนข้างมาก นโยบายหลักที่สำคัญของรัฐบาลประการหนึ่ง ในการรณรงค์ให้สภาพการไม่รู้หนังสือนั้นหมดสิ้นไป เป็นภารกิจที่อยู่ในความรับผิดชอบของประชาชนไทย ทุกคนในชาติความสำคัญของการศึกษาที่มีต่อบุคคลและสังคม การศึกษาก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี ทำให้คนมีความรู้ ความเข้าใจในวิทยาการใหม่ ๆ กระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ตลอดจน การให้เหตุผลในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ดังนั้น การพัฒนาการศึกษาก็คือการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของ บุคคล และเมื่อบุคคลซึ่งเป็นสมาชิกของสังคมมีคุณภาพแล้วก็จะทำให้สังคมมีการพัฒนาตามไปด้วยประเทศไทย ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาและเริ่มพัฒนาแนวความคิด ในการพัฒนาการศึกษาแผนใหม่ขึ้น

การพัฒนาด้านสาธารณสุข การพัฒนาด้านสาธารณสุขเป็นการป้องกันและรักษาโรค เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพและพละอนามัยดี มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ สังคมจะเจริญรุ่งเรือง ก้าวหน้าได้จำเป็นต้องมีพลเมืองที่มีสุขภาพอนามัยดี อันเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศ ดังนั้น การพัฒนา การสาธารณสุขจึงมีความสำคัญทั้งต่อบุคคลและสังคม การสาธารณสุขทำให้บุคคลมีสุขภาพอนามัยดี ร่างกาย แข็งแรง สามารถทำงานประกอบอาชีพได้อย่างเต็มที่ สามารถสร้างฐานะครอบครัวให้มั่นคงได้เร็ว และดำรงชีพ อยู่อย่างผาสุก จะเห็นว่าบุคคลเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของสังคม เมื่อบุคคลในสังคมเข้มแข็งและพละอนามัย สมบูรณ์ จะทำให้สังคมนั้นมีความเข้มแข็งและเจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว ทั้งในด้านเศรษฐกิจและความมั่นคง การพัฒนาสาธารณสุข นอกจากจะเกิดประโยชน์โดยตรงแก่ตัวบุคคลแล้ว จึงยังมีผลดีต่อสังคมโดยรวมอีกด้วย โดยมีแนวทางในการพัฒนาสาธารณสุขของไทย มุ่งแก้ปัญหาสำคัญ ๔ ประการ คือ

๑.) ปัญหาด้านสาธารณสุขมูลฐาน ดำเนินการให้ความรู้และเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับ สาธารณสุขให้แก่ประชาชน โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในชนบทห่างไกลเพื่อให้ประชาชนรู้จักรักษาสุขภาพของตนเอง ให้แข็งแรงอยู่เสมอ

๒.) ปัญหาการรักษาพยาบาล รัฐบาลได้พยายามจัดตั้งโรงพยาบาลเพิ่มขึ้นทุกปี โดยมีเป้าหมายที่จะให้มีโรงพยาบาลขนาดใหญ่เป็นศูนย์กลางพยาบาลประจำอยู่ทุกภาค

๓.) ปัญหาการค้นคว้าและเทคนิคการแพทย์ รัฐบาลเร่งส่งเสริมให้มีการศึกษาค้นคว้าหาวิธีการต่าง ๆ สำหรับใช้ในการตรวจพิสูจน์โรคให้มีประสิทธิภาพยิ่ง ๆ ขึ้น ปัจจุบันการแพทย์ไทยได้รับการยกย่องว่ามีความรู้ความสามารถในการตรวจรักษาไม่แพ้การแพทย์ของต่างประเทศ

๔.) ปัญหาการขาดแคลนแพทย์พยาบาล เนื่องจากอัตราการเกิดของประชากรกับอัตราการผลิตแพทย์ของไทยไม่สมดุลกัน โดยมีแหล่งบริการด้านสาธารณสุข กระจายหน่วยบริการออกไปให้บริการแก่ประชาชน ดังนี้

- ระดับหมู่บ้าน มีเจ้าหน้าที่ผู้สื่อข่าวสาธารณสุข (ผสส.) และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ทำหน้าที่ให้บริการ
- ระดับตำบล มีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำตำบลอยู่ที่สถานีอนามัยประจำตำบล
- ระดับอำเภอ มีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำอยู่ทุกอำเภอ
- ระดับจังหวัด มีนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดเป็นผู้รับผิดชอบ ซึ่งในปัจจุบันมีโรงพยาบาลประจำจังหวัดทุกจังหวัด คอยให้บริการแก่ประชาชนได้อย่างทั่วถึง

การพัฒนาสังคมเป็นการดำเนินงานเพื่อแก้ปัญหาของสังคมให้มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น การแก้ปัญหานั้นจำเป็นจะต้องรู้ถึงสาเหตุของปัญหานั้นอย่างแท้จริง จึงจะสามารถทำงานให้บรรลุผลได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิผล และปัญหาของสังคมจะไม่มีใครรู้ดีไปกว่าคนในสังคมนั้นเอง ดังนั้นการเข้ามีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาจึงนับว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งและการเข้ามีส่วนร่วมของประชาชนจะส่งเสริมให้งานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒.๓.๔ ด้านการทหาร

แบ่งภัยคุกคามออกเป็น ๒ รูปแบบ คือ

๒.๓.๔.๑ ภัยคุกคามตามรูปแบบ (Traditional Treat)

นับตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่สองเป็นต้นมา ประเทศมหาอำนาจต่าง ๆ ได้พยายามพัฒนาและสร้างอาวุธยุทธโธปกรณ์ต่าง ๆ มากขึ้น โดยเฉพาะอาวุธนิวเคลียร์ ไม่ว่าจะเป็นสหรัฐอเมริกา จีน รัสเซีย อังกฤษ ฝรั่งเศส และอินเดีย เนื่องจากต้องการสร้างอิทธิพลทางการเมืองในเวทีโลก เพื่อแสวงหาความได้เปรียบทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ขณะเดียวกันก็ได้พยายามหาทางป้องกันตัวเองด้วยเช่นกัน เช่นการแสวงหาพันธมิตรเพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรองในเวทีการเมืองระหว่างประเทศและแสวงหามิตรประเทศบนฐานของการให้ความช่วยเหลือระหว่างประเทศ ในเวทีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศแบบหลายขั้วอำนาจนั้น ประเทศมหาอำนาจมีอิทธิพลและอำนาจแตกต่างกันไปโดยมีประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่มีบทบาทนำ และมีอำนาจเด่นชัดในเรื่องการทหาร มีกองทัพพร้อมอาวุธที่ทันสมัย และวิทยาการเทคโนโลยี เพื่อแสดงบทบาทนำในภูมิภาคนี้ผ่านทางกลไกความร่วมมือ APEC และการมุ่งรื้อฟื้นความสัมพันธ์ด้านความมั่นคงกับประเทศพันธมิตรดั้งเดิม

ในภูมิภาค ขณะที่จีนได้ให้ความสำคัญดำเนินนโยบายขยายความร่วมมือกับอินเดีย เพื่อเพิ่มบทบาทขยายอิทธิพล ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มากขึ้น ดังนั้นอาจมีความตึงเครียดเกิดขึ้นในระหว่างประเทศมหาอำนาจซึ่ง ส่งผลให้เกิดความขัดแย้ง และมีโอกาสจะใช้กำลังทหารจัดการปัญหามากขึ้น

๒.๓.๔.๒ ภัยคุกคามไม่ตามรูปแบบ (Non-Traditional Treat)

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการสื่อสารที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้โลกต้องเผชิญ ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่ทวีความซับซ้อนเพิ่มขึ้นในอัตราที่ทัดเทียมกับความก้าวหน้า ทางเทคโนโลยี นอกจากนี้ ภัยคุกคามดังกล่าวยังมีความเชื่อมโยงกันในหลายมิติ ตลอดจนมีขอบเขตของปัญหาในลักษณะข้ามชาติที่ส่งผลกระทบ อย่างกว้างขวาง ดังนั้น การแก้ปัญหาจึงจำเป็นต้องประสานความร่วมมือ เสริมสร้างเครือข่ายในระดับนานาชาติ เพื่อให้การแก้ไขปัญหาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิภาพ ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่สำคัญ ได้แก่ ภัยที่เกิด จากการก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติ และภัยจากการค้ามนุษย์ จึงขอจำแนกภัยคุกคามรูปแบบใหม่ออกเป็น ๓ กลุ่มตามผลกระทบที่เกิดขึ้นดังนี้คือ รูปแบบของการก่อการร้ายเปลี่ยนแปลงไปเป็นสงครามที่ไร้ขอบเขต ไร้พรมแดน ไร้ตัวตนของข้าศึก ไร้กฎกติกา และไร้ขีดจำกัดของเวลา ซึ่งสงครามสมัยใหม่จะเป็นปฏิบัติการ ในแนวระนาบเดียวกันในยุคแห่งการช่วงชิงเวลาและงบประมาณ โดยมุ่งไปที่เมืองใหญ่ เขตชุมชน และประเทศ พันธมิตรของสหรัฐฯ รวมทั้งชาวตะวันตก ที่ตกเป็นเป้าหมายของการก่อการร้าย การประกาศต่อสู้อุปการกรม กลุ่มก่อการร้ายของสหรัฐฯ และพันธมิตร ทำให้เกิดการแบ่งแยกชัดเจนระหว่าง กลุ่มพันธมิตรและกลุ่มอิสลาม หัวรุนแรง และทั้งสองกลุ่มพยายามหาพวกพ้องเข้ามาร่วมอุดมการณ์เพิ่มขึ้น ทำให้มีเครือข่ายโยงใยทั่วโลก สถานการณ์การต่อสู้อะหว่างสองกลุ่มจึงมีความรุนแรงเพิ่มขึ้น และมีความซับซ้อนของการต่อสู้อะหว่างรัฐต่อรัฐ การต่อสู้อะหว่างรัฐกับกลุ่มที่ไม่ใช่รัฐ (non-state) ที่ไม่ทราบชัดเจน อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่า ประเทศไทยอาจจะไม่ใช่เป้าหมายหลักของกลุ่มก่อการร้าย แต่เป็นประเทศที่เน้นการท่องเที่ยว ทำให้การเข้าออก ประเทศมีความสะดวกสบายสำหรับชาวต่างชาติ ง่ายต่อการแฝงตัวเข้ามาของกลุ่มก่อการร้าย การก่อการร้าย จะยังเป็นปัญหาสำคัญในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับโลกต่อไป ทั้งยังมีแนวโน้มว่าจะมีความซับซ้อน และความรุนแรงของปัญหาเพิ่มขึ้น ความเคลื่อนไหวเชื่อมโยงกับการก่ออาชญากรรมข้ามชาติในมิติทางเศรษฐกิจ เพิ่มขึ้น เช่น การค้ายาเสพติด การค้าอาวุธ การฟอกเงิน เป็นต้น โดยแสวงประโยชน์จากความก้าวหน้า ทางเทคโนโลยีเคลื่อนไหว และเผยแพร่อุดมการณ์ผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ทำให้ยากต่อการติดตาม และสกัดกั้น ซึ่งประเทศไทยยังคงมีความเสี่ยงต่อการปฏิบัติการของกลุ่มก่อการร้าย โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยว ที่ได้รับความนิยมนักท่องเที่ยวชาวตะวันตก ดังนั้น ประเทศไทยควรเตรียมความพร้อมด้านข้อมูลข่าวสารระดับที่ เชื่อมโยงกับแหล่งข่าวในหน่วยงานต่างประเทศ อาทิ ตำรวจสากล หน่วยงาน ด้านความมั่นคงของต่างประเทศ รวมทั้งการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของชาติ ในลักษณะที่มีความสมดุลระหว่าง ความร่วมมือกับกลุ่มประเทศที่เป็นคู่กรณี ที่เป็นเหตุของภัยก่อการร้าย แต่อย่างไรก็ดี ประเทศไทยมุ่งเน้นด้าน การท่องเที่ยวเป็นสำคัญจึงเปรียบเสมือนเป็นทางผ่านและก่อการร้ายที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในอนาคต

ภัยจากการค้ามนุษย์ การลักลอบนำคนเข้าเมืองและการค้ามนุษย์ ประเทศไทย เป็นประเทศต้นทาง ปลายทาง และทางผ่านสำหรับการค้าผู้ชายผู้หญิงและเด็ก เพื่อการบังคับใช้แรงงาน และการบังคับค้าประเวณี เหยื่อการค้ามนุษย์ที่พบในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นผู้ย้ายถิ่นจากประเทศ เพื่อนบ้านที่ถูกบังคับ ชูเชื้อหรือล่อลวงมา เพื่อการแสวงประโยชน์ บังคับใช้แรงงานหรือในธุรกิจทางเพศ หรือเป็นเด็กที่ทำงาน ในวงการค้าประเวณี มีการประมาณการอย่างต่ำว่าจำนวนประชากรกลุ่มนี้น่าจะมีหลายหมื่นคน เหยื่อการค้ามนุษย์ เพื่อการบังคับใช้แรงงานในไทยจำนวนมากมักถูกแสวงประโยชน์ในอุตสาหกรรมประมง อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประมง การผลิตเสื้อผ้าราคาถูก โรงงานต่าง ๆ และงานรับใช้ตามบ้าน และบางคนถูกบังคับให้ขอทานตามถนน ส่งผลให้ประเทศไทยตกเป็นเป้าโจมตีจากต่างชาติในประเด็นละเมิดสิทธิมนุษยชนโดยเฉพาะจากสหรัฐฯ

ปัญหาคนไร้สัญชาติซึ่งคาดว่าจะมีความรุนแรงของการเคลื่อนย้ายเพิ่มขึ้น หลังการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน สภาพแนวอุปสรรคสำคัญต่อการจับกุมการค้ามนุษย์ เพราะมีภูมิรัฐศาสตร์ ที่เอื้อต่อการลักลอบเข้าเมือง การควบคุมความต้องการในการใช้แรงงานลักลอบเข้าเมืองในตลาดแรงงานในประเทศไทยจะเป็นวิธีการที่เหมาะสมกว่ามาตรการสกัดกั้น อย่างไรก็ตาม ภาวะการขาดแคลนแรงงานไร้ฝีมือ ในประเทศไทยก็เป็นประเด็นกดดันมิให้รัฐบาลดำเนินมาตรการดังกล่าว ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงคาดว่าเป็นเรื่องยาก ที่ประเทศไทยจะพ้นจาก Tier ๓ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประเทศไทยมีภูมิรัฐศาสตร์ และมีเครือข่ายการคมนาคม ที่เหมาะสมต่อการใช้เป็นศูนย์กลางในการค้ามนุษย์ ซึ่งหากมีการบริหารจัดการที่ดี ประเทศไทยสามารถใช้แรงงาน ต่างชาติแก้ปัญหาขาดแคลนแรงงานไร้ฝีมือที่กำลังเป็นปัญหาสำคัญของประเทศไทย ขณะเดียวกันก็ส่งผลกระทบต่อสังคมไทยทั้งในระยะสั้นและในระยะยาว ระยะสั้นได้แก่ การเป็นพาหะของโรคติดต่ออุบัติใหม่ เช่น โรคเท้าช้าง และกาฬโรค ในระยะยาว สังคมไทยต้องแบกรับปัญหาเด็กไร้สัญชาติที่เกิดขึ้นจากผู้ลักลอบเข้าเมืองขณะที่อยู่ใน ประเทศไทย ส่วนใหญ่เด็กเหล่านี้จะมีปัญหาเพราะประเทศต้นทางของบิดา มารดา ปฏิเสธความเป็นพลเมืองของเด็กเหล่านี้ ขณะที่ไม่เข้าหลักเกณฑ์ที่จะได้รับสัญชาติไทย ซึ่งเด็กดังกล่าวขาดโอกาสเข้าถึงการศึกษา และบริการ สาธารณสุขที่จะกลายเป็นปัญหาสำคัญทางสังคมไทย

สงครามไซเบอร์ (Cyber Warfare) สงครามไซเบอร์มีการดำเนินการโจมตีอยู่ตลอดเวลาแม้อยู่ในสภาวะปกติไม่มีสงคราม อาจกระทำต่อประเทศหรือเป้าหมายที่ไม่ได้เป็นศัตรูกันก็ได้ รวมทั้ง อาจกระทำกับเป้าหมายที่ไม่ได้เป็นหน่วยงานทางทหารหรือหน่วยงานของรัฐบาล เช่น การโจมตีต่อบริษัทที่ทำธุรกิจ หรือองค์กรของเอกชน เพื่อสร้างความเสียหายทางธุรกิจ/การให้บริการ และทำลายความน่าเชื่อถือขององค์กร หน่วยงานนั้น ๆ รัฐบาล/กองทัพของประเทศต่าง ๆ จะให้ความสำคัญกับการต่อสู้ ด้วยสงครามไซเบอร์มากขึ้น เหตุเพราะสงครามไซเบอร์นี้เกิดขึ้นทั่วโลกนับล้านครั้งต่อเดือน โดยฝ่ายที่โจมตีไม่จำเป็นต้องใช้กำลังทหาร อาวุธ ยุทธโศภรณ์ และงบประมาณในการดำเนินการมาก ต้องการเพียงแค่ความเชี่ยวชาญในระบบคอมพิวเตอร์และ อินเทอร์เน็ต จนสามารถเจาะผ่านระบบรักษาความปลอดภัยเข้าถึงข้อมูลในคอมพิวเตอร์ของอีกฝ่ายได้ และการโจมตี ในสงครามไซเบอร์ อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อศักยภาพในการสู้รบ การควบคุม การออกคำสั่ง หรือทำให้ข้อมูลที่ส่งกลับเกิดความผิดพลาด ซึ่งอาจเป็นผลต่อความพ่ายแพ้หรือชัยชนะของฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดได้ ดังนั้น สถาบัน การศึกษาควรได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมในการสร้างและพัฒนานักรบไซเบอร์เพื่อใช้ในการรับมือกับการโจมตี

จากสงครามไซเบอร์รวมทั้งจะมีการพัฒนาและมีมาตรการเตรียมความพร้อม เพื่อรับมือกับการโจมตีทางไซเบอร์ มียุทธศาสตร์ที่ครอบคลุมสงครามไซเบอร์ รวมทั้งแสวงหาความร่วมมือกับชาติอื่น ๆ เพื่อพัฒนาตัวเองจนถึงระดับที่เท่าเทียมหรือเหนือกว่าพวกแฮกเกอร์ทั้งหลาย และจะร่วมกับเอกชนให้เข้ามามีบทบาทพัฒนาร่วมกัน

๒.๓.๕ ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี พลังงาน ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

สามารถพิจารณาได้ดังนี้ คือ

๒.๓.๕.๑ ด้านการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ปัจจุบันเป็นที่ตระหนักและยอมรับกันในประเทศที่พัฒนาแล้วว่า ปัจจัยที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศและพัฒนาคุณภาพชีวิต ไปสู่การกินดี อยู่ดี ของประชากร คือ การมีฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เข้มแข็ง มีการพัฒนาและนำเทคโนโลยีไปใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างจริงจังเพื่อประโยชน์และความยั่งยืนทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ดังคำกล่าวที่ว่า “ผู้ใดครองเทคโนโลยี ผู้นั้นครองเศรษฐกิจ ผู้ใดครองเทคโนโลยี ผู้นั้นครองอำนาจ” การพัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน จะต้องอาศัยพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่แข็งแกร่งของประเทศ เพื่อให้คนในประเทศมีคุณภาพชีวิตที่ดี คือ มีความสุข มีครอบครัวที่อบอุ่น มีชุมชนที่เข้มแข็ง มีสันติสุขในสังคมและมีสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน พื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่แข็งแกร่งไม่ได้หมายความว่าเพียงการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเท่านั้น แต่ยังหมายรวมถึงการรู้จักปรับปรุงและพัฒนาเทคโนโลยีให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา ชีตความสามารถและความพร้อมของแต่ละคน แต่เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเกิดขึ้นตลอดเวลา และส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตประจำวันและคุณภาพชีวิตของคนเรา ทั้งทางสร้างสรรค์และคุกคามต่อชีวิตความเป็นอยู่ คือ

- ด้านการสร้างสรรค์ต่อชีวิตความเป็นอยู่ ได้แก่

-- การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลโดยรวมให้ก้าวหน้า ก้าวไกล และก้าวหน้าโลกยิ่ง ๆ ขึ้นไป แม้จะอยู่ในโลกไร้พรมแดนก็มีคุณภาพที่ดีขึ้น

-- การสร้างสรรค์และพัฒนาประเทศในทุกด้าน ทั้งเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และองค์ความรู้ใหม่ ๆ ที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ ฟังตนเองและแก้ปัญหาประเทศได้

-- การสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผู้ผลิต โดยใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาช่วยในการตัดแปลง การสร้าง การออกแบบ และพัฒนาสินค้าและบริการแบบใหม่ ๆ ขึ้นมาได้ เพื่อสร้างรายได้และยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของคนในประเทศให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

-- การศึกษาตลอดชีวิตมีบทบาทสำคัญมากขึ้น เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทำให้การศึกษาทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้น โดยจะเปลี่ยนจากการศึกษาที่เกิดขึ้นเฉพาะวัยเด็กและวัยหนุ่มสาวช่วงก่อนการทำงาน เป็นการศึกษาตลอดชีวิตที่มีความจำเป็น เพื่อให้สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมที่เปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เช่น อินเทอร์เน็ต ดาวเทียม

-- ด้านอุตสาหกรรมบริการ ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมใหม่ที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีอื่น ๆ เข้าไปเชื่อมโยงกับการบริการมากขึ้น และมีบทบาทสูงยิ่งขึ้นในการสนองความต้องการของสังคม เช่น ธนาคาร สื่อสารมวลชน การรักษาพยาบาล การท่องเที่ยว และโรงแรม ด้านการศึกษา ช่วยให้สื่อการเรียนการสอนมีรูปแบบและพลังดึงดูดมากขึ้น

-- ด้านการช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งพัฒนาให้ดีขึ้น เช่น การลดมลภาวะด้วยการผลิตที่ใช้เทคโนโลยีสะอาด การใช้พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานลม และการใช้พลังงานทดแทน เป็นต้น

-- ด้านการสาธารณสุข วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญ ที่จะช่วยสนองความต้องการของบุคคลและชุมชน ทั้งด้านการป้องกัน การส่งเสริมสุขภาพอนามัย และวิทยาการ ด้วยเครื่องมือและวิธีการที่ทันสมัยเพื่อให้มีประสิทธิภาพสูง

-- ด้านการเกษตร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีช่วยลดการ พังสารเคมีและหันมาพึ่งสารชีวภาพ และวิธีการทางธรรมชาติมากขึ้น ด้านการเก็บเกี่ยวต้องใช้เครื่องจักรและเครื่องทุ่นแรงเพื่อช่วยลดความเสียหายระหว่างการเก็บเกี่ยวและช่วยยืดระยะเวลาการเก็บรักษาให้นานขึ้น

- ด้านการคุกคามและทำลายชีวิตความเป็นอยู่ ได้แก่

-- การพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยไม่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต และความไม่มีความยั่งยืน ดังพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ พระราชทานเพื่ออัญเชิญไปอ่านในงานวันอาหารโลก ณ สำนักงานองค์การอาหารและเกษตร แห่งสหประชาชาติ เมื่อวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๓๘ ดังนี้ (ภูมิพลอดุลยเดช, ๒๕๕๐: ๒๕๐) “.....การนำหลักวิชาและเทคโนโลยีใด ๆ มาใช้ในงานเกษตรกรรม จึงต้องพยายามระมัดระวังไม่ให้เป็นการทำลายธรรมชาติ เพราะจะมีผลกระทบเสียหายแก่การดำรงชีวิตของมนุษย์โดยตรง ทั้งในปัจจุบันและอนาคต.....” และอาจต้องใช้ต้นทุนในแง่ของการทำลายสิ่งแวดล้อม การใช้พลังงานอย่างสิ้นเปลือง ฯลฯ ล้วนส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของบุคคลและสังคม เช่น การใช้ยาฆ่าศัตรูพืช เป็นการทำลายระบบนิเวศ ทำให้ดินมีสารเคมี พืชได้รับสารเคมีที่เป็นอันตรายต่อคนที่รับประทาน การเพิ่มของขยะและเผาขยะ เป็นต้น

-- การสูญเสียวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของคนไทย เนื่องจาก การพัฒนาที่รวดเร็วของระบบโทรคมนาคม และการติดต่อเดินทางโดยทั่วไป ทำให้สังคมต่าง ๆ ในโลกมีการผสมผสานวิถีการดำเนินชีวิตกันมากขึ้น เช่น การแต่งกาย ความประพฤติ การบันเทิงเรีงรมย์ ฯลฯ ทำให้มีลักษณะเป็นสากลมากขึ้น แต่คุณลักษณะดั้งเดิมที่เป็นเอกลักษณ์และวัฒนธรรมอันดีงามของสังคมไทยที่ควรอนุรักษ์ไว้ ดังนั้น การใช้เทคโนโลยีควรคำนึงถึงปัญหานี้มากเป็นพิเศษ ไม่ควรให้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาคุกคามหรือบ่อนทำลายวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงามของคนไทย

-- การใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และอื่น ๆ ซึ่งส่งผลให้คุณภาพชีวิตด้านจิตใจลดต่ำลง เพราะมุ่งแต่ผลประโยชน์ส่วนตนมากกว่าการมีคุณธรรมในการดำเนินชีวิต เช่น การใช้อาวุธที่ทันสมัยทำลายล้างมนุษย์ด้วยกันเอง การโจรกรรมข้อมูลในระบบอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

-- ความหมกมุ่นกับเทคโนโลยีเกินพอดี ทำให้คนเราเห็นห่างหรือถึงกับแปลกแยกจากธรรมชาติ หรือแม้แต่เพื่อนมนุษย์ด้วยกันเอง เช่น เด็กติดเล่นเกมส์จนไม่สนใจ พ่อแม่ และเพื่อน ๆ การทำงานที่ให้ความสำคัญแก่เทคโนโลยีหรือเครื่องผ่อนแรง จนไม่ใส่ใจต่อความรู้สึกของผู้ร่วมงาน ทำให้ความสัมพันธ์และความผูกพันระหว่างมนุษย์ด้วยกันน้อยลง เป็นต้น

-- การใช้ชีวิตที่พึ่งพาหรือขึ้นต่อเทคโนโลยีมาก โดยมุ่งหวังแต่สิ่งที้อำนวยความสะดวกสบาย ทำให้สูญเสียศักยภาพในการพึ่งตนเอง และเกิดความเคยชินหลงใหลในความสุขความสะดวกสบายนั้น ทำให้ตกเป็นทาสของเทคโนโลยีและต้องการบริโภคเพิ่มปริมาณขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อความสุขของชีวิตขึ้นอยู่กับเทคโนโลยีและวัตถุบำรุงบำเรอ พอเบื่อเทคโนโลยีก็พลอยเบื่อหน่ายชีวิตด้วย

-- วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นปัจจัยที่สำคัญในขบวนการผลิต โดยเฉพาะประเทศไทย ซึ่งมีทรัพยากรจำกัด ประกอบกับทรัพยากรธรรมชาติที่เคยมีอยู่ได้เสื่อมโทรมลงมาก ดังนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องเร่งรัดให้มีการพัฒนาและนำเอาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาใช้ในการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต และใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้ได้ผลต่อการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรอุตสาหกรรมและการพลังงานมากขึ้น

-- ตลอดระยะเวลาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ผ่านมา การนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนายังอยู่ในวงจำกัดและไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ โดยเฉพาะประชาชนในชนบทยังไม่สามารถรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสมได้อย่างทั่วถึง ส่วนในภาคอุตสาหกรรมและภาคเศรษฐกิจอื่น ๆ ผู้ประกอบการยังไม่ตระหนักถึงการนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเท่าที่ควร เทคโนโลยีที่ใช้ส่วนใหญ่นำเข้าจากต่างประเทศ โดยมีได้มีการกีดกันกรองให้เหมาะสมกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของไทย จากสถานภาพของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่กล่าวมาแล้วจะเห็นถึงประเด็นปัญหาหลักของการใช้และพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีดังต่อไปนี้

๑.) การใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยังมีค่อนข้างจำกัด
เช่น ในสาขาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีที่ใช้ส่วนใหญ่นำเข้าจากต่างประเทศและไม่ใช้เทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพสูงสุด ทั้งนี้ เนื่องจากเป็นความลับทางการค้าจำเป็นต้องมีการปกปิด เพื่อป้องกันมิให้ประเทศผู้นำเข้ามีความสามารถที่จะมาแข่งขันได้ นอกจากนั้น การนำเข้ามิได้มีการกีดกันกรองเท่าที่ควร มีเงื่อนไขผูกมัดหลายอย่างและมีราคาแพง ทำให้เสียเปรียบเชิงเศรษฐกิจ เช่น ห้ามมิให้ส่งออก หรือจำกัดตลาดที่จะส่งออก ฯลฯ และไม่ได้เทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพสูงเท่าที่ควร ความเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมที่ผ่านมาส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมทดแทนการนำเข้า ซึ่งได้รับความคุ้มครองค่อนข้างสูง ทำให้ผู้ผลิตไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อช่วยในการลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต ไม่สนใจที่จะดัดแปลงหรือปรับปรุงเทคโนโลยีนำเข้าให้เหมาะสมกับภาวะของประเทศ เช่น ใช้แรงงานแทนทุนได้มากขึ้น ใช้วัตถุดิบและสิ่งสำเร็จรูปภายในประเทศได้ ซึ่งจะช่วยให้ต้นทุนการผลิตต่ำลงและสามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้ดี ส่วนในสาขาเกษตรนั้นประชาชนในชนบทยังขาดความรู้พื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การกระจายและเผยแพร่เทคโนโลยีสู่ชนบทมีขีดจำกัด เทคโนโลยีที่ใช้ไม่เหมาะสม กับสภาวะท้องถิ่น ประกอบกับส่วนใหญ่มีฐานะทางเศรษฐกิจค่อนข้างยากจน ทำให้ไม่สามารถรับและนำเทคโนโลยีไปใช้ในการเกษตรได้เท่าที่ควร

๒.) การดัดแปลงหรือปรับปรุงเทคโนโลยีนำเข้าและการพัฒนาเทคโนโลยีภายใน เป็นไปโดยเชิงซ้ำ สาเหตุเพราะพื้นฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศยังไม่เข้มแข็ง และขาดทิศทางการดำเนินงานที่ถูกต้อง กำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีจำนวนจำกัด และคุณภาพไม่เพียงพอที่จะปฏิบัติงานด้านนี้ได้เท่าที่ควร การวิจัยและพัฒนายังมีน้อยและไม่ตรงกับความต้องการ ผลการวิจัยไม่ถึงขั้นที่จะใช้ประโยชน์ทางปฏิบัติได้จริง จึงขาดการบริการสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอื่นๆ รวมทั้งองค์กรที่จำเป็นและที่สำคัญก็คือขาดนโยบายที่ชัดเจน ในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จะประสานกิจกรรมต่าง ๆ ได้กำหนดให้มีการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เหมาะสมและนำไปใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตด้านการเกษตร โดยเฉพาะเทคนิคการเพาะปลูก การใช้ทรัพยากรที่ดิน แหล่งน้ำ การเก็บรักษาผลผลิต การเกษตร และเทคนิคการใช้ปัจจัยอื่น ๆ ขณะเดียวกันพัฒนาเทคโนโลยีด้านอุตสาหกรรมและการแปรรูปแร่ ตลอดจนเทคโนโลยีการใช้และการประหยัดพลังงานในประเทศ ในการนี้จำเป็นต้องกำหนดงบวิจัยและพัฒนาของประเทศซึ่งรวมถึงเอกชนด้วยให้ได้อย่างน้อย ๐.๕ ของผลผลิตรวมของประเทศ และให้มีการผลิตกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในสาขาที่กล่าวมาแล้วนี้ให้มีจำนวนสูงขึ้นร้อยละ ๑๐ ต่อปี

๒.๓.๕.๒ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์เช่นเดียวกับสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ แต่การพึ่งพิงอาศัยประโยชน์ของมนุษย์ได้ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลงจนเกิดเป็นวิกฤตการณ์ทั้งทางด้านบรรยากาศ ดิน น้ำ ป่าไม้ สัตว์ป่า พลังงาน ฯลฯ ขึ้นทั่วโลก โดยในปัจจุบันสถานการณ์และปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของไทยได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และส่งผลกระทบต่อเนื่องจากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างไม่มีประสิทธิภาพ ขาดการบำรุงรักษาเพื่อความยั่งยืน และการบริหารจัดการของรัฐที่ผ่านมายังไม่สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาได้ ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลงอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเป็นสาเหตุหนึ่งของปัญหาความยากจนและ ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันประเทศเนื่องจากต้องจ่ายต้นทุนสิ่งแวดล้อมที่สูงขึ้น

ปัญหาการลดลงของทรัพยากรธรรมชาติทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพหรือ อย่างไรอย่างหนึ่ง ทั้งนี้ เกิดจากการที่มนุษย์นำเอาทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ประโยชน์ในการประกอบกิจกรรมมากมาย โดยขาดความระมัดระวัง ไม่มีการอนุรักษ์ และไม่คำนึงถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น ในอนาคตทรัพยากรธรรมชาติส่วนใหญ่จะเป็นประเภทใช้แล้วหมดไปหรือเสื่อมโทรมได้ง่ายซึ่งปัญหาการลดลงของทรัพยากรที่สำคัญ เช่น

๑) ปัญหาพื้นที่ป่าไม้ถูกทำลายอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะมีผลกระทบต่อสมดุลของระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้งทำให้พื้นที่ดูดซับก๊าซเรือนกระจกลดลง ความหลากหลายทางชีวภาพถูกคุกคามอย่างรุนแรง

๒) การใช้ที่ดินที่ไม่เหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่ อันเนื่องจากการขยายตัวของเมืองและการพัฒนาพื้นที่ทางเศรษฐกิจที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

๓) การบริหารจัดการน้ำที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ และปัญหาความขัดแย้งจากการใช้น้ำ
ที่มีความรุนแรงเพิ่มขึ้น

๔) ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลที่มีระดับรุนแรงเพิ่มขึ้น

๕) ปัญหาการเกิดมลพิษซึ่งเป็นผลจากพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของมนุษย์ ที่กระทำต่อ
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น การปล่อยน้ำเสียออกจากบ้านเรือน จากชุมชนหรือจากโรงงาน โดยก่อ
ให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม และผลจากการกระทำดังกล่าวกำลังย้อนกลับมาสร้างอันตรายให้เกิดขึ้นต่อมนุษย์
และสิ่งต่าง ๆ ในโลกอย่างร้ายแรง ทั้งนี้ ปัญหามลพิษที่สำคัญที่ต้องเตรียมการรับมือและเร่งแก้ไขในพื้นที่วิกฤต
เช่น โอโซน (O₃) ในเขตเมือง และสารอินทรีย์ระเหยง่าย (VOCs) ในเขตควบคุมมลพิษจังหวัดระยอง (มาบตาพุด)
พื้นที่อุตสาหกรรมอื่น

๖) ปัญหาหมอกควันจากการเผาในที่โล่งในชุมชน พื้นที่การเกษตรและไฟฟ้าซึ่งเป็น
ปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพอากาศและสุขภาพอนามัยของประชาชน

๗) การขยายตัวของสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ และความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
ทำให้มีปริมาณการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เพิ่มขึ้น

๘) ความพร้อมของระบบฐานข้อมูลด้านสารเคมี และการรายงานอุบัติภัยและการเจ็บป่วย
อันเนื่องมาจากสารเคมี

๙) ปัญหาจากการทำลายระบบนิเวศ การนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ เพื่อพัฒนา
ด้านต่าง ๆ ในประเทศไม่ว่าจะเป็นด้านอุตสาหกรรม ด้านเกษตรกรรม โดยไม่ได้คำนึงถึงผลกระทบต่อระบบนิเวศ
ทำให้ระบบนิเวศเกิดความแปรปรวน เช่น การเกิดความแห้งแล้งในภูมิภาคต่าง ๆ ที่นับวันจะทวีความรุนแรงขึ้น

๑๐) ปัญหาอันเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติทางธรรมชาติ
ที่ซับซ้อนและรุนแรงขึ้น

๑๑) ปัญหาด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งที่ผ่านมา
การบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานรับผิดชอบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมยังไม่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้การกำหนดเครื่องมือและกลไก ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมเป็นแบบแยกส่วน และเน้นการแก้ไขมากกว่าการป้องกัน

๑๒) กลไกทางกฎหมายในการจัดการมลพิษไม่เอื้อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการขาดกลไก
และกระบวนการพิสูจน์ความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมและความรับผิดชอบทางแพ่งที่ชัดเจน จนยากที่จะบังคับให้
ผู้ก่อมลพิษชดใช้ค่าเสียหายที่เกิดขึ้น

๒.๓.๕.๓ ด้านการพลังงาน

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๑ ได้ระบุถึงแนวคิดตามหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และขับเคลื่อนให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติในทุกภาคส่วน ยึดแนวคิดการพัฒนาแบบบูรณาการ เป็นองค์รวมที่มี “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” มีการเชื่อมโยงทุกมิติของการพัฒนาอย่างบูรณาการ ทั้งมิติตัวคน สังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และการเมือง เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้พร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมในกระบวนการพัฒนาประเทศ พร้อมทั้งได้กำหนดวิสัยทัศน์ของการพัฒนาประเทศในปี พ.ศ. ๒๕๗๐ ไว้ว่า “คนไทยภาคภูมิใจในความเป็นไทย มิมีใครมาตีบนวิถีชีวิตแห่งความพอเพียง ยึดมั่นในวัฒนธรรมประชาธิปไตย และหลักธรรมาภิบาล การบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานที่ทั่วถึง มีคุณภาพ สังคมมีความปลอดภัยและมั่นคง อยู่ในสภาวะแวดล้อมที่ดี เกื้อกูลและเอื้ออาทร ซึ่งกันและกัน ระบบการผลิตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน อยู่บนฐานทางเศรษฐกิจที่พึ่งตนเอง และแข่งขันได้ในเวทีโลก สามารถอยู่ในประชาคมภูมิภาคและโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี” จะเห็นได้ว่าการพัฒนา ด้านพลังงานถือเป็นองค์ประกอบสำคัญของทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะยาว โดยเฉพาะการสร้าง ความมั่นคงทางพลังงานไปพร้อม ๆ กับการบริหารจัดการทรัพยากรของประเทศอย่างสมดุล รวมถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่สะท้อนถึงการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การพึ่งพาตนเองและแข่งขันได้ นโยบายและการสนับสนุนภาครัฐเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อข้อกำหนดทิศทางการพัฒนา ด้านพลังงานอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ นโยบายที่มีความชัดเจนและต่อเนื่อง การสร้างแรงจูงใจและการมีเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ ความเป็นเอกภาพของหน่วยงานภาครัฐ ความพร้อมของระบบฐานข้อมูลการบริหารจัดการอย่างความโปร่งใสและตรวจสอบได้ ต่างส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของผู้ประกอบกิจการทั้งในและต่างประเทศในการลงทุนด้านพลังงาน ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อความมั่นคงทางพลังงานของประเทศ ในขณะเดียวกันนโยบายที่ผิดพลาด ขาดความต่อเนื่องและความโปร่งใส อาจกลายเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา ด้านพลังงานของประเทศ สูญเสียโอกาส และอาจส่งผลให้เกิดความเสี่ยงต่อความมั่นคงทางพลังงานและความมั่นคงของชาติได้ อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ รวมถึงโครงสร้างการใช้พลังงานในกิจกรรมทางเศรษฐกิจอุตสาหกรรมและโลจิสติกส์ ถือเป็นปัจจัยหลักที่กำหนดความต้องการพลังงานในอนาคต การจัดหาแหล่งพลังงานเพื่อให้เพียงพอกับศักยภาพการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ เป็นประเด็นท้าทาย ในขณะที่ปัจจัยภายนอกประเทศมีทั้งประเด็นที่อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางพลังงาน เช่น เศรษฐกิจโลกที่มีความเชื่อมโยงมากขึ้นทั้งในระดับประเทศและภูมิภาค เป็นโอกาสในการสร้างความร่วมมือและข้อตกลงระหว่างประเทศเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางพลังงานร่วมกัน ในขณะเดียวกันเหตุการณ์ความไม่สงบในต่างประเทศโดยเฉพาะกลุ่มประเทศผู้ผลิตน้ำมันอาจส่งผลกระทบต่อจัดหาพลังงาน รวมถึงความผันผวนของราคาน้ำมันในตลาดโลก โดยเฉพาะประเทศไทยซึ่งเป็นหนึ่งในกลุ่มประเทศที่พึ่งพานำเข้าพลังงานสูง อนึ่งนิยามของพลังงาน คือ สิ่งที่ทำให้สิ่งต่าง ๆ เคลื่อนที่ได้ ถ้าไม่มีพลังงานก็ไม่มีอะไรเกิดขึ้น สิ่งใดก็ตามที่เคลื่อนไหว เติบโต หรือทำงานในทางใดทางหนึ่ง ย่อมมีพลังงานความร้อน เป็นพลังงานอย่างหนึ่ง เราอาจมองไม่เห็นความร้อนเคลื่อนที่แต่ความร้อนทำให้โมเลกุลเคลื่อนที่ เร็วขึ้น พลังงานอาจถูกเก็บไว้ได้ เช่น พลังงานอยู่ในก้อนถ่านหิน ในกล่องไม้ขีดไฟ หรือในผลแอปเปิลพลังงานที่ถูกเก็บไว้สามารถนำมาใช้ได้ พลังงานสามารถเปลี่ยนแปลงได้ แต่ไม่สามารถถูกทำลายได้ เพียงแต่ถูกเปลี่ยนจากรูปหนึ่งไปอีกรูปหนึ่ง พลังงานสามารถ

ถูกใช้ได้แต่จะใช้ให้หมดไปไม่ได้ พลังงานมีหน่วยวัดเป็นจูล (Joules) หรือกิโลวัตต์-ชั่วโมง แหล่งพลังงานมีอยู่หลายชนิดที่สามารถทำให้โลกเราเกิดการ ทำงาน และหากศึกษาวิเคราะห์ในเชิงลึกแล้วจะพบว่าแหล่งต้นตอของพลังงานที่ใช้ทำงาน ในชีวิตประจำวันส่วนใหญ่ก็ล้วนมาจากพลังงานอันมหาศาลที่แผ่จากดวงอาทิตย์มาสู่โลกเรา

นี่เอง พลังงานจากดวงอาทิตย์นั้นนอกจากจะสามารถใช้ประโยชน์จากแสงและความร้อนในการทำงานโดยตรง เช่น การให้แสงสว่าง การให้ความร้อนความอบอุ่น การตากแห้งต่าง ๆ แล้วยังก่อให้เกิดแหล่งพลังงานอื่น ๆ อีกมากมาย เช่น

- พลังงานลม ในรูปของพลังงานจลน์ของลม
- พลังงานน้ำ ในรูปของพลังงานศักย์ของน้ำฝนที่ตกลงมา และถูกกักเก็บไว้ในที่สูง
- พลังงานมหาสมุทร ในรูปของพลังงานจลน์ของคลื่นและกระแสน้ำ และพลังงานความร้อนในน้ำของมหาสมุทร

- พลังงานชีวมวล ในรูปของพลังงานเคมีของชีวมวล

- พลังงานฟอสซิล ในรูปของพลังงานเคมีของถ่านหิน น้ำมัน และก๊าซธรรมชาติ

แหล่งพลังงานนี้อาจกล่าวเป็นอีกนัยว่าเป็นแหล่งพลังงานทางอ้อมของดวงอาทิตย์ก็ได้

อนึ่งในเรื่องเกี่ยวกับพลังงานนี้ ควรคำนึงถึงปัจจัยดังต่อไปนี้ก็คือ

๑.) แหล่งพลังงาน การถ่ายเทพลังงานในระบบนิเวศเกิดขึ้นโดยมีดวงอาทิตย์เป็นแหล่งพลังงาน ความร้อนที่ใหญ่ที่สุดของโลก ซึ่งจะแผ่รังสีพลังงานความร้อนมายังพื้นโลก แสงแดดที่ส่องมายังพื้นโลกจะถูกดูดซับไว้โดยผิวดินและผิวน้ำ เมฆและวัตถุต่าง ๆ บนชั้นบรรยากาศ เนื่องจากพื้นผิวโลกมีความสามารถในการดูดและคายความร้อนไม่เท่ากัน โดยเฉพาะพื้นดินสามารถดูดและคายความร้อนได้เร็วกว่าพื้นน้ำ และความแตกต่างของอุณหภูมิระหว่างพื้นดินกับพื้นน้ำของโลก ถือเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการหมุนเวียนของบรรยากาศ ก่อให้เกิดปรากฏการณ์ธรรมชาติขึ้น เช่น การเกิดพายุ การเกิดลมหรือฝน หรือการเกิดวัฏจักรน้ำ นอกจากนี้ โลกยังมีการใช้พลังงานจากดวงอาทิตย์โดยผ่านกระบวนการสังเคราะห์แสงของพืช ซึ่งเป็นกระบวนการที่มีการทำปฏิกิริยาทางเคมีระหว่างคาร์บอนไดออกไซด์และน้ำ โดยมีแสงแดดเป็นตัวกระตุ้น ทำให้ได้แป้งหรือน้ำตาลออกมา ส่วนหนึ่งพืชจะใช้ในกระบวนการหายใจและเจริญเติบโต ส่วนที่เหลือจะถูกสะสมในรูปของผล หวี หน่อหรือเมล็ดของพืช ซึ่งจะเป็นอาหารหรือแหล่งพลังงานสารของสิ่งมีชีวิตในห่วงโซ่อาหารลำดับต่อไป ในกระบวนการเปลี่ยนพลังงานแสงแดดให้เป็นพลังงานเคมีนี้ นอกจากพืชจะได้พลังงานเคมีสะสมอยู่ในส่วนต่าง ๆ ของมนุษย์และสัตว์ได้อาศัยกินเป็นอาหารเพื่อให้เกิดพลังงานแล้ว กระบวนการเปลี่ยนรูปพลังงานเกิดขึ้นเมื่อสัตว์เหล่านั้นตายลง พลังงานเหล่านี้จะถูกย่อยสลายลงสู่พื้นดินกลายเป็นแร่ธาตุซึ่งเป็นอาหารของพืชต่อไป กลายเป็นการหมุนเวียนของพลังงาน นอกจากนี้ การที่ซากพืช ซากสัตว์ตายลงนอกจากจะมีการเน่าเปื่อย ผุพัง สลายกลายเป็นดินแล้ว ยังมีบางส่วน ที่ถูกทับถมภายใต้ความร้อน และความกดดันเป็นเวลานานหลายร้อยล้านปีกลายเป็นเชื้อเพลิงฟอสซิลในที่สุด ทรัพยากรพลังงานสามารถแบ่งตามลักษณะการใช้งาน ได้แก่ พลังงานที่ใช้แล้วหมดไปหรือพลังงานสิ้นเปลือง/พลังงานฟอสซิล ได้แก่ น้ำมัน ถ่านหิน น้ำมัน ทราชน้ำมัน ถ่านหิน ก๊าซธรรมชาติ พลังงานหมุนเวียน ได้แก่ พลังงานที่ได้จากไม้ ฟืน แกลบ กากอ้อย ชีวมวล น้ำ แสงอาทิตย์ ความร้อนใต้พิภพ ลม คลื่น

๒.) ความท้าทายด้านพลังงาน ประชากรโลกเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่านับแต่ปี ๑๙๕๐ และเป็น ที่คาดการณ์ว่าจะเพิ่มขึ้นอีก ๔๐% ภายในปี ๒๐๕๐ เพื่อสนับสนุนการเติบโตทางเศรษฐกิจ โลกต้องการพลังงาน เพิ่มขึ้นในปริมาณมหาศาล ความท้าทายอยู่ที่การตอบสนอง ความต้องการพลังงานที่เพิ่มสูงขึ้นด้วยวิธีการที่ ประหยัด เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และรับผิดชอบต่อสังคม ตลอดจนการแก้ปัญหาการปล่อยมลพิษก๊าซเรือนกระจก โลกเผชิญกับความจริงที่สำคัญ สามประการในการตอบรับความท้าทายด้านพลังงาน ได้แก่

- ความต้องการพลังงานเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว เนื่องจากประเทศต่าง ๆ เช่น จีน และ อินเดีย เข้าสู่ช่วงการพัฒนาเศรษฐกิจที่มีการใช้พลังงานในระดับสูงสุด

- มีแนวโน้มว่าหลังจากปี ๒๐๑๕ เป็นต้นไป การจัดหาน้ำมันและก๊าซธรรมชาติที่เข้าถึง ได้ง่ายจะไม่เพียงพอต่อความต้องการพลังงานที่เพิ่มสูงขึ้น โลกต้องใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และ เพิ่มการใช้แหล่งพลังงานอื่น ๆ ซึ่งหมายถึงการใช้พลังงานหมุนเวียนเพิ่มขึ้น เช่น พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานลม และเชื้อเพลิงชีวภาพ พลังงานนิวเคลียร์ ถ่านหิน และน้ำมันและก๊าซธรรมชาติจากแหล่งพลังงานที่เข้าถึงได้ยาก หรือแหล่งพลังงานใหม่ ๆ เช่น ทราชน้ำมัน เพิ่มมากขึ้น

- เนื่องจากการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จากการใช้พลังงาน ซึ่งเกินกว่าครึ่ง เกิดจากการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากน้ำมันของมนุษย์ คาดว่าจะเพิ่มสูงขึ้นแม้ว่าจะมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศเพิ่มมากขึ้นก็ตาม

๓.) พลังงานที่อาจนำมาใช้ได้ในอนาคต เพื่อช่วยให้มองเห็นภาพพลังงาน ที่อาจนำมาใช้ได้ ในอนาคต เราได้จำลองสถานการณ์พลังงานตามการคาดคิดของเซลล์ที่อาจเกิดขึ้นเป็นสองสถานการณ์ ใน สถานการณ์แรกเรียกว่า “รีบร้อนเร่งรีบ” นโยบายภาครัฐมีน้อยเกินไปและ สายเกินไป ไม่มีกรอบการทำงานสำหรับการ จัดการก๊าซเรือนกระจกที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้การปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์และก๊าซเรือนกระจก เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจนถึงปี ๒๐๔๐ การปล่อยก๊าซเรือนกระจกจะเพิ่มขึ้นจนถึงระดับเข้มข้นในบรรยากาศ ซึ่งสูงกว่าระดับที่นักวิทยาศาสตร์วิเคราะห์ว่าเป็นระดับที่ปลอดภัยในปี ๒๐๕๐ ในสถานการณ์ที่สองเรียกว่า “แผนกลยุทธ์” รัฐบาลท้องถิ่นและรัฐบาลของแต่ละประเทศนำมาตรฐานภาษีและนโยบายใหม่อื่น ๆ เข้ามาใช้ เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และเพิ่มการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพภายในอาคาร ยานพาหนะ และน้ำมัน เชื้อเพลิงที่ใช้ในภาคการขนส่ง ระบบการซื้อขาย การปล่อยมลพิษระหว่างประเทศจะทำให้ราคการปล่อยมลพิษ สูงขึ้น ซึ่งส่งผลให้มีการเร่งคิดค้นนวัตกรรมใหม่ การใช้ น้ำมันเชื้อเพลิงของรถอย่างมีประสิทธิภาพ จะเพิ่มขึ้นแบบ ก้าวกระโดด รถที่ใช้พลังงานไฟฟ้าจะเป็นที่แพร่หลายมากขึ้นหลังจากปี ๒๐๓๐ โรงงานอุตสาหกรรมจะเริ่มดำเนินการ กักเก็บก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ภายในปี ๒๐๒๐ การปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จะหยุดเพิ่มจำนวนขึ้น และจะ ค่อย ๆ ลดลง ภายในปี ๒๐๕๐ ระดับก๊าซ เรือนกระจกในบรรยากาศจะเป็นไปตามแผนและอยู่ในระดับคงที่ซึ่งต่ำกว่า สถานการณ์แรก “รีบร้อนเร่งรีบ” แต่แม้ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เหล่านี้ และการปล่อยมลพิษก๊าซเรือนกระจก อื่น ๆ ที่ลดจำนวนลง เช่น ก๊าซมีเทนจากภาคการเกษตร ความเข้มข้นของก๊าซเรือนกระจกในบรรยากาศโลก ตาม สถานการณ์ที่สอง “แผนกลยุทธ์” จะยังคงอยู่ที่ระดับคงที่ ซึ่งสูงกว่าระดับที่นักวิทยาศาสตร์ในปัจจุบันเรียกร้อง การตอบรับความท้าทายด้านพลังงาน เช่น การใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เพื่อแก้ปัญหา น้ำมันและก๊าซในสภาพแวดล้อมที่ อยู่ห่างไกลหรือสภาพแวดล้อมที่เป็นอันตราย และเทคนิคใหม่ในการขยายระยะเวลาการใช้ประโยชน์จากบ่อน้ำมัน

การเพิ่มการผลิตจากแหล่งพลังงานใหม่ รวมถึงทรายน้ำมัน และการเข้าร่วมในโครงการการใช้พลังงานลม การช่วยผลิตก๊าซธรรมชาติ ที่เผาไหม้สะอาดมากขึ้นผ่านผลิตภัณฑ์ก๊าซธรรมชาติเหลวและกระบวนการแปลงก๊าซเป็นของเหลว ไทยมีบริษัทผู้จัดหาน้ำมันชีวภาพรายใหญ่ที่สุดของโลก และทำงานเพื่อผลิตน้ำมันชีวภาพชั้นสูง จากแหล่งพลังงานต่าง ๆ เช่น พางข้าวและสาหร่าย และผลิตน้ำมันเชื้อเพลิงชีวภาพอย่างยั่งยืนที่สุดเท่าที่จะทำได้ มีการเข้าร่วมโครงการสาธิตการกักเก็บก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CCS) หลายโครงการทั่วโลก เพื่อวิจัย พัฒนา และทดสอบเทคโนโลยีและกระบวนการการกักเก็บก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ไว้ใต้ดินอย่างปลอดภัย

ในปัจจุบันทรัพยากรด้านพลังงานของโลกที่กำลังลดลง สภาพแวดล้อมเริ่มเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมเนื่องจากผลกระทบจากปัญหาสภาวะโลกร้อน การผลิตบุคลากร ที่เชี่ยวชาญเพื่อรับมือกับวิกฤตการณ์ดังกล่าว ร่วมแก้ปัญหาและทำการวิจัยค้นคว้าเพื่อใช้ทรัพยากร ที่เหลืออยู่อย่างมีประสิทธิภาพและคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม จึงเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นต่อประเทศชาติเป็นอย่างยิ่ง การผลิตเทคโนโลยีด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยนำเอากลยุทธ์และเครื่องมือในด้านต่าง ๆ มาพัฒนาศักยภาพขององค์กรให้สูงขึ้น ทั้งนี้ เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันและเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยมุ่งเน้นเพื่อพัฒนาปรับปรุงหรือประยุกต์ใช้เทคนิคของวิศวกรรมการจัดการขั้นสูง การวิจัยค้นคว้าองค์ความรู้ นวัตกรรม หรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ โดยมุ่งเน้นและให้ความสำคัญกับการวิจัยพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อใช้เป็นแรงขับเคลื่อนที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ

บทที่ ๓

กระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์

ในบทนี้ นยศ.๑๑ ได้ดำเนินการพิจารณาาร่วมกัน (Brain Storming) เพื่อวิเคราะห์ หาประเด็นสำคัญ (Key Issues) และแนวโน้มภาพในอนาคต อีกทั้งได้นำเทคนิคการวิเคราะห์ แบบ SWOT Analysis มาประยุกต์ใช้กับประเด็นสำคัญดังกล่าวด้วย ผลลัพธ์คือ การทราบถึงแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความมั่นคงมนุษย์ของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๗๘

๓.๑ ประเด็นสำคัญ (Key Issues) ทางยุทธศาสตร์

จากกระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์ที่ได้กล่าวไว้แล้วในบทที่ ๒ นยศ.๑๑ ได้วิเคราะห์ เพื่อหาประเด็นสำคัญ (Key Issues) โดยได้พิจารณาถึงทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก (External/Internal Factors) ที่จะสามารถส่งผลกระทบได้ รวมถึงได้จำแนกประเด็นสำคัญออกเป็น ๓ ระดับคือ ระดับโลก ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ ซึ่งพบประเด็นต่าง ๆ ที่สำคัญดังแสดงในตารางที่ ๓.๑

ตารางที่ ๓.๑ ประเด็นปัญหาสำคัญ (Key Issues)

ระดับ	ประเด็นปัญหาสำคัญ (Key Issues)
ระดับโลก	<ol style="list-style-type: none"> ๑. เศรษฐกิจโลกมีแนวโน้มเติบโตทำให้ประชาชนอยู่ดีกินดี ๒. การขยายอิทธิพลของประเทศมหาอำนาจทำให้เกิดแนวโน้มของการเผชิญหน้า ๓. ภัยคุกคามรูปแบบใหม่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ๔. ความก้าวหน้าด้านการสื่อสารและเทคโนโลยีทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิต ๕. ความก้าวหน้าทางการแพทย์ทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น ๖. ความมั่นคงพลังงาน/ทรัพยากรลดลง ทำให้มีความพยายามแสวงหาพลังงานใหม่ ๆ ๗. ภาวะโลกร้อนทำให้เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติเพิ่มขึ้นรวม ๘. วิกฤติขยะส่งผลต่อคุณภาพชีวิต
ระดับภูมิภาค	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ประชาคมอาเซียนทำให้เกิดความร่วมมือด้านการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ในระดับภูมิภาครวม ๒. ความร่วมมือในกลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS) ทำให้เกิดการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และการค้าขายแดนรวม ๓. ภัยคุกคามรูปแบบใหม่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ๔. ปริมาณขยะมีพิษมีแนวโน้มสูงขึ้นส่งผลต่อสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตประชาชนในภูมิภาค ๕. ความไม่มั่นคงด้านพลังงานมีโอกาสทำให้เกิดความขัดแย้งในภูมิภาค

ระดับ ประเทศ	<ol style="list-style-type: none"> ๑. การลงทุนโครงการขนาดใหญ่ของภาครัฐ (Mega Project) ก่อให้เกิดการจ้างงานและทำให้มีการกระจายรายได้อย่างทั่วถึงยิ่งขึ้น ๒. ทักษะการให้บริการที่เป็นเลิศก่อให้เกิดแรงจูงใจในการดำเนินธุรกิจและการบริการซึ่งส่งผลต่อการจ้างงานและการกระจายรายได้ ๓. คุณภาพการศึกษาส่งผลต่อขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ๔. สังคมมีผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น ๕. ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีแนวโน้มรุนแรง และยืดเยื้อ ต่อเนื่อง ๖. การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างไม่ยั่งยืนทำให้เกิดการขาดแคลน ๗. การบริหารจัดการขยะ ขาดประสิทธิภาพ ๘. ขาดความมั่นคงทางพลังงานเนื่องจากต้องพึ่งพาพลังงานจากภายนอก ๙. สถานการณ์ทางการเมืองส่งผลต่อวิถีชีวิตของประชาชน
-------------------------	--

๓.๒ การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคาม (SWOT Analysis)

จากการสำรวจสภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ (Environmental Scanning) ทำให้ได้ภาพอนาคตทางยุทธศาสตร์ (Strategic Outlook) โดยนำประเด็นสำคัญมาพิจารณาจากทั้งปัจจัยภายนอก (External Factor) และปัจจัยภายใน (Internal Factors) พร้อมทั้งนำมาวิเคราะห์โดยใช้เทคนิค SWOT-Analysis เป็นรายด้านตามพลังอำนาจทั้ง ๕ ด้านของชาติ ดังนี้

๑. ด้านการเมือง

ปัจจัยภายนอก

โอกาส

- ๑) ประชาคมอาเซียนทำให้เกิดความร่วมมือด้านการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมในระดับภูมิภาค (๓ คะแนน)
- ๒) ถูกแรงกดดันจากนานาประเทศให้ปรับปรุงพัฒนาการบริหารประเทศที่มีความโปร่งใสและมีธรรมาภิบาล (๓ คะแนน)

อุปสรรค

- ๑) ปัญหาชนกลุ่มน้อยของประเทศเพื่อนบ้านที่อพยพเข้าไทยและความเชื่อถือจากต่างประเทศด้านการค้ามนุษย์ (๑ คะแนน)
- ๒) ไม่ได้ได้รับความเชื่อถือจากต่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนและความโปร่งใสในการบริหารประเทศ รวมทั้งกลุ่มอำนาจเก่ายังมีความพยายามลดความน่าเชื่อถือของรัฐบาลไทย (๒ คะแนน)

สรุปคะแนนรวม ๒.๒๕ คะแนน

ปัจจัยภายใน

จุดแข็ง

- ๑) ประเทศมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ที่ยาวนาน (๓ คะแนน)
- ๒) ประชาชนมีการตื่นตัวและมีส่วนร่วมในกระบวนการสรรหาผู้แทนเข้าบริหารประเทศ (๔ คะแนน)

จุดอ่อน

- ๑) ระบบการเมืองไทยอ่อนแอ การบริหารประเทศขาดประสิทธิภาพ ทำให้ส่งผลต่อความเป็นอยู่ของประชาชน (๒ คะแนน)
- ๒) ปัญหาคอร์รัปชันในทุกระดับและทุกภาคส่วน (๒ คะแนน)

สรุปคะแนนรวม ๒.๗๕ คะแนน

๒. ด้านเศรษฐกิจ

ปัจจัยภายนอก

โอกาส

- ๑) เศรษฐกิจโลกมีแนวโน้มเติบโตทำให้ประชาชนอยู่ดีกินดี (๓ คะแนน)
- ๒) ประชาคมอาเซียนทำให้เกิดความร่วมมือด้านการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมในระดับภูมิภาค (๓ คะแนน)
- ๓) ความร่วมมือในภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง (GMS) ทำให้เกิดการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานระบบโลจิสติกส์ และการค้าชายแดน (๓ คะแนน)

อุปสรรค

- ๑) การกระจายรายได้ทางเศรษฐกิจที่ไม่เท่าเทียมกัน (๒ คะแนน)

สรุปคะแนนรวม ๒.๗๕ คะแนน

ปัจจัยภายใน

จุดแข็ง

- ๑) การลงทุนโครงการขนาดใหญ่ของภาครัฐ (Mega Project) ก่อให้เกิดการจ้างงานและทำให้มีการกระจายรายได้ทั่วถึงยิ่งขึ้น (๔ คะแนน)
- ๒) ทักษะการให้บริการที่เป็นเลิศก่อให้เกิดแรงจูงใจในการดำเนินธุรกิจ และการบริการ ซึ่งส่งผลต่อการจ้างงานและการกระจายรายได้ (๕ คะแนน)

- ๓) ศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์และวัฒนธรรม (๓ คะแนน)
- ๔) ภูมิรัฐศาสตร์ที่เหมาะสมเป็นศูนย์กลางของการเชื่อมต่อระหว่างภูมิภาค ส่งผลต่อการสร้างงานในประเทศ (๓ คะแนน)

จุดอ่อน

- ๑) นโยบายภาครัฐไม่สนับสนุนการดำเนินธุรกิจภาคเอกชน แทรกแซงกลไกราคาตลาดของสินค้า (๒ คะแนน)
- ๒) โครงสร้างภาษีไม่เป็นธรรม (๒ คะแนน)

สรุปคะแนนรวม ๓.๐๐ คะแนน

๓. ด้านสังคม

ปัจจัยภายนอก

โอกาส

- ๑) ความก้าวหน้าด้านการสื่อสารและเทคโนโลยีทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิต (๕ คะแนน)
- ๒) ความก้าวหน้าทางการแพทย์ทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น (๔ คะแนน)
- ๓) ประชาคมอาเซียนทำให้เกิดความร่วมมือด้านการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมในระดับภูมิภาค (๔ คะแนน)

อุปสรรค

- ๑) ภัยคุกคามรูปแบบใหม่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น (๒ คะแนน)
- ๒) การเพิ่มขึ้นของภัยคุกคามรูปแบบใหม่จากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (๑ คะแนน)

สรุปคะแนนรวม ๓.๒๐ คะแนน

ปัจจัยภายใน

จุดแข็ง

- ๑) มีขีดความสามารถด้านบริการทางการแพทย์สูง (๔ คะแนน)
- ๒) ประเพณี วัฒนธรรม และสังคมชนบทเข้มแข็ง (๔ คะแนน)

จุดอ่อน

- ๑) คุณภาพการศึกษาส่งผลต่อขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (๒ คะแนน)
- ๒) สังคมผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น (๑ คะแนน)

สรุปคะแนนรวม ๒.๗๕ คะแนน

๔. ด้านการทหาร

ปัจจัยภายนอก

โอกาส

๑) ประเทศอาเซียนทำให้เกิดความร่วมมือด้านการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมระดับภูมิภาค (๔ คะแนน)

อุปสรรค

- ๑) การขยายอิทธิพลของประเทศมหาอำนาจ ทำให้เกิดแนวโน้มของการเผชิญหน้า (๑ คะแนน)
- ๒) ภัยคุกคามรูปแบบใหม่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น (๒ คะแนน)

สรุปคะแนนรวม ๒.๓๓ คะแนน

ปัจจัยภายใน

จุดแข็ง

๑) กองทัพไทยมีขีดความสามารถทางการทหารเป็นลำดับต้น ๆ ในอาเซียนส่งผลต่อความเชื่อมั่นของประชาชน (๓ คะแนน)

จุดอ่อน

- ๑) ความไม่สงบใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้มีแนวโน้มรุนแรงและยืดเยื้อ (๒ คะแนน)

สรุปคะแนนรวม ๒.๕๐ คะแนน

๕. ด้านเทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ และพลังงาน

ปัจจัยภายนอก

โอกาส

- ๑) ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของประชาชน (๔ คะแนน)
- ๒) ความก้าวหน้าทางการแพทย์ทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น (๓ คะแนน)

อุปสรรค

- ๑) ปริมาณขยะมีพิษสูงขึ้น (๒ คะแนน)
- ๒) ภาวะโลกร้อนทำให้เกิดภัยพิบัติเพิ่มขึ้น (๑.๕ คะแนน)
- ๓) ทรัพยากรลดลง ขาดความมั่นคงด้านพลังงาน (๑ คะแนน)
- ๔) ความไม่มั่นคงทางพลังงานก่อให้เกิดความขัดแย้ง (๑ คะแนน)

สรุปคะแนนรวม ๒.๕๐ คะแนน

ปัจจัยภายใน

จุดแข็ง

- ๑) มีการบริการทางการแพทย์สูง (๔ คะแนน)
- ๒) ศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์และวัฒนธรรม (๓.๕ คะแนน)

จุดอ่อน

- ๑) การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างไม่ยั่งยืน ทำให้เกิดการขาดแคลน (๒ คะแนน)
- ๒) การบริหารจัดการขยะขาดประสิทธิภาพ (๒ คะแนน)
- ๓) ประเทศไทยยังต้องพึ่งพาแหล่งพลังงานจากภายนอก (๒ คะแนน)

สรุปคะแนนรวม ๒.๗๐ คะแนน

๓.๓ การประเมินสถานภาพของความมั่นคงมนุษย์ของประเทศไทย

ดำเนินการโดยการพิจารณาระดับความสำคัญของปัจจัยภายนอก (External Factors) และ ปัจจัยภายใน (Internal Factors) ตามผลคะแนนที่ได้ และยังได้พิจารณาจำแนกตามพลังอำนาจของชาติทั้ง ๕ ด้าน อีกด้วย ดังนี้

ตารางที่ ๓.๒ การประเมินสถานภาพ/บริบทแวดล้อมทั่วไป (External Factors)

ปัจจัยภายนอก (External Factors)	สรุปข้อคิดเห็น/ผลกระทบในภาพรวม	น้ำหนักคะแนน (Total Weight = 1.0)	ผลคะแนน (Rating Result)	คะแนนถ่วงน้ำหนัก (Weight Score)
๑. ด้านการเมือง	การยอมรับระบบการเมืองการปกครองของไทย จากนานาชาติ	๐.๑๗	๒.๒๕	๐.๓๘
๒. ด้านเศรษฐกิจ	เกิดกิจกรรมการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ ที่ระยะสั้นและระยะยาว	๐.๒๑	๒.๗๕	๐.๕๘
๓. ด้านสังคม	ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศส่งผลต่อ การดำเนินชีวิตในปัจจุบัน	๐.๒๕	๓.๒๐	๐.๘๐
๔. ด้านการทหาร	เกิดความร่วมมือระดับภูมิภาค ในการต่อต้านภัยคุกคาม ทุกรูปแบบ	๐.๑๘	๒.๓๓	๐.๔๒
๕. ด้านเทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ และพลังงาน	การลดลงของทรัพยากรและการพลังงาน ทำให้เกิดการพัฒนา เทคโนโลยีใหม่ ๆ ส่งผลต่อความมั่นคงของประชาชน	๐.๑๙	๒.๕๐	๐.๔๖
			ผลคะแนนรวมที่ได้	๒.๖๔

ตารางที่ ๓.๓ การประเมินศักยภาพ/ขีดความสามารถของประเทศไทย (Internal Factors)

ปัจจัยภายใน (Internal Factors)	สรุปข้อดีที่เห็น/ผลกระทบในภาพรวม	น้ำหนักคะแนน (Total Weight = 1.0)	ผลคะแนน (Rating Result)	คะแนนถ่วงน้ำหนัก (Weight Score)
๑. ด้านการเมือง	เสถียรภาพทางการเมืองไม่มั่นคง ส่งผลกระทบต่อนโยบายการบริหารประเทศของภาครัฐ	๐.๒๐	๒.๗๕	๐.๕๕
๒. ด้านเศรษฐกิจ	ภูมิรัฐศาสตร์ที่เหมาะสมเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจในภูมิภาค	๐.๒๓	๓.๐๐	๐.๖๙
๓. ด้านสังคม	การมีประเพณี วัฒนธรรม และสังคมชนบทเข้มแข็ง ทำให้เกิดอัตลักษณ์ของประเทศ	๐.๒๐	๒.๗๕	๐.๕๕
๔. ด้านการทหาร	กองทัพไทยมีขีดความสามารถในการต่อต้านภัยคุกคามทุกรูปแบบ	๐.๑๘	๒.๕๐	๐.๔๕
๕. ด้านเทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ และพลังงาน	การบริหารจัดการด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและพลังงานอย่างเป็นระบบและเกิดประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต	๐.๑๙	๒.๗๐	๐.๕๑
			ผลคะแนนรวมที่ได้	๒.๗๕

จากการดำเนินการวิเคราะห์ข้างต้นตามพลังอำนาจทั้ง ๕ ด้าน และนำมาจัดลำดับความสำคัญ สามารถสรุปผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคาม (SWOT) ได้ดังตารางที่ ๓.๔

ตารางที่ ๓.๔ ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคาม (SWOT)

<p>จุดแข็ง (Strength)</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. เป็นแหล่งผลิตอาหารที่สำคัญของโลก ๒. เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์และวัฒนธรรม ๓. การลงทุนโครงการขนาดใหญ่ของภาครัฐ (Mega Project) ก่อให้เกิดการจ้างงานและทำให้มีการกระจายรายได้อย่างทั่วถึงยิ่งขึ้น ๔. ภูมิรัฐศาสตร์ที่เหมาะสมเป็นศูนย์กลางของการเชื่อมต่อระหว่างภูมิภาค ส่งผลต่อการสร้างงานในประเทศ ๕. มีขีดความสามารถด้านบริการทางการแพทย์สูง 	<p>จุดอ่อน (Weakness)</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ปัญหาการคอร์รัปชันในทุกระดับและทุกภาคส่วน ๒. คุณภาพการศึกษาส่งผลต่อขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ๓. ระบบการเมืองไทยอ่อนแอ การบริหารประเทศขาดประสิทธิภาพ ทำให้ส่งผลต่อความเป็นอยู่ของประชาชน ๔. ขาดความมั่นคงทางพลังงาน เนื่องจากต้องพึ่งพาพลังงานจากภายนอก ๕. การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างไม่ยั่งยืนทำให้เกิดการขาดแคลน
<p>โอกาส (Opportunity)</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ความก้าวหน้าด้านการสื่อสารและเทคโนโลยีทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิต ๒. ประชาคมอาเซียนทำให้เกิดความร่วมมือด้านการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมในระดับภูมิภาค ๓. ความร่วมมือในกลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS) ทำให้เกิดการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และการค้าชายแดน ๔. ความก้าวหน้าทางการแพทย์ทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น ๕. เศรษฐกิจโลกมีแนวโน้มเติบโตทำให้ประชาชนอยู่ดีกินดี 	<p>ภัยคุกคาม (Threats)</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ภัยคุกคามรูปแบบใหม่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ๒. ภาวะโลกร้อนทำให้เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติเพิ่มขึ้น ๓. ความมั่นคงพลังงาน/ทรัพยากรลดลงทำให้มีความพยายามแสวงหาพลังงานใหม่ ๆ ๔. ปริมาณขยะมีพิษมีแนวโน้มสูงขึ้นส่งผลต่อสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตประชาชนในภูมิภาค ๕. การเพิ่มขึ้นของภัยคุกคามรูปแบบใหม่จากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

บทที่ ๔

ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความมั่นคงมนุษย์ของประเทศไทย

พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๗๘

จากกระบวนการข้างต้น นยศ.๑๑ จึงกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) หรือ Strategic End สำหรับยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความมั่นคงมนุษย์ของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๗๘ ดังนี้ คือ

**“คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความปลอดภัย บนพื้นฐานของความมั่นคงและสังคมที่เข้มแข็ง
สามารถแข่งขันในระดับสากล”**

และจากวิสัยทัศน์ (Vision) และการวิเคราะห์ SWOT ข้างต้น นยศ.๑๑ ได้กำหนดเป้าประสงค์ทางยุทธศาสตร์ (Strategic Goals) และวัตถุประสงค์ทางยุทธศาสตร์ (Strategic Objectives) ดังตารางที่ ๔.๑

การจัดทำยุทธศาสตร์ฯ ครั้งนี้ นักศึกษาหลักสูตรยุทธศาสตร์รุ่นที่ ๑๑ (นยศ.๑๑) ในขั้นแรกได้กำหนดกรอบแนวคิดทางยุทธศาสตร์ (Conceptual Framework) ด้วยการวิเคราะห์ ตามบริบทและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องพลังอำนาจทั้ง ๕ ด้าน ประกอบด้วย ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการทหารและการป้องกันประเทศ และด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและพลังงาน จากนั้น ได้จัดทำภาพอนาคตทางยุทธศาสตร์หรือ Thailand Strategic Outlook โดยตรวจสอบสถานะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ (Environmental Scanning) ที่ส่งผลกระทบต่อทั้ง ๓ ระดับ คือ ระดับโลก (Global) ระดับภูมิภาค (Regional) และระดับประเทศ (Internal) เพื่อหาประเด็นสำคัญ (Key Issues) และประเด็นสำคัญย่อย (Sub-Key Issues) ที่ส่งผลกระทบต่อในเชิงบวกอันจะเป็นโอกาส (Opportunity) และผลกระทบต่อในเชิงลบที่จะเป็นภัยคุกคาม (Threat) ทำให้ได้ประเด็นสำคัญ (Key Issues) ด้านความมั่นคงของมนุษย์ จำนวน ๒๒ ประเด็นหลัก แล้วทำการประเมินสถานะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ของพลังอำนาจและขีดความสามารถของชาติ (National Power and Capability Assessment) เพื่อให้ทราบถึงจุดแข็ง (Strength) และจุดอ่อน (Weakness) ของประเทศ และนำผลจากการตรวจสอบสถานะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ (Environmental Scanning) และการประเมินสถานะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ (Assessing) มาดำเนินการสังเคราะห์เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายทางยุทธศาสตร์ โดยการนำ SWOT Analysis ตามพลังอำนาจในแต่ละด้าน และจัดทำ Tows Matrix Model โดยจับคู่ประเด็น SWOT ที่เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคาม เพื่อกำหนดเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ (Strategic End) ประเด็นทางยุทธศาสตร์ (Strategic Way) และมาตรการ/โครงการ/กิจกรรม (Strategic Means) ในการจัดทำยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความมั่นคงมนุษย์ของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๗๘

๔.๑ เป้าหมายทางยุทธศาสตร์ (Strategic End)

ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความมั่นคงมนุษย์ของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๗๘ ได้กำหนดเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ (Strategic End) อันประกอบด้วย วิสัยทัศน์ (Vision) เป้าประสงค์ทางยุทธศาสตร์ (Goal) และวัตถุประสงค์ทางยุทธศาสตร์ (Objective) รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ ๔.๑ เป้าประสงค์ทางยุทธศาสตร์ (Strategic Goals) และวัตถุประสงค์ทางยุทธศาสตร์ (Strategic Objectives)

เป้าประสงค์ทางยุทธศาสตร์ (Strategic Goals)	วัตถุประสงค์ทางยุทธศาสตร์ (Strategic Objectives)
๑. เสถียรภาพทางการเมือง และธรรมาภิบาลภาครัฐ	๑.๑ กำจัดการคอร์ปชั่นในทุกภาคส่วน
	๑.๒ รัฐบาลมีเสถียรภาพ
๒. การสร้างสภาวะแวดล้อม ที่ปลอดภัยของประชาชน	๒.๑ ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัยจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ
	๒.๒ ประชาชนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี
	๒.๓ ประชากรมีส่วนร่วมในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๓. การพัฒนาเทคโนโลยี และพลังงานให้มีความทันสมัย และยั่งยืน	๓.๑ ประชาชนเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศได้อย่างทั่วถึง
	๓.๒ ประเทศไทยมีพลังงานใช้อย่างเพียงพอกับความต้องการของประชาชน
๔. การยกระดับความร่วมมือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน กับประเทศในภูมิภาค เอเชีย-แปซิฟิก	๔.๑ มีความร่วมมือในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประชาชน
	๔.๒ ประชาชนได้รับบริการจากระบบขนส่งสาธารณะอย่างครอบคลุมและทั่วถึง
	๔.๓ การกระจายรายได้สู่ประชาชนอย่างทั่วถึง
๕. การพัฒนามาตรฐานคุณภาพ ชีวิตประชาชน	๕.๑ ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น
	๕.๒ ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการทางสุขภาพอย่างทั่วถึง
	๕.๓ สร้างมูลค่าเพิ่มจากการท่องเที่ยวที่หลากหลาย
	๕.๔ สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าทางการเกษตร
	๕.๕ ยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาไทย

๔.๒ ประเด็นทางยุทธศาสตร์ (Strategic Way)

หลังจากการกำหนดเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ (Strategic End) นักศึกษาหลักสูตรยุทธศาสตร์ รุ่นที่ ๑๑ (นยศ.๑๑) ได้จัดทำ Tows Metrix Model ดังแสดงไว้ในภาพที่ ๔.๑ โดยจับคู่ประเด็น SWOT ที่เป็น จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคาม เพื่อกำหนดกลยุทธ์ (Strategy) ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างเป้าประสงค์ทางยุทธศาสตร์ (Goal) วัตถุประสงค์ทางยุทธศาสตร์ (Objective) ตัวชี้วัด (KPIs) และ กลยุทธ์ (Strategy) ได้ดัง ตารางที่ ๔.๑ และภาพที่ ๔.๒

<p>จุดอ่อน + โอกาส</p>	<p>โอกาส</p> <p>อันดับ 1 ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในโอกาสให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตคน 21</p> <p>อันดับ 2 ประชาชนชาวไทยมีความร่วมมือด้านการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมในระดับภูมิภาค 15</p> <p>อันดับ 3 ความร่วมมือในกลุ่มอนุภูมิภาคสุมาตราในอาเซียน (GMS) ทำให้เกิดการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และการค้าชายแดนรวม 14</p> <p>อันดับ 4 ความก้าวหน้าทางเกษตรศาสตร์ให้คุณภาพชีวิตดีขึ้นรวม 14</p> <p>อันดับ 5 เทคโนโลยีสารสนเทศใหม่สนับสนุนให้ประชากรยุคดิจิทัล รวม 11</p>	<p>จุดแข็ง + โอกาส (เชิงรุก)</p>
<p>จุดอ่อน</p> <p>อันดับ 1 มีบุคลากรที่มีฝีมือในทุกระดับและทุกภาคส่วน รวม 24</p> <p>อันดับ 2 คุณภาพการศึกษาส่งผลต่อขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ รวม 14</p> <p>อันดับ 3 ระบบการเมืองไทยอ่อนแอ การบริหารประเทศขาดประสิทธิภาพ ทำให้ส่งผลกระทบต่อผู้ลงทุนต่างชาติ รวม 13</p> <p>อันดับ 4 ขาดความโปร่งใสของหน่วยงานของรัฐซึ่งทำให้ภาพลักษณ์จากภายนอก รวม 8</p> <p>อันดับ 5 การให้บริการประชาชนต้องไม่ละทิ้งทำให้เสียเปรียบคนจน รวม 7</p>	<p>ยุทธศาสตร์ การเสริมสร้างความมั่นคงมนุษย์ ของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๙ - พ.ศ. ๒๕๗๘</p> <p>วิสัยทัศน์</p> <p>"คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความปลอดภัย บนพื้นฐานของ ความมั่นคงและสังคมที่เข้มแข็ง สามารถแข่งขันในระดับสากล"</p>	<p>จุดแข็ง</p> <p>อันดับ 1 เป็นแหล่งผลิตอาหารที่สำคัญของโลก รวม 22</p> <p>อันดับ 2 เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์และวัฒนธรรมรวม 11</p> <p>อันดับ 3 ภายใตญ์สนธิสัญญาเขตการค้าเสรี (Free Trade) ภาษีที่คิดการกีดขวางและทำให้มีการกระจายรายได้อย่างทั่วถึงยิ่งขึ้น รวม 9</p> <p>อันดับ 4 ภูมิรัฐศาสตร์ที่เหมาะสมเป็นศูนย์กลางของการเชื่อมต่อระหว่างภูมิภาค ส่งผลต่อการสร้างงานในประเทศ รวม 9</p> <p>อันดับ 5 มีขีดความสามารถด้านวิศวกรรมและเทคโนโลยีสูง รวม 9</p>
<p>จุดอ่อน + ภัยคุกคาม (เชิงรับ)</p>	<p>อุปสรรค (ภัยคุกคาม)</p> <p>อันดับ 1 ภัยคุกคามรูปแบบใหม่จากไซเบอร์เพิ่มขึ้น รวม 22</p> <p>อันดับ 2 ภาวะโลกร้อนทำให้เกิดภัยพิบัติธรรมชาติเพิ่มขึ้น รวม 15</p> <p>อันดับ 3 ความไม่สงบทางการเมืองชายแดนของกัมพูชาและลาวส่งผลกระทบต่อประเทศไทย รวม 13</p> <p>อันดับ 4 ภัยพิบัติของธรรมชาติในอาเซียนส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตประชาชนในภูมิภาค รวม 6</p> <p>อันดับ 5 การเพิ่มขึ้นของภัยคุกคามรูปแบบใหม่จากประเทศจีน รวม 6</p>	<p>จุดแข็ง + ภัยคุกคาม</p>

ภาพที่ ๔.๑ แสดง TOWS Matrix

ตารางที่ ๔.๒ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเป้าประสงค์ทางยุทธศาสตร์ (Goal) วัตถุประสงค์ทางยุทธศาสตร์ (Objective) ตัวชี้วัด (KPIs) และกลยุทธ์ (Strategy)

เป้าประสงค์ทางยุทธศาสตร์ (Goal)	วัตถุประสงค์ทางยุทธศาสตร์ (Objective)	ตัวชี้วัด (KPIs)	กลยุทธ์ (Strategy)
๑. เสถียรภาพทางการเมืองและธรรมาภิบาลภาครัฐ	๑.๑ รัฐบาลและเอกชนมีความโปร่งใสตรวจสอบได้ในทุกระดับ	- ดัชนีภาพลักษณ์การทุจริต ประพจน์มิชอบลดลง	พัฒนาระบบและกลไกในการป้องกันและตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชันให้มีประสิทธิภาพในทุกภาคส่วน
	๑.๒ รัฐบาลมีเสถียรภาพ	- รัฐบาลอยู่บริหารประเทศครบวาระตามรัฐธรรมนูญ	พัฒนาระบบการเมืองและระบบการสรรหานักการเมืองที่ดีมาบริหารประเทศ พัฒนาคุณภาพของประชาชนให้มีความรู้ มีจิตสำนึกและค่านิยมที่ถูกต้องเกี่ยวกับระบบการเมืองและการปกครอง
๒. การพัฒนามาตรฐานคุณภาพชีวิตประชาชน	๒.๑ ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น	- รายได้เฉลี่ยประชากร/คน/ปีสูงขึ้น	การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์อาหารไทยโดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี การขยายตลาดผลิตภัณฑ์อาหารไทย โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการเพิ่มมูลค่า
	๒.๒ ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการทางสุขภาพอย่างทั่วถึง	- อายุเฉลี่ยประชากรสูงขึ้น - อัตราแพทย์ต่อประชากรตามมาตรฐานสากล - คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้น	เพิ่มศักยภาพการบริการด้านการแพทย์ โดยให้นำเทคโนโลยีมาใช้ให้ครอบคลุมทุกมิติของการให้บริการทางการแพทย์ พัฒนาขีดความสามารถของโรงพยาบาลให้มีความรู้ความสามารถเป็นศูนย์กลางบริการทางการแพทย์ในภูมิภาค (Medical Hub)

เป้าประสงค์ทางยุทธศาสตร์ (Goal)	วัตถุประสงค์ทางยุทธศาสตร์ (Objective)	ตัวชี้วัด (KPIs)	กลยุทธ์ (Strategy)
๓. การยกระดับความร่วมมือด้านโครงสร้างพื้นฐานกับกลุ่มชาติอาเซียนและหุ้นส่วนทางการค้าการลงทุน	๒.๓ สร้างมูลค่าเพิ่มจากการท่องเที่ยวที่หลากหลาย	- รายได้จากการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น	ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและเชิงวัฒนธรรมเพื่อการเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว
	๒.๔ สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าทางการเกษตร	- มูลค่าสินค้าแปรรูปทางการเกษตรเพิ่มขึ้น - รายได้ต่อครัวเรือนเพิ่มขึ้น - ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น	เพิ่มผลผลิตทางการเกษตรโดยนำเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด สร้างมูลค่าเพิ่มโดยนำเทคโนโลยีมาใช้ในการแปรรูปให้กับผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร
๓.๑ มีความร่วมมือในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประชาชน	๒.๕ ยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาไทย	- จำนวนปีเข้ารับการศึกษาโดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้น - ผลการจัดลำดับสถาบันการศึกษาตามมาตรฐานระดับสากล	พัฒนาหลักสูตรแกนกลางให้มีมาตรฐานสามารถแข่งขันในระดับสากล พัฒนาคุณภาพของประชาชนโดยการสร้างและกระจายโอกาสทางการศึกษาให้ครอบคลุมและทั่วถึง
	๓.๑ มีความร่วมมือในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประชาชน	- จำนวนโครงการที่มีการลงนามในความร่วมมือแบบทวิภาคีหรือแบบพหุภาคี - สัดส่วนของมูลค่าการลงทุนที่เพิ่มขึ้นในโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐ	พัฒนาเส้นทางขนส่งสินค้าชายแดนที่เชื่อมต่อระหว่างกลุ่มประเทศ GMS การพัฒนาระบบ Logistics ร่วมกันในกลุ่มชาติอาเซียน

เป้าประสงค์ทางยุทธศาสตร์ (Goal)	วัตถุประสงค์ทางยุทธศาสตร์ (Objective)	ตัวชี้วัด (KPIs)	กลยุทธ์ (Strategy)
๔. การสร้างสถานะแวดล้อมที่ปลอดภัยของประชาชน	๓.๒ ประชาชนได้รับบริการจากระบบขนส่งสาธารณะอย่างครอบคลุมและทั่วถึง	<ul style="list-style-type: none"> - อัตราส่วนการใช้บริการสาธารณะของประชาชนเพิ่มขึ้น - อัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้ของประชาชนในเขตชนบท 	<p>พัฒนาและกำหนดมาตรฐานการให้บริการของระบบขนส่งสาธารณะขั้นพื้นฐาน</p> <p>พัฒนาเส้นทางคมนาคมระหว่างเขตเมืองและชนบทให้ทั่วถึงและครอบคลุม</p>
	๓.๓ การกระจายรายได้สู่ประชาชนอย่างทั่วถึง	<ul style="list-style-type: none"> - อัตราการเพิ่มของรายได้เฉลี่ยของครัวเรือน 	<p>สนับสนุนให้ประชาชนเข้าถึงทรัพยากรและแหล่งทุนในการประกอบอาชีพโดยทั่วถึงและเท่าเทียม</p> <p>ส่งเสริมการสร้างงานให้กับประชาชนจากโครงการลงทุนของภาครัฐ</p>
	๔.๑ ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัยจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ	<ul style="list-style-type: none"> - ค่าดัชนีความมั่นคงของมนุษย์ภาพรวมประเทศใน มิติ ๒ (สุขภาพ) มิติ ๙ (ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน) เพิ่มขึ้น 	<p>พัฒนาขีดความสามารถของสถานบริการทางการแพทย์เพื่อให้พร้อมรับมือกับโรคระบาดที่เพิ่มขึ้น</p> <p>บูรณาการกลไกและความร่วมมือกับกลุ่มชาติอาเซียนเพื่อป้องกันและรับมือกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ</p>
๔.๒ ประชาชนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี		<ul style="list-style-type: none"> - ค่าดัชนีความมั่นคงของมนุษย์ภาพรวมประเทศใน มิติ ๑๒ (สิ่งแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติและพลังงาน) เพิ่มขึ้น 	<p>บริหารจัดการสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพ</p> <p>เพื่อส่งเสริมสุขภาพแวดล้อมที่ดีให้กับประชาชน</p> <p>ส่งเสริมจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการรักษาสิ่งแวดล้อม</p> <p>ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมมาใช้โดยมีมาตรการและกฎหมายรองรับอย่างเป็นรูปธรรม</p>

เป้าประสงค์ทางยุทธศาสตร์ (Goal)	วัตถุประสงค์ทางยุทธศาสตร์ (Objective)	ตัวชี้วัด (KPIs)	กลยุทธ์ (Strategy)
๕. การพัฒนาเทคโนโลยี และพลังงาน ให้มีความทันสมัย และยั่งยืน	๕.๓ ประชาชนมีส่วนร่วมในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	- ค่าดัชนีความมั่นคงของมนุษย์ภาพรวมประเทศใน มิติ ๑๒ (สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและพลังงาน) เพิ่มขึ้น	ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการดูแลรักษาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและพลังงาน ปลูกจิตสำนึกของประชาชนให้หวงแหน และรักษาทรัพยากรธรรมชาติของประเทศให้อยู่อย่างยั่งยืน
	๕.๑ ประชาชนเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศ ได้อย่างทั่วถึง	- จำนวนศูนย์ข้อมูลทันสมัยและการเชื่อมโยงเครือข่ายอินเทอร์เน็ตครอบคลุมมากกว่า ๘๐% ของตำบลในประเทศไทย - ร้อยละของประชาชนที่ได้รับความรู้และทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างถูกต้อง (เป้าหมาย มากกว่า ๘๐%)	ส่งเสริมการลงทุนพัฒนาโครงสร้างอินเทอร์เน็ต พัฒนาขีดความสามารถของประชาชนในการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างทั่วถึง
	๕.๒ ประเทศไทยมีพลังงานใช้ได้อย่างเพียงพอกับความ ต้องการของประชาชน	- ความสามารถในการสำรองพลังงานของประเทศไทย มากกว่า ๖๐ วัน (มากกว่ามาตรฐาน พ.ร.บ.การค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ฉบับที่ ๒ ปี ๒๕๕๐) - ร้อยละของการใช้พลังงานทดแทนเพิ่มขึ้น มากกว่า ๒๐% - ปริมาณเงินลงทุนในการสำรวจและผลิตพลังงานภายนอกประเทศเพิ่มขึ้น	สนับสนุนให้มีการร่วมลงทุน จัดทำ และสำรวจแหล่งพลังงานทั้งภายในและภายนอกประเทศ เพื่อให้ประเทศไทยมีพลังงานสำรองอย่างเพียงพอ กำหนดมาตรการเพื่อการประหยัดและอนุรักษ์พลังงาน ทุกรูปแบบเพื่อลดการพึ่งพาพลังงานภายนอกประเทศ สนับสนุนให้มีการใช้พลังงานทดแทนและน่านวัตกรรมเทคโนโลยีด้านพลังงานมาใช้ให้มากยิ่งขึ้น

ภาพที่ ๔.๒ ความเชื่อมโยงระหว่างวิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ทางยุทธศาสตร์ วัตถุประสงค์ทางยุทธศาสตร์และกลยุทธ์

วัตถุประสงค์ทางยุทธศาสตร์ (Objectives) / กลยุทธ์ (Strategies)				
วัตถุประสงค์/กลยุทธ์ เป้าหมายที่ ๑	วัตถุประสงค์/กลยุทธ์ เป้าหมายที่ ๒	วัตถุประสงค์/กลยุทธ์ เป้าหมายที่ ๓	วัตถุประสงค์/กลยุทธ์ เป้าหมายที่ ๔	วัตถุประสงค์/กลยุทธ์ เป้าหมายที่ ๕
<p>๒. รัฐบาลมีเสถียรภาพ</p> <p>กลยุทธ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาระบบการเมืองและระบบการสรรหานักการเมืองที่ดีมาบริหารประเทศ - พัฒนาคุณภาพของประชาชนให้มีความรู้ มีจิตสำนึกและค่านิยม ที่ถูกต้องเกี่ยวกับระบบการเมืองและการปกครอง 	<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาขีดความสามารถของโรงพยาบาลให้มีมาตรฐานเพื่อเป็น ศูนย์กลางบริการทางการแพทย์ในภูมิภาค (Medical Hub) <p>๓. สร้างมูลค่าเพิ่มจากการท่องเที่ยวที่หลากหลาย</p> <p>กลยุทธ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ และเชิงวัฒนธรรมเพื่อการเป็น ศูนย์กลางการท่องเที่ยว - ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ <p>๔. สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าทางการเกษตร</p> <p>กลยุทธ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - เพิ่มผลผลิตทางการเกษตรโดยนำเทคโนโลยี มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด - สร้างมูลค่าเพิ่มโดยนำเทคโนโลยีมาใช้ในการแปรรูปให้กับผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร <p>๕. ยกกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาไทย</p> <p>กลยุทธ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาหลักสูตรแกนกลางให้มีมาตรฐานสามารถแข่งขันในระดับสากล - พัฒนาคุณภาพของประชาชนโดยการสร้างและกระจายโอกาสทางการศึกษาให้ครอบคลุมและทั่วถึง 	<p>กลยุทธ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาและกำหนดมาตรฐานการให้บริการของระบบขนส่งสาธารณะขั้นพื้นฐาน - พัฒนาเส้นทางคมนาคมระหว่างเขตเมืองและชนบทให้ทั่วถึงและครอบคลุม <p>๓. การกระจายรายได้สู่ประชาชนอย่างทั่วถึง</p> <p>กลยุทธ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุนให้ประชาชนเข้าถึงทรัพยากรและแหล่งทุนในการประกอบอาชีพโดยทั่วถึงและเท่าเทียม - ส่งเสริมการสร้างงานให้กับประชาชนจากการโครงการลงทุนของภาครัฐ - ส่งเสริมความร่วมมือกับกลุ่มประเทศ GMS ในโครงการ Mega Projects 	<p>กลยุทธ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - บริหารจัดการสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพเพื่อส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่ดีให้กับประชาชน - ส่งเสริมจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการรักษาสีเขียว - ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมมาใช้ โดยมีมาตรการและกฎหมายรองรับอย่างเป็นรูปธรรม <p>๓. ประชาชนมีส่วนร่วมในการรักษาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม</p> <p>กลยุทธ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - ปลูกจิตสำนึกของประชาชนให้หวงแหนและรักษาทรัพยากรธรรมชาติของประเทศไทยให้อยู่อย่างยั่งยืน 	<p>๒. ประเทศไทยมีพลังงานใช้อย่างเพียงพอกับความต้องการของประชาชน</p> <p>กลยุทธ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุนให้มีการร่วมลงทุน จัดทำ และสำรวจแหล่งพลังงานทั้งภายในและภายนอกประเทศเพื่อให้ประเทศไทยมีพลังงานสำรองอย่างเพียงพอ - กำหนดมาตรการเพื่อการประหยัดและอนุรักษ์พลังงานทุกรูปแบบเพื่อลดการพึ่งพาพลังงานภายนอกประเทศ - สนับสนุนให้มีการใช้พลังงานทดแทนและนำนวัตกรรมเทคโนโลยีด้านพลังงานมาใช้ให้มากยิ่งขึ้น

๔.๓ มาตรการ/โครงการ/กิจกรรม (Strategic Means)

เมื่อได้ดำเนินการกำหนดกลยุทธ์ (Strategy) แล้วจึงได้กำหนดมาตรการ/กิจกรรม/โครงการ (Strategic Means) รองรับซึ่งเป็นแนวทางในการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ (Goal) และวัตถุประสงค์ทางยุทธศาสตร์ (Objective) ตัวอย่างการกำหนดมาตรการ/กิจกรรม/โครงการ (MEANS) แสดงดังตารางที่ ๔.๓

ตารางที่ ๔.๓ ตัวอย่าง มาตรการ/กิจกรรม/โครงการ (MEANS)
เป้าประสงค์ทางยุทธศาสตร์ (Goal) การพัฒนามาตรฐานคุณภาพชีวิตประชาชน

วัตถุประสงค์ทางยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	โครงการ-กิจกรรม	ตัวชี้วัด						ผู้รับผิดชอบหลัก
			หน่วยนับ	ปี ๕๙-๖๒	ปี ๖๓-๖๖	ปี ๖๗-๗๐	ปี ๗๑-๗๔	ปี ๗๕-๗๘	
ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น	การขยายตลาดผลิตภัณฑ์อาหารไทย โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการเพิ่มมูลค่า	๑. สร้างนิคมอุตสาหกรรมฮาลาล	ร้อยละ ๒๐	๒๐	๒๐	๒๐	๒๐	๒๐	กระทรวงอุตสาหกรรม
		๒. พัฒนานิคมอุตสาหกรรมผักปลอดสารพิษ	ร้อยละ ๒๐	๒๐	๒๐	๒๐	๒๐	๒๐	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์
		๓. ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนเพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรองในรูปแบบสหกรณ์ชุมชนการเกษตร	ร้อยละ ๒๐	๒๐	๒๐	๒๐	๒๐	๒๐	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย

วัตถุประสงค์ ทางยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	โครงการ-กิจกรรม	ตัวชี้วัด							ผู้รับผิดชอบหลัก
			หน่วย นับ	ปี ๕๙-๖๒	ปี ๖๓-๖๖	ปี ๖๗-๗๐	ปี ๗๑-๗๔	ปี ๗๕-๗๘		
ประชาชน สามารถเข้าถึง บริการทาง สุขภาพ อย่างทั่วถึง	พัฒนาขีดความสามารถ ของโรงพยาบาล ให้มีมาตรฐานเพื่อเป็น ศูนย์กลางบริการ ทางการแพทย์ ในภูมิภาค (Medical Hub)	๑. พัฒนาศูนย์สุขภาพ ผู้สูงอายุเพื่อรองรับ ชาวต่างชาติ (HOSPIC) ๒. พัฒนาเทคโนโลยี Broad Band Internet เพื่อรองรับการประยุกต์ ใช้เทคโนโลยี Tele-Medicine	ร้อยละ	๒๐	๒๐	๒๐	๒๐	๒๐	๒๐	กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงเทคโนโลยี สารสนเทศและ การสื่อสาร กระทรวงการพัฒนา สังคมและความมั่นคง มนุษย์
สร้างมูลค่าเพิ่ม จากการท่องเที่ยว ที่หลากหลาย	ส่งเสริมการท่องเที่ยว เชิงนิเวศน์และ เชิงวัฒนธรรมเพื่อ การเป็นศูนย์กลาง การท่องเที่ยว	โครงการส่งเสริม การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ สัมผัสภูมิปัญญาท้องถิ่น	ร้อยละ	๒๐	๒๐	๒๐	๒๐	๒๐	๒๐	กระทรวงการท่องเที่ยว และกีฬา กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงทรัพยากร ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์ ทางยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	โครงการ-กิจกรรม	ตัวชี้วัด						ผู้รับผิดชอบหลัก
			หน่วย นับ	ปี ๕๙-๖๒	ปี ๖๓-๖๖	ปี ๖๗-๗๐	ปี ๗๑-๗๔	ปี ๗๕-๗๘	
สร้างมูลค่าเพิ่ม ให้กับสินค้า ทางการเกษตร	เพิ่มผลผลิต ทางการเกษตร โดยนำเทคโนโลยี มาใช้ให้เกิดประโยชน์ สูงสุด	๑. โครงการพัฒนาพันธุ์พืช เพื่อเพิ่มผลผลิต ๒. ส่งเสริมการออกแบบ พัฒนา และผลิต เครื่องจักรกล ทางการเกษตร ให้มีความถูกต้อง	ร้อยละ	๒๐	๒๐	๒๐	๒๐	๒๐	กระทรวงเกษตร และสหกรณ์ กระทรวงเทคโนโลยี สารสนเทศและ การสื่อสาร กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์
ยกระดับคุณภาพ มาตรฐาน การศึกษาไทย	พัฒนาคุณภาพ ของประชาชน โดยการสร้างและ กระจายโอกาส ทางการศึกษา ให้ครอบคลุม และทั่วถึง	พัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอนทางไกล ผ่านระบบเทคโนโลยี สารสนเทศ (e-learning) สำหรับการศึกษาระดับ ตามกฎหมายที่ต่างไกล	ร้อยละ	๒๐	๒๐	๒๐	๒๐	๒๐	กระทรวงเทคโนโลยี สารสนเทศและ การสื่อสาร กระทรวงศึกษาธิการ

บทที่ ๕

สรุปและข้อเสนอแนะทางยุทธศาสตร์

๕.๑ บทสรุป

๑. **ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา** นักศึกษายุทธศาสตร์รุ่นที่ ๑๑ (นยศ.๑๑) จึงได้จัดทำยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความมั่นคงมนุษย์ของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๗๘ ขึ้นโดยพิจารณาจากพื้นฐานพลังอำนาจแห่งชาติทั้ง ๕ ด้าน ประกอบด้วย ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการทหารและการป้องกันประเทศ และด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และพลังงาน ใน ๓ ระดับคือ ระดับโลก (Global) ระดับภูมิภาค (Regional) และระดับประเทศ (Internal) โดยผลการวิเคราะห์ในแต่ละด้านจะนำไปสู่สิ่งบอกเหตุสำคัญ (evident/trigger) ซึ่งจะนำไปสู่สภาพอนาคตที่จะเกิดขึ้น รวมทั้งการได้มาของเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ (Strategic Ends) กลยุทธ์ (Strategic Ways) ตลอดจนมาตรการ/แผนงาน/โครงการต่าง ๆ (Strategic Means) และผลลัพธ์ที่เป็นข้อเสนอแนะทางยุทธศาสตร์สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงาน ด้านการเสริมสร้างความมั่นคงมนุษย์ของประเทศไทย ให้มีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์สูงสุดต่อไป

๒. วัตถุประสงค์ในการจัดทำยุทธศาสตร์การส่งเสริมความมั่นคงของมนุษย์

๒.๑ เพื่อวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมให้ครอบคลุมทั้ง ๕ ด้านกล่าวคือ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านความมั่นคง ด้านการเมือง และพลังงาน/สิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยี ทั้งในระดับโลก (Global) ระดับภูมิภาค (Region) ระดับประเทศ (Domestic) โดยระบุปัจจัยทางยุทธศาสตร์ การเสริมสร้างความมั่นคงมนุษย์ที่เชื่อมโยงกับโอกาส ภัยคุกคาม จุดแข็ง และจุดอ่อน

๒.๒ เพื่อจัดทำ “ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความมั่นคงมนุษย์ของประเทศไทย พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๗๘” โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่ขั้นตอนการตรวจสอบสภาวะแวดล้อม (Environmental Scanning) การกำหนดเป้าหมายทางยุทธศาสตร์(END) กำหนดแนวทางการขับเคลื่อนทางยุทธศาสตร์ (WAYS) และกำหนดวิธีการหรือเครื่องมือทางยุทธศาสตร์ (MEANS)

๒.๓ เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในเรื่องการเสริมสร้างความมั่นคงมนุษย์ (Human Security) อันจะนำไปสู่การกำหนดบทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งใช้เป็นพื้นฐาน สำหรับการนำไปพัฒนาต่อยอด และประยุกต์ใช้ประโยชน์ในระดับประเทศต่อไป

๕.๒ ผลการศึกษา

“ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความมั่นคงมนุษย์ของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๗๘”

➤ เป้าหมายทางยุทธศาสตร์ (Strategic End) หรือวิสัยทัศน์ (Vision) “คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความปลอดภัย บนพื้นฐานของความมั่นคงและสังคมที่เข้มแข็ง สามารถแข่งขันในระดับสากล”

➤ เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ (Goal) ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนพร้อมทั้งสร้างสถานะแวดล้อมที่ปลอดภัย รวมถึงมุ่งมั่นพัฒนาเทคโนโลยีและพลังงาน เพื่อพัฒนาประเทศให้มีความทันสมัย อย่างยั่งยืนและมั่นคง ร่วมมือกับกลุ่มประเทศพันธมิตรในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก เพื่อยกระดับโครงสร้างพื้นฐาน อันจะส่งผลให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีและเสริมสร้างเสถียรภาพทางการเมืองและธรรมาภิบาลภาครัฐ

➤ เป้าประสงค์ทางยุทธศาสตร์ (Goals)

- เป้าหมายที่ ๑ เสถียรภาพทางการเมืองและธรรมาภิบาลภาครัฐ
- เป้าหมายที่ ๒ การพัฒนามาตรฐานคุณภาพชีวิตประชาชน
- เป้าหมายที่ ๓ การยกระดับความร่วมมือด้านโครงสร้างพื้นฐาน กับกลุ่มชาติอาเซียนและหุ้นส่วนทางการค้าการลงทุน
- เป้าหมายที่ ๔ การสร้างสถานะแวดล้อมที่ปลอดภัยของประชาชน
- เป้าหมายที่ ๕ การพัฒนาเทคโนโลยีและพลังงานให้มีความทันสมัยและยั่งยืน

➤ วัตถุประสงค์ทางยุทธศาสตร์ (Objectives)

วัตถุประสงค์เป้าหมายที่ ๑ เสถียรภาพทางการเมืองและธรรมาภิบาลภาครัฐ

๑. รัฐบาลและเอกชนมีความโปร่งใสตรวจสอบได้ในทุกระดับ
  - ดัชนีภาพลักษณ์การทุจริตประพหุมิติมีขอลดลง

๒. รัฐบาลมีเสถียรภาพ

- รัฐบาลอยู่บริหารประเทศครบวาระตามรัฐธรรมนูญ

วัตถุประสงค์เป้าหมายที่ ๒ การพัฒนามาตรฐานคุณภาพชีวิตประชาชน

๑. ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น

- รายได้เฉลี่ยประชากร/คน/ปีสูงขึ้น

๒. ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการทางสุขภาพอย่างทั่วถึง

- อายุเฉลี่ยประชากรสูงขึ้น

๓. สร้างมูลค่าเพิ่มจากการท่องเที่ยวที่หลากหลาย

- รายได้จากการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น

๔. สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าทางการเกษตร

- มูลค่าสินค้าแปรรูปทางการเกษตร
- รายได้ต่อครัวเรือน
- ผลผลิต/ไร่

๕. ยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาไทย

- จำนวนปีเข้ารับการศึกษโดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้น
- ผลการจัดลำดับสถาบันการศึกษาตามมาตรฐานระดับสากล

วัตถุประสงค์เป้าหมายที่ ๓ การยกระดับความร่วมมือด้านโครงสร้างพื้นฐานกับกลุ่มชาติอาเซียน

และหุ้นส่วนทางการค้าการลงทุน

๑. มีความร่วมมือในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประชาชน

- จำนวนโครงการที่มีการลงนามในความร่วมมือแบบทวิภาคี หรือแบบพหุภาคี
- สัดส่วนของมูลค่าการลงทุนที่เพิ่มขึ้นในโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐ

๒. ประชาชนได้รับบริการจากระบบขนส่งสาธารณะอย่างครอบคลุมและทั่วถึง

- อัตราส่วนการเพิ่มขึ้นของการใช้บริการสาธารณะของประชาชน
- อัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้ของประชาชนในเขตชนบท

๓. การกระจายรายได้สู่ประชาชนอย่างทั่วถึง

- อัตราการเพิ่มของรายได้เฉลี่ยของครัวเรือน

วัตถุประสงค์เป้าหมายที่ ๔ การสร้างสภาวะแวดล้อมที่ปลอดภัยของประชาชน

๑. ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัยจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ

- ค่าดัชนีความมั่นคงของมนุษย์ภาพรวมประเทศในมิติ ๒ และ ๙
(ตามคู่มือมาตรฐานความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงพัฒนาสังคม
และความมั่นคงของมนุษย์)

๒. ประชาชนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี

- ค่าดัชนีความมั่นคงของมนุษย์ภาพรวมประเทศในมิติ ๑๒
(ตามคู่มือมาตรฐานความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงพัฒนาสังคม
และความมั่นคงของมนุษย์)

๓. ประชาชนมีส่วนร่วมในการรักษาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

- ค่าดัชนีความมั่นคงของมนุษย์ภาพรวมประเทศในมิติ ๑๒
(ตามคู่มือมาตรฐานความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงพัฒนาสังคม
และความมั่นคงของมนุษย์)

วัตถุประสงค์เป้าหมายที่ ๕ การพัฒนาเทคโนโลยี และพลังงานให้มีความทันสมัยและยั่งยืน

๑. ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสารสนเทศได้อย่างทั่วถึง

- จำนวนศูนย์ข้อมูลที่ทันสมัยและการเชื่อมโยงเครือข่าย
อินเทอร์เน็ตครอบคลุมมากกว่า ๘๐% ของตำบลในประเทศไทย
- ร้อยละของประชาชนที่ได้รับความรู้และทักษะการใช้เทคโนโลยี
สารสนเทศอย่างถูกต้อง (เป้าหมายมากกว่า ๘๐%)

๒. ประเทศไทยมีพลังงานใช้อย่างเพียงพอกับความต้องการของประชาชน
  - ความสามารถในการสำรองพลังงานของประเทศไทย มากกว่า ๖๐ วัน (มาตรฐาน พรบ. การค้าน้ำมันเชื้อเพลิง ฉบับที่ ๒ ปี ๒๕๕๐)
  - ร้อยละของการใช้พลังงานทดแทนเพิ่มขึ้น มากกว่า ๒๐%
  - ปริมาณเม็ดเงินลงทุนเพิ่มขึ้นในการสำรวจและผลิตพลังงานภายนอกประเทศ

➤ **ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Way)**

วัตถุประสงค์เป้าหมายที่ ๑ เสถียรภาพทางการเมืองและธรรมาภิบาลภาครัฐ

๑. รัฐบาลและเอกชนมีความโปร่งใสตรวจสอบได้ในทุกระดับ
  - พัฒนาระบบและกลไกในการป้องกันและตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชันให้มีประสิทธิภาพในทุกภาคส่วน
๒. รัฐบาลมีเสถียรภาพ
  - พัฒนาระบบการเมือง และระบบการสรรหานักการเมืองที่ดีมาบริหารประเทศ
  - พัฒนาคุณภาพของประชาชนให้มีความรู้ มีจิตสำนึกและค่านิยมที่ถูกต้องเกี่ยวกับระบบการเมืองและการปกครอง

วัตถุประสงค์เป้าหมายที่ ๒ การพัฒนามาตรฐานคุณภาพชีวิตประชาชน

๑. ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น
  - การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์อาหารไทยโดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี
  - การขยายตลาดผลิตภัณฑ์อาหารไทยโดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการเพิ่มมูลค่า
๒. ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการทางสุขภาพอย่างทั่วถึง
  - เพิ่มศักยภาพการบริการด้านการแพทย์ โดยการนำเทคโนโลยีมาใช้ให้ครอบคลุมทุกมิติของการให้บริการทางการแพทย์
  - พัฒนาขีดความสามารถของโรงพยาบาลให้มีมาตรฐานเพื่อเป็นศูนย์กลางบริการทางการแพทย์ในภูมิภาค (Medical Hub)
๓. สร้างมูลค่าเพิ่มจากการท่องเที่ยวที่หลากหลาย
  - ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์และเชิงวัฒนธรรมเพื่อการเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว
๔. สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าทางการเกษตร
  - เพิ่มผลผลิตทางการเกษตรโดยนำเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
  - สร้างมูลค่าเพิ่มโดยนำเทคโนโลยีมาใช้ในการแปรรูปให้กับผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร

๕. ยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาไทย

- พัฒนาหลักสูตรแกนกลางให้มีมาตรฐานสามารถแข่งขันในระดับสากล
- พัฒนาคุณภาพของประชาชนโดยการสร้างและกระจายโอกาสทางการศึกษาให้ครอบคลุมและทั่วถึง

วัตถุประสงค์เป้าหมายที่ ๓ การยกระดับความร่วมมือด้านโครงสร้างพื้นฐานกับกลุ่มชาติอาเซียน และหุ้นส่วนทางการค้าการลงทุน

๑. มีความร่วมมือในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประชาชน

- พัฒนาเส้นทางขนส่งสินค้าชายแดนที่เชื่อมต่อระหว่างกลุ่มประเทศ GMS
- การพัฒนาระบบ Logistics ร่วมกันในกลุ่มชาติอาเซียน

๒. ประชาชนได้รับบริการจากระบบขนส่งสาธารณะอย่างครอบคลุมและทั่วถึง

- พัฒนาและกำหนดมาตรฐานการให้บริการของระบบขนส่งสาธารณะขั้นพื้นฐาน
- พัฒนาเส้นทางคมนาคมระหว่างเขตเมืองและชนบทให้ทั่วถึงและครอบคลุม

๓. การกระจายรายได้สู่ประชาชนอย่างทั่วถึง

- ส่งเสริมการสร้างงานให้กับประชาชนจากการโครงการลงทุนของภาครัฐ
- ส่งเสริมความร่วมมือกับกลุ่มประเทศ GMS ในโครงการ Mega Projects
- สนับสนุนให้ประชาชนเข้าถึงทรัพยากรและแหล่งทุนในการประกอบอาชีพโดยทั่วถึงและเท่าเทียม

วัตถุประสงค์เป้าหมายที่ ๔ การสร้างสภาวะแวดล้อมที่ปลอดภัยของประชาชน

๑. ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัยจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ

- พัฒนาขีดความสามารถของสถานบริการทางการแพทย์ เพื่อให้พร้อมรับมือกับโรคระบาดที่เพิ่มขึ้น
- บูรณาการกลไกและความร่วมมือกับกลุ่มชาติอาเซียน เพื่อป้องกันและรับมือกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ประชาชนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี

- บริหารจัดการสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพเพื่อส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่ดีให้กับประชาชน
- ส่งเสริมจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการรักษาสิ่งแวดล้อม
- ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมมาใช้โดยมีมาตรการและกฎหมายรองรับอย่างเป็นรูปธรรม

๓. ประชาชนมีส่วนร่วมในการรักษาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

- ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการดูแลรักษาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและพลังงาน
- ปลุกจิตสำนึกของประชาชนให้หวงแหนและรักษาทรัพยากรธรรมชาติของประเทศให้อยู่อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์เป้าหมายที่ ๕ การพัฒนาเทคโนโลยี และพลังงานให้มีความทันสมัยและยั่งยืน

๑. ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสารสนเทศได้อย่างทั่วถึง

- ส่งเสริมการลงทุนพัฒนาโครงข่ายอินเทอร์เน็ตบรอดแบนด์ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่
- พัฒนาขีดความสามารถของประชาชนในการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างทั่วถึง

๒. ประเทศไทยมีพลังงานใช้อย่างเพียงพอกับความต้องการของประชาชน

- สนับสนุนให้มีการร่วมลงทุน จัดทำ และสำรวจแหล่งพลังงานทั้งภายในและภายนอกประเทศเพื่อให้ประเทศมีพลังงานสำรองอย่างเพียงพอ
- กำหนดมาตรการเพื่อการประหยัดและอนุรักษ์พลังงานทุกรูปแบบเพื่อลดการพึ่งพาพลังงานภายนอกประเทศ
- สนับสนุนให้มีการใช้พลังงานทดแทนและน่านวัตกรรมเทคโนโลยีด้านพลังงานมาใช้ให้มากยิ่งขึ้น

๕.๓ ข้อเสนอแนะทางยุทธศาสตร์

ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก ส่งผลให้ประชากรของโลกต้องเผชิญกับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่ผันผวนซับซ้อนและคาดการณ์ผลกระทบได้ยาก ดังนั้น เพื่อเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันให้เกิดกับประชาชนคนไทยให้มีความมั่นคงปลอดภัย มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสมดุลระหว่างมิติทางวัตถุกับจิตใจ ระหว่างสังคมชนบทกับเมือง ระหว่างความสามารถในการพึ่งตนเองกับการแข่งขันในเวทีโลก ภาครัฐควรได้มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนคนไทย และสร้างสภาวะแวดล้อมที่ปลอดภัยให้เกิดกับประชาชน ด้วยการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาบูรณาการให้เกิดความเหมาะสมกับสภาพความเป็นอยู่ของประชาชน ซึ่งยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความมั่นคงมนุษย์ห้วงระยะเวลา ๒๐ ปีข้างหน้า ที่ นยศ.๑๑ ได้จัดทำขึ้น จะสามารถใช้เป็นข้อเสนอแนะเชิงยุทธศาสตร์เพื่อตอบสนองต่อสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปข้างต้น หากได้นำไปปฏิบัติให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ดังนี้

๑. ให้มีการบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและรับผิดชอบดำเนินการตามยุทธศาสตร์ เพื่อที่จะทำให้
บรรลุวัตถุประสงค์อย่างเป็นรูปธรรม คือ

- เสถียรภาพทางการเมืองและธรรมาภิบาลภาครัฐ
- พัฒนามาตรฐานคุณภาพชีวิตประชาชน
- ยกระดับความร่วมมือด้านโครงสร้างพื้นฐานกับประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก
- สร้างสภาวะแวดล้อมที่ปลอดภัยของประชาชน
- พัฒนาเทคโนโลยีและพลังงานให้มีความทันสมัยและรองรับความต้องการ
ของประชาชนอย่างยั่งยืน

๒. เนื่องจากยุทธศาสตร์การสร้างความมั่นคงมนุษย์ฯ ได้กำหนดให้คนเป็นศูนย์กลาง ในการพัฒนา
ดังนั้น รัฐควรให้ความสำคัญกับภาคประชาสังคมให้เข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วม ในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์นี้

๓. ในขณะที่รัฐควรกำหนดนโยบายให้ชัดเจนเกี่ยวกับการส่งเสริมความมั่นคงของมนุษย์เพื่อที่จะ
ทำให้การดำเนินการตามยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความมั่นคงมนุษย์ฯ นี้ให้บรรลุเป็นรูปธรรมอย่างยั่งยืนส่งผลต่อ
ความมั่นคงและมั่งคั่งของชาติต่อไป

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

อนัญญา เชื้อไทย, **AEC ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน**, กรุงเทพฯ : แสงดาว, ๒๕๕๕
สุรินทร์ พิศสุวรรณ, **อาเซียน รู้ไว้ได้เปรียบแน่**, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อมรินทร์, ๒๕๕๕
ปิติ ศรีแสงนาม, **เปลี่ยนมุมมอง พิชิตอาเซียน**, กรุงเทพฯ : บ้านพระอาทิตย์, ๒๕๕๕
ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาป้องกันประเทศ, **จุลสารด้านความมั่นคงของอาเซียน**
ฉบับที่ ๑ ตุลาคม-ธันวาคม ๒๕๕๕

เบื้องหลังของความไม่สงบในชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย

(<http://th.wikipedia.org/wiki/เบื้องหลังของความไม่สงบในชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย>)

กลยุทธ์การพัฒนาเศรษฐกิจใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ (Economic Development in

Three Southern Provinces) ; กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม

ศรีศักร วัลลิโภดม, **ไฟใต้ถาจะดับ**, สำนักพิมพ์มติชน

นันทเดช เมฆสวัสดิ์, พลโท, **ปฏิบัติการลับดับไฟใต้**, รายการวิทยุ ร่วมด้วยช่วยกัน

ศุภชัย อนุสารสาคร, นาวาเอก, **การต่อต้านการก่อการร้ายสากล**, หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษทางเรือ
กองเรือยุทธการ

กลยุทธ์การพัฒนาเศรษฐกิจใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ (Economic Development in

Three Southern Provinces), กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม

ศรีศักร วัลลิโภดม, **ไฟใต้ถาจะดับ**, สำนักพิมพ์มติชน

สุทธิพันธ์ จิราธิวัฒน์, **หลักและทฤษฎีการเงินระหว่างประเทศ**, ประชาชาติธุรกิจออนไลน์

๖ ธ.ค. ๒๕๕๕

ภาษาอังกฤษ

Thomas R. Mockaitis and Pual B Rich, **Grand Strategy in the war against terrorism, U.S.A.**, Frank Cass and Company Limited, London , Great Britain 2003.

Shahrbanou Tadjbakhsh and Anuradha Chenoy, **Human Security: Concepts and implications**, Routledge Advances in International Relations and Global Politics, Copyright, 2007.

Derek S. Reveron and Kathleen A. Mahoney-Norris, **Human Security in a Borderless World**, Westview Press, Copyright, 2011.

Sorpong Peou, **Human Security Studies : Theories, Methods and Themes**, World Scientific Publishing Co. Pte. Ltd., Copyright, 2014.

เว็บไซต์

<http://www.mfa.go.th/main/th> กระทรวงการต่างประเทศ

<http://www.moe.go.th/moe/th/home/> กระทรวงศึกษาธิการ

<http://www.most.go.th/main/> กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

<http://www2.moc.go.th/> กระทรวงพาณิชย์

<http://www.m-society.go.th/> กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

<http://services.nic.go.th/> ศูนย์สารสนเทศแห่งชาติ

<http://www.nsc.go.th/> สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ

<http://www.isranews.org/> สำนักข่าวอิศรา

<http://th.wikipedia.org/wiki/> เบื้องหลังของความไม่สงบในชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย

ภาคผนวก

รายชื่อนักศึกษาหลักสูตรนักยุทธศาสตร์ รุ่นที่ ๑๑

๑. น.อ.ทรงวุฒิ สุธา	นายทหารฝ่ายเทคนิค สำนักส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ศูนย์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม
๒. พ.ท.วิรุจน์ ถีฬหวนิช	หน.พัฒนาและจัดทำยุทธศาสตร์ กองพัฒนายุทธศาสตร์ สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักนโยบายและแผน กระทรวงกลาโหม สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม
๓. น.ท.อนรรักษ์ มีเพียร	ประจำ ศูนย์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม
๔. น.อ.ณรงค์ชัย นิमितบุญอนันต์	รองผู้อำนวยการกองภูมิภาคศึกษา ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ กองบัญชาการกองทัพไทย
๕. พ.ท.ประกิต ศรีหล้า	หัวหน้าแผนกห้องสมุดโรงเรียนข่าวทหารทหารบก กองทัพบก
๖. น.ท.หญิง ไฉไล อยู่หนูช	ประจำ กรมแพทย์ทหารอากาศ
๗. น.ท.คณาธิป วงษ์ประเสริฐ	นายทหารการสงครามทางอากาศ ศูนย์กลางสงครามทางอากาศ กองทัพอากาศ
๘. พ.ต.อ.หญิง ศุภลักษณ์ ภาภูตานนท์ ณ มหาสารคาม	ผู้กำกับการฝ่ายสื่อวิทยุโทรทัศน์และสื่อสารสนเทศ กองสารนิเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
๙. พ.ต.ท.วิชัย ปรมะฐนติกุล	รองผู้กำกับการ กลุ่มงานป้องกันอาชญากรรมพิเศษ กองแผนงานอาชญากรรม สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
๑๐. น.ส.ศรีสุภางค์ แจ่มสว่าง	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักนายกรัฐมนตรีนคร
๑๑. นายศักดิ์ศรี ปัญญาทิพย์	นักการข่าวชำนาญการ สำนักข่าวกรองแห่งชาติ
๑๒. นายสกลทัต บุญเสริมสุข	ผู้อำนวยการส่วนความร่วมมือระหว่างประเทศ สำนักความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศ กรมป่าไม้
๑๓. นายเสกสรร กวณะปาณิก	นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ สังกัดกลุ่มงานพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ กรมป่าไม้
๑๔. นายอุทัยวุฒิ ชำนาญแก้ว	วิศวกรชลประทานชำนาญการพิเศษ กองแผนงาน กรมชลประทาน
๑๕. นายเดชน์ อู่ดี	นักการข่าวชำนาญการ ส่วนการข่าว สำนักกิจการความมั่นคงภายใน กรมการปกครอง
๑๖. น.ส.ปิ่นนธิ สุวรรณบุบผา	ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ สำนักกรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด
๑๗. นายโสพันธ์ มณีโชติ	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ๑๒ ท่าเรือแหลมฉบัง การท่าเรือแห่งประเทศไทย
๑๘. นายนรินทร์ มหนาคะ	ผู้อำนวยการกองสารสนเทศงานบุคคล การประปานครหลวง
๑๙. ผศ.ดร.พิพัฒน์ นนทนาธรณ์	ผู้อำนวยการศูนย์ผู้นำธุรกิจเพื่อสังคมแห่งมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประสานโครงการบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (สปท.)
๒๐. น.ส.ธิดารัตน์ คำยัง	รองคณบดี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
๒๑. ว่าที่ ร.อ.ดร.ณัฐพล พัวประเสริฐ	อาจารย์ประจำ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
๒๒. นางกรรณา นนทรักส์	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒
๒๓. น.ส.รุ่งนรี ปิงฉภาพ	ผู้อำนวยการพัฒนาโครงการและประสานความร่วมมือ สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน)

หลักสูตรนักระดานหมากรุก รุ่นที่ ๑๑

ระหว่าง ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ - ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๘

แควยีนที่สี่ จากซ้าย

- ๑) น.ก. คณารักษ์ วงษ์ประเสริฐ
- ๒) น.อ. ทรงวุฒิ สุธา
- ๓) พ.ต.ท. วิชัย ประมขมูลตีกุล
- ๔) พ.ก. ประทีต ศรีหล้า
- ๕) นายอุทัยวุฒิ เหมานุกแก้ว
- ๖) นายธนัทธ มหนาท

แควยีนที่สอง จากซ้าย

- ๑) นางสาวศรีสุภาวค์ แจ่มสว่าง
- ๒) ดร.กรรณา นนทร์รักษ์
- ๓) พ.ต.อ.หญิง ศุภลักษณ์ ภาวภูตานนท์
- ๔) นางสาวรุ่งนรี ปังฉากาพ
- ๕) นางสาวปัสสินณี สุวรรณบุปผา
- ๖) น.ก.หญิง ไฉไล อี่ยมบุษ

แควยีนที่สาม จากซ้าย

- ๑) พ.ก. วิรุจน์ สิวหวัฒน์
- ๒) น.อ. ณรงค์ชัย นิธิตบุญอนันต์
- ๓) นายศักดิ์ศรี ปัทมวิทย
- ๔) นายเสกสรร กวยะปานิก
- ๕) นายสกลภัท บุญเสริมสุข
- ๖) พศ.ดร. พิพัฒน์ นนทวรรณ
- ๗) นายเดชนัน อู๋ดี
- ๘) น.ก. อรุณรักษ์ มีเพียร
- ๙) นายไศพนธ์ มณีโชติ
- ๑๐) นางสาวธิดารัตน์ คำยัง

แควยีนจากซ้าย

- ๑) พ.อ. พันฑูร ปาโรธราช
- ๒) พ.อ. กนกศักดิ์ รอดทิบ
- ๓) พล.ต.ดร. ไชยอนันต์ จันทรศานานุรักษ์
- ๔) พ.อ.หญิง ธัญลักษณ์ กรองแก้ว
- ๕) พ.อ. เติริยมพล บุญมาลิก
- ๖) น.ก.หญิง จุฬารัตน์ เพชรวิเศษ

Thailand Human Security Strategy